

SLUŽBENI GLASNIK

REPUBLIKE SRPSKE

Jezik
hrvatskog naroda

JU Službeni glasnik Republike Srpske,
Banja Luka, Veljka Mladenovića bb
Telefon/faks: (051) 456-331, 456-341
E-mail: sgrs.redakcija@slglasnik.org
sgrs.oglasni@slglasnik.org
sgrs.finansije@slglasnik.org
sgrs.online@slglasnik.org

www.slglasnik.org

Petak, 25. veljača 2022. godine

BANJA LUKA

Broj 16

God. XXXI.

Žiro-računi: Nova banka a.d. Banja Luka
555-007-00001332-44
NLB banka a.d. Banja Luka
562-099-00004292-34
Sberbank a.d. Banja Luka
567-162-10000010-81
UniCredit Bank a.d. Banja Luka
551-001-00029639-61
Komercijalna banka a.d. Banja Luka
571-010-00001043-39
Addiko Bank a.d. Banja Luka
552-030-00026976-18

306

Na osnovu članka 80. stavak 1. točka 4. Ustava Republike Srpske, d o n o s i m

U K A Z

O PROGLAŠENJU ZAKONA O OBNOVLJIVIM IZVORIMA ENERGIJE

Prolašavam Zakon o obnovljivim izvorima energije, koji je Narodna skupština Republike Srpske usvojila na Dva-desetoj redovnoj sjednici, održanoj 10. veljače 2022. godine, a Vijeće naroda 21. veljače 2022. godine konstatiralo da se usvojeni Zakon o obnovljivim izvorima energije ne odnosi na vitalni nacionalni interes nijednog od konstitutivnih naroda u Republici Srpskoj.

Broj: 01-020-635/22
22. veljače 2022. godine
Banjaluka

Predsjednik
Republike,
Željka Cvijanović, s.r.

Z A K O N

O OBNOVLJIVIM IZVORIMA ENERGIJE

POGLAVLJE I. OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim zakonom uređuju se planiranje i podsticanje proizvodnje i potrošnje energije iz obnovljivih izvora, tehnologije za korištenje obnovljivih izvora energije, certificiranje proizvodnih postrojenja, mjere podsticaja, provođenje sistema podsticanja proizvodnje, proizvodnja električne energije od strane kupaca-proizvođača pojedinačno ili u okviru zajednica, način vođenja registra i druga pitanja od značaja za ovu oblast.

Članak 2.

(1) Cilj ovog zakona je stimulisanje proizvodnje električne i toplotne energije iz obnovljivih izvora energije i upotreba energije iz obnovljivih izvora u transportu radi potrošnje na domaćem tržištu i povećanja udjela u bruto finalnoj potrošnji energije, te osiguranje razvoja podsticajnih mehanizama, regulatornog okvira i tehničke infrastrukture za obnovljive izvore energije.

(2) Podsticanjem proizvodnje električne i toplotne energije iz obnovljivih izvora, kao i upotrebe energije iz obnovljivih izvora u transportu, osiguravaju se:

1) ostvarivanje energetske politike u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: Republika) u pogledu udjela energije proizvedene iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije u Republici,

2) smanjenje upotrebe fosilnih goriva i povećanje korištenja obnovljivih izvora energije,

3) doprinos zaštiti životne sredine smanjenjem negativnih uticaja upotrebe fosilnih goriva,

4) podrška realizaciji ciljeva o klimatskim promjenama i ispunjenje obaveza iz međunarodnih ugovora,

5) povoljniji ambijent za investitore,

6) podsticanje, uvođenje, primjena i razvoj nove opreme i tehnologija, te razvoj domaće ekonomije u cjelini,

7) doprinos održivom razvoju, otvaranje novih radnih mjesta, posebno putem samozapošljavanja i razvoj preduzetništva u energetici,

8) održivost sistema podsticaja i primjena operativne državne pomoći u formi tržišne premije, osim za male proizvođače,

9) dugoročno osiguranje energije, povećanje sigurnosti snabdijevanja električnom energijom i razvoj elektroenergetskog sektora u cjelini,

10) racionalnije korištenje i raznolikost primarnih izvora energije, stvaranje uvjeta za regionalni razvoj, posebno u ruralnim i nerazvijenim područjima,

11) pretpostavke za kvalitetno zbrinjavanje nekih vrsta otpada,

12) aktivno učešće krajnjih kupaca i lokalnih zajednica u energetske tranziciji.

Članak 3.

(1) Pojmovi korišteni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1) obnovljiva energija označava energiju iz vjetra, solarne (toplotna i fotonaponska) i geotermalnu energiju, energiju iz okoline, hidroenergiju, bio-masu, bio-plin, deponijski plin i plin dobiven iz postrojenja za obradu otpadnih voda,

2) program podrške označava svaki instrument i program koji stimuliše upotrebu obnovljivih izvora energije smanjenjem troškova te energije, povećanjem cijene po kojoj se može prodati ili povećanjem, u smislu obaveza za nabavkom ili slično, količine tako nabavljene energije, uključujući pomoć pri investiranju, porezne olakšice ili smanjenja, povrat poreza, obavezujuće programe podrške za obnovljivu energiju, kao i direktne cjenovne programe podrške, uključujući

isplate po zajamčenim otkupnim cijenama i promjenjive ili fiksne premije,

3) kupac-proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora energije označava krajnjeg kupca, koji djeluje u okviru svojih prostorija smještenih unutar ograničenih područja i koji proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora energije za vlastitu potrošnju, odnosno koji može skladištiti ili prodavati električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora energije koju je sam proizveo, pri čemu za kupce koji ne pripadaju kategoriji domaćinstva te aktivnosti ne predstavljaju njihovu glavnu komercijalnu ili profesionalnu djelatnost,

4) kupci-proizvođači električne energije iz obnovljivih izvora energije koji djeluju zajednički označavaju grupu koja se sastoji od najmanje dva kupca-proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora energije koji djeluju zajednički u skladu sa definicijom kupca-proizvođač, a koji su smješteni u istoj zgradi ili stambenom kompleksu,

5) instalirana snaga proizvodnog postrojenja (elektrane) označava zbir nazivnih snaga svih turbina u postrojenju ili svih generatora, ukoliko postrojenje nema pogonsku mašinu (turbinu), izraženu u kW,

6) električna energija iz obnovljivih izvora energije predstavlja električnu energiju proizvedenu u postrojenjima koja koriste isključivo obnovljive izvore energije, kao i dio električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije u hibridnim postrojenjima koja koriste i konvencionalne izvore energije, uključujući električnu energiju proizvedenu u postrojenjima iz obnovljivih izvora energije koja se koristi za punjenje sistema akumulacije, ali koja ne obuhvaća električnu energiju proizvedenu kao rezultat pumpno-akumulacionog sistema,

7) obavezan otkup je program podsticaja za mala postrojenja koji predstavlja obavezan otkup proizvedene električne energije iz obnovljivih izvora energije po fiksnim zajamčanim otkupnim cijenama od strane Operatera sistema podsticaja,

8) prodajna cijena ponuđača označava cijenu električne energije iz obnovljivih izvora energije koju ponudi ponuđač u postupku aukcije,

9) tržišna premija za velika postrojenja označava promjenjivu premiju, koju, kao podsticaj, mogu ostvariti proizvođači električne energije u velikim postrojenjima, u skladu sa zakonom, određenu kao razliku između prodajne cijene i referentne tržišne cijene i koja se usklađuje na kvartalnom nivou,

10) proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora je proizvođač koji proizvodi električnu energiju koristeći obnovljive izvore energije na ekonomski primjeren način, uz zaštitu životne sredine i koji je osigurao mjerenje svih energetskih veličina u datom proizvodnom postrojenju,

11) naknada za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora je novčani dodatak na cijenu električne energije koji se obračunava svim krajnjim kupcima električne energije u Republici, a koja se koristi za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora,

12) krajnji kupac je pravno i fizičko lice koje kupuje električnu energiju za svoje vlastite potrebe i korištenje,

13) ugovor o snabdijevanju električnom energijom po principu neto mjerenja ili neto obračuna predstavlja ugovor između snabdjevača i kupca-proizvođača koji dio potreba za električnom energijom proizvodi u vlastitom postrojenju,

14) postrojenje za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora predstavlja postrojenje za proizvodnju električne energije (elektranu) u kojem se kao primarni izvor energije za proizvodnju električne energije koristi jedan ili više obnovljivih izvora energije,

15) neto mjerenje označava komercijalnu šemu snabdijevanja kod koje se višak električne energije koju kupac-proizvođač isporuči u mrežu tokom obračunskog perioda prenosi u naredni obračunski period u vidu energetskog kredita, koji se koristi za umanjene potrošnje električne energije u periodima kada je potrošnja električne energije kupca-proizvođača veća od proizvodnje za sopstvene potrebe,

16) neto obračun označava komercijalnu šemu snabdijevanja kod koje se višak električne energije koju kupac-proizvođač isporuči u mrežu tokom obračunskog perioda prenosi u naredni obračunski period u vidu monetarnog kredita, koji se koristi za umanjene troškova električne energije u periodima kada je potrošnja električne energije kupca-proizvođača veća od proizvodnje za sopstvene potrebe,

17) energetski kredit označava pozitivnu razliku predate više proizvedene električne energije kupca-proizvođača i preuzete električne energije sa mreže tokom obračunskog perioda,

18) monetarni kredit označava novčanu vrijednost razlike predate više proizvedene električne energije kupca-proizvođača u odnosu na količine preuzete sa mreže tokom obračunskog perioda i izračunava se kao proizvod energetskog kredita i jedinične cijene više proizvedene električne energije koja odgovara jediničnoj cijeni komponente energije sadržane u maloprodajnoj cijeni snabdjevača umanjene za 5%,

19) balansna grupa obnovljivih izvora energije je grupa koju čini jedan ili više proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora energije koji su ostvarili pravo na podsticaj u vidu obaveznog otkupa.

(2) Pojmovi koji nisu navedeni u stavku 1. ovoga članka imaju značenja iz Zakona o energetici i Zakona o električnoj energiji.

POGLAVLJE II.

PLANIRANJE I PODSTICANJE PROIZVODNJE I POTROŠNJE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH IZVORA

Članak 4.

(1) Korištenjem obnovljivih izvora energije ostvaruju se ciljevi Republike u oblasti energetike preuzeti međunarodnim sporazumima i strateškim dokumentima, a utvrđeni energetskim i klimatskim planom Republike.

(2) Ciljevi Republike o učešću energije iz obnovljivih izvora po godinama, količine predviđene za podsticaj po tehnologijama, pregled vrsta i način ostvarivanja podsticaja, kao i druga pitanja uređuju se Programom o korištenju obnovljivih izvora energije (u daljem tekstu: Program), koji donosi Vlada Republike Srpske.

Članak 5.

Program sadrži:

1) očekivanu bruto finalnu potrošnju električne energije, energije grijanja i hlađenja i energije u transportu,

2) sektorske ciljeve, odnosno udjele energije iz obnovljivih izvora u električnoj energiji, grijanju i hlađenju i transportu,

3) maksimalni ukupni instalirani kapacitet po godinama i tehnologijama izražen u kW, kao i maksimalne godišnje količine planirane proizvodnje električne energije po tehnologijama,

4) maksimalni ukupni instalirani kapacitet po godinama za mala postrojenja po tehnologijama, izražen u kW, kao i maksimalne godišnje količine planirane proizvodnje električne energije po tehnologijama (tehnološke kvote), koje su predmet podsticajnih mjera,

5) tehnološke kvote po tehnologijama za zajednice obnovljive energije,

6) način utvrđivanja uvjeta i obima aukcija,

7) druge mjere od značaja za ostvarivanje planiranih ciljeva.

Članak 6.

(1) Učešće energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije izračunava se kao bruto potrošnja energije iz obnovljivih izvora podijeljena sa ukupnom finalnom bruto potrošnjom energije, izraženo u procentima.

(2) Bruto finalna potrošnja energije iz obnovljivih izvora predstavlja zbir:

1) bruto finalne potrošnje električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora,

2) bruto finalne potrošnje energije za grijanje i hlađenje proizvedene iz obnovljivih izvora,

3) bruto finalne potrošnje energije iz obnovljivih izvora u transportu.

(3) Način izračunavanja udjela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije u Republici precizira se Programom.

POGLAVLJE III.

RAZVRSTAVANJE I CERTIFIKACIJA POSTROJENJA ZA PROIZVODNJU ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH IZVORA

1. Razvrstavanje postrojenja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora

Članak 7.

Postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije za proizvodnju električne energije, ovisno o primarnom izvoru energije, razvrstavaju se na postrojenja koja koriste:

- 1) energetske potencijale vodotokova,
- 2) energiju vjetra,
- 3) neakumuliranu energiju sunca,
- 4) energiju koja se dobija iz bio-mase,
- 5) energiju koja se dobija iz bio-plina,
- 6) deponijski plin i plin iz postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda,
- 7) energiju iz geotermalnih izvora,
- 8) energiju drugih vidova obnovljivih izvora,
- 9) energiju više obnovljivih izvora u kombinaciji.

Članak 8.

(1) Postrojenja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora za koja se može ostvariti pravo na podsticaj proizvodnje električne energije, s obzirom na instaliranu snagu, dijele se na mala i velika postrojenja.

(2) Mala postrojenja su:

1) hidroelektrane, vjetroelektrane i solarne elektrane na zemlji instalirane snage zaključno sa 150 kW,

2) solarne elektrane na objektima, elektrane na bio-masu i bio-plin, deponijski plin i plin iz postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda instalirane snage zaključno sa 500 kW.

(3) Velika postrojenja su:

1) vjetroelektrane i solarne elektrane na zemlji instalirane snage veće od 150 kW zaključno sa 50.000 kW,

2) solarne elektrane na objektima i elektrane na bio-plin i bio-masu, instalirane snage veće od 500 kW.

2. Certificiranje postrojenja za proizvodnju električne energije koja koriste obnovljive izvore

Članak 9.

(1) Sertifikat za proizvodno postrojenje izdaje se proizvođaču električne energije za proizvodno postrojenje koje proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora energije

na ekonomski isplativ način uz zaštitu životne sredine i u kojem je osigurano mjerenje svih energetskih veličina.

(2) Pribavljanje sertifikata za proizvodno postrojenje je uvjet za ostvarivanje prava na podsticaj proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora ili za izdavanje jamstva o porijeklu električne energije, osim u slučaju propisanim ovim zakonom.

(3) Sertifikat za proizvodno postrojenje izdaje se nakon pribavljanja upotrebne dozvole od nadležnog organa, u skladu sa propisima o uređenju prostora i građenju.

(4) Sertifikat za proizvodno postrojenje izdaje Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske (u daljem tekstu: Regulatorna komisija), na zahtjev proizvođača.

(5) Regulatorna komisija vodi Registar izdatih sertifikata za proizvodna postrojenja.

(6) Izuzetno od st. 3. i 4. ovoga članka, sertifikat za proizvodno postrojenje kupca-proizvođača ili zajednice obnovljive energije, instalirane snage zaključno sa 50 kW, izdaje nadležni operater distributivnog sistema, kao sastavni dio deklaracije o priključku, na osnovu potvrde o izvedenosti radova iz članka 52. stavak 6. ovog zakona, i uz ispunjenje ostalih kriterija propisanih ovim zakonom.

Članak 10.

(1) Sertifikat za proizvodno postrojenje izdaje se na period važenja od:

1) 15 godina za proizvodno postrojenje koje koristi energetske potencijale vodotokova, energiju vjetra i energiju sunca,

2) pet godina za proizvodno postrojenje koje koristi biomasu i bio-plin.

(2) Regulatorna komisija donosi pravilnik kojim se preciznije uređuju kriteriji za izdavanje sertifikata, postupak izdavanja, sadržaj sertifikata, njegovo produženje, prijenos i izmjena, vođenje Registra izdatih sertifikata, kao i pojednostavljena procedura izdavanja sertifikata za proizvodna postrojenja kupaca-proizvođača.

POGLAVLJE IV.

PROVOĐENJE SISTEMA PODSTICAJA I BALANSIRANJE

1. Provođenje sistema podsticaja

Članak 11.

(1) Operater sistema podsticaja, kao neprofitna organizacija, obavlja administrativno-financijske i druge operative poslove sistema podsticaja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora i osniva se u skladu sa propisima kojima se uređuje sistem javnih službi.

(2) Operater sistema podsticaja (u daljem tekstu: Operater podsticaja) ima svojstvo pravnog lica sa javnim ovlastima utvrđenim ovim zakonom i upisuje se u Registar privrednih subjekata.

(3) Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada) donosi odluku kojom se uređuju osnivanje, organizacija, kao i druga pitanja od značaja za rad Operatera podsticaja.

(4) Operater podsticaja financira se iz naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije.

(5) Nadzor nad radom Operatera podsticaja vrše Ministarstvo i Regulatorna komisija, u okviru nadležnosti utvrđenih ovim zakonom.

(6) Korištenje sredstava od naknade za obnovljive izvore energije od strane Operatera podsticaja podliježe reviziji, koju vrši služba nadležna za reviziju javnog sektora Republike.

(7) Operater podsticaja podnosi Vladi izvještaj o svom radu i financijski izvještaj, najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.

Članak 12.

Nadležnosti Operatera podsticaja su da:

- 1) vodi evidenciju o ukupnim količinama proizvedene električne energije i instaliranim kapacitetima proizvodnih postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije, čiji su podaci javno dostupni,
- 2) vodi evidenciju o planiranoj i ostvarenoj proizvodnji električne energije i kapacitetima proizvodnih postrojenja za koje je ostvareno pravo na podsticaj, čiji su podaci javno dostupni,
- 3) vodi evidenciju o planiranoj proizvodnji električne energije i kapacitetima proizvodnih postrojenja za koje je proizvođač ostvario preliminarno pravo na podsticaj,
- 4) provodi postupke aukcija za velika postrojenja u skladu sa ovim zakonom i pravilnikom o aukcijama,
- 5) zaključuje ugovor o otkupu električne energije, ugovor o premiji sa proizvođačima koji su ostvarili pravo na podsticaj na osnovu odluka donesenih u sistemu podsticaja, u skladu sa odredbama ovog zakona,
- 6) vrši obračun i isplatu sredstava za električnu energiju proizvedenu u postrojenjima koja ostvaruju pravo na podsticaj, te javno objavljuje godišnji izvještaj o isplaćenim sredstvima po proizvodnim postrojenjima, najkasnije do kraja veljače tekuće godine za prethodnu godinu,
- 7) zaključuje ugovore sa snabdjevačima krajnjih kupaca u Republici, kao i sa kupcima koji električnu energiju za vlastite potrebe nabavljaju direktno na tržištu, te u skladu sa potpisanim ugovorima vrši fakturiranje i naplatu naknade za obnovljive izvore energije,
- 8) vrši prodaju električne energije proizvedene u sistemu obaveznog otkupa po zajamčenoj otkupnoj cijeni na tržištu električne energije,
- 9) vrši preraspodjelu količina električne energije iz sistema obaveznog otkupa na snabdjevače krajnjih kupaca u Republici, u slučaju nemogućnosti prodaje električne energije na tržištu ili u slučaju kada je cijena za 20% manja od prosječne referentne tržišne cijene u prethodnih 12 mjeseci, koju je utvrdila Regulatorna komisija,
- 10) zaključuje ugovor o prodaji električne energije proizvedene u sistemu obaveznog otkupa po zajamčenoj otkupnoj cijeni sa izabranim ponuđačima ili snabdjevačima krajnjih kupaca,
- 11) vrši fakturiranje i naplatu prodane električne energije proizvedene u sistemu obaveznog otkupa po zajamčenoj otkupnoj cijeni od izabranog ponuđača ili snabdjevača krajnjih kupaca,
- 12) vrši prodaju jamstava o porijeklu za električnu energiju za koju se ostvaruje pravo na podsticaj,
- 13) donosi pravila rada Operatera podsticaja, uz suglasnost Regulatorne komisije,
- 14) donosi uputstvo o radu balansne grupe obnovljivih izvora energije,
- 15) preuzima balansnu odgovornost za proizvodnju električne energije za koju se ostvaruje pravo na obavezan otkup po zajamčenoj otkupnoj cijeni i snosi troškove balansiranja u skladu sa člankom 17. ovog zakona,
- 16) vrši obračun debalansa u skladu sa uputstvom o radu balansne grupe obnovljivih izvora energije,
- 17) izrađuje i dostavlja Vladi izvještaj o ostvarenju ciljeva u skladu sa Programom iz članka 4. stavak 2. ovog zakona za tekuću godinu, najkasnije do 30. studenoga,
- 18) deponuje sredstva koja predstavljaju mjere osiguranja od proizvođača koji su ostvarili preliminarno pravo na podsticaj,
- 19) vrši obračun i prijenos sredstava Fondu za zaštitu životne sredine i energetske efikasnosti Republike Srpske,
- 20) obavlja i druge poslove neophodne za provođenje sistema podsticaja.

Članak 13.

Pravilima rada iz članka 12. točka 13) ovog zakona uređuju se:

- 1) način i ostvarivanje prava i obaveza učesnika u sistemu podsticaja, u skladu sa propisima kojima se uređuje sistem podsticaja,
- 2) način dostavljanja planova proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije, te način praćenja ostvarenja planova,
- 3) način vođenja evidencija o proizvođačima koji ostvaruju pravo na podsticaj, kao i o proizvođačima koji ostvaruju preliminarno pravo na podsticaj,
- 4) način izdavanja potvrde za energiju i način vođenja evidencije o podnesenim zahtjevima i izdatim potvrdama,
- 5) način i rokovi zaključenja ugovora, izmjene i dopune ugovora, prestanak važenja i raskid ugovora,
- 6) balansna pripadnost proizvođača i balansna odgovornost učesnika sistema podsticaja,
- 7) način prodaje električne energije proizvedene u sistemu obaveznog otkupa po zajamčenoj otkupnoj cijeni,
- 8) način dostavljanja i vrste podataka od proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora koji su ostvarili pravo na podsticaj,
- 9) način razmjene podataka sa operaterom sistema na čiju mrežu su priključena proizvodna postrojenja,
- 10) uvjeti i način obračuna, fakturiranja, finansijskog poravnjanja i naplate za električnu energiju proizvedenu u sistemu podsticaja,
- 11) način prodaje jamstva o porijeklu,
- 12) instrumenti osiguranja plaćanja preuzete i predate energije i njihovo korištenje u sistemu obaveznog otkupa,
- 13) druga pitanja u vezi sa provođenjem sistema podsticaja.

Članak 14.

(1) Operater distributivnog, odnosno prijenosnog sistema odgovoran je za očitavanje i obračun električne energije isporučene na mrežu, kao i svih drugih energetske veličina u proizvodnom postrojenju koje koriste obnovljive izvore energije, uključujući bruto proizvodnju, vlastitu potrošnju i potrošnju za vlastite potrebe.

(2) Operater distributivnog, odnosno prijenosnog sistema mjesečno vrši obračun električne energije od proizvođača koji su ostvarili pravo na podsticaj i dostavlja izvještaj proizvođaču i Operateru podsticaja, kao i izvještaj o ukupno predatoj električnoj energiji krajnjim kupcima na svom području.

Članak 15.

(1) Operater podsticaja, Regulatorna komisija i operater distributivnog, odnosno prijenosnog sistema imaju neometan pristup postrojenjima u skladu sa pravilima koja važe za elektroenergetska postrojenja i svim podacima koji se odnose na postrojenje i energente koji se u njemu koriste, a u svrhu ispunjenja obaveza propisanih ovim zakonom.

(2) Proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora energije dužan je da omogućujući neometan rad predstavnicima Operatera podsticaja, Regulatorne komisije i operatera distributivnog, odnosno prijenosnog sistema.

Članak 16.

(1) Snabdjevač krajnjih kupaca dostavlja izvještaje Operateru podsticaja o ukupno prodatoj električnoj energiji i ukupno obračunatom iznosu naknade sadržane u izdatim fakturama za utrošenu električnu energiju.

(2) Snabdjevač krajnjih kupaca dužan je obračunatu naknadu za obnovljive izvore energije uplatiti na račun Operatera podsticaja.

(3) U slučaju raspodjele planirane proizvodnje električne energije na snabdjevače krajnjih kupaca u Republici, u skladu sa člankom 12. točka 9) ovog zakona, snabdjevač je dužan da preuzme i plati Operateru podsticaja pripadajući udio električne energije po važećoj referentnoj tržišnoj cijeni.

2. Balansiranje

Članak 17.

(1) Proizvođač električne energije za koju je ostvareno pravo na podsticaj u vidu obaveznog otkupa član je balansne grupe obnovljivih izvora energije.

(2) Operater podsticaja je balansno odgovoran za balansnu grupu obnovljivih izvora energije.

(3) Proizvođač električne energije koji je ostvario pravo na podsticaj proizvodnje električne energije u jednom ili više malih postrojenja čija je ukupna instalirana snaga manja ili jednaka 150 kW ne prijavljuje dnevni raspored rada Operateru podsticaja i ne snosi troškove balansiranja.

(4) Proizvođač električne energije koji je ostvario pravo na podsticaj proizvodnje električne energije u jednom ili više malih postrojenja čija je ukupna instalirana snaga veća od 150 kW prijavljuje dnevni raspored rada Operateru podsticaja i snosi troškove balansiranja.

(5) Proizvođač električne energije koji je ostvario preliminarno pravo na podsticaj, u skladu sa odredbama ovog zakona, u periodu od prvog priključenja na mrežu do isteka šest mjeseci od dana dobivanja upotrebne dozvole, može biti član balansne grupe obnovljivih izvora energije, pri čemu snosi troškove balansiranja u skladu sa ovim zakonom i uputstvom o radu balansne grupe obnovljivih izvora energije.

Članak 18.

(1) Proizvođač električne energije u velikim postrojenjima koji ostvaruje pravo na tržišnu premiju odgovoran je za balansiranje i plaća troškove balansiranja proizvodnje u skladu sa propisima koji uređuju ovu oblast.

(2) Proizvođač iz stavka 1. ovoga članka postaje odgovoran za balansiranje na jedan od sljedećih načina:

1) zaključivanjem ugovora sa Neovisnim operaterom sistema BiH o neposrednoj balansnoj odgovornosti, ukoliko je proizvođač balansno odgovorna strana,

2) zaključivanjem ugovora o prijenosu balansne odgovornosti na balansno odgovornu stranu.

Članak 19.

(1) Troškove koji nastanu pri obavljanju poslova balansiranja Operater podsticaja prenosi na članove balansne grupe obnovljivih izvora.

(2) Sredstva za pokrit će troškova balansiranja balansne grupe obnovljivih izvora energije osigurava Operater podsticaja iz sljedećih izvora:

1) naplate troškova balansiranja članova balansne grupe obnovljivih izvora energije,

2) naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije.

(3) Operater podsticaja, uz suglasnost Regulatorne komisije, donosi uputstvo o radu balansne grupe obnovljivih izvora energije, kojim se propisuju:

1) postupak registracije članova balansne grupe obnovljivih izvora energije,

2) način obračuna debalansa proizvođača i grupe kao cjeline, te način realizacije plaćanja troškova balansiranja za članove balansne grupe obnovljivih izvora energije,

3) način pripreme i dostavljanje planova proizvodnje,

4) ostala pitanja vezana za nesmetan rad balansne grupe obnovljivih izvora energije.

POGLAVLJE V.

JAMSTVO O PORIJEKLU ELEKTRIČNE ENERGIJE PROIZVEDENE IZ OBNOVLJIVIH IZVORA

Članak 20.

(1) Jamstvo o porijeklu električne energije iz obnovljivih izvora energije (u daljem tekstu: Jamstvo o porijeklu) izdaje se na zahtjev proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora energije za koju ne ostvaruje pravo na podsticaj ili na zahtjev Operatera podsticaja za električnu energiju za koju je ostvareno pravo na podsticaj.

(2) U slučaju kada se proizvodno postrojenje nalazi na teritoriji više država, odnosno entiteta, jamstvo o porijeklu može se izdati bez pribavljanja sertifikata za proizvodno postrojenje za pripadajući dio proizvedene električne energije, na osnovu podataka nadležnih institucija i operatera elektroenergetskog sistema.

(3) Jamstvo o porijeklu izdaje se samo jednom za jediničnu količinu električne energije proizvedene u određenom periodu, o čemu se vodi posebna evidencija.

(4) Regulatorna komisija izdaje jamstvo o porijeklu, vrši prijenos i poništavanje jamstva o porijeklu.

(5) Regulatorna komisija donosi pravilnik o jamstvu o porijeklu za električnu energiju kojim se uređuju sadržaj jamstva, uvjeti i postupak izdavanja, prijenos i poništavanje jamstva o porijeklu, vođenje Registra jamstava o porijeklu električne energije i drugo.

Članak 21.

(1) Jamstvo o porijeklu izdaje se za električnu energiju proizvedenu u određenom periodu na osnovu podataka o proizvedenim količinama električne energije utvrđenih mjerenjem.

(2) Jamstvo o porijeklu može se upotrijebiti u roku od godinu dana od dana izdavanja, a nakon upotrebe ili isteka roka važenja, jamstvo o porijeklu se poništava.

(3) Proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora energije koji je ostvario pravo na obavezan otkup po zajamčenoj otkupnoj cijeni ili pravo na premiju utvrđenu u postupku aukcije, nema pravo na jamstvo o porijeklu.

Članak 22.

(1) Jamstvo o porijeklu izdata u drugim državama prizna se u Republici po principu reciprociteta i u skladu sa zaključenim međunarodnim sporazumima.

(2) Regulatorna komisija, uz suglasnost Vlade, može pristupiti relevantnim međunarodnim tijelima za izdavanje jamstava o porijeklu ili pristupiti regionalnim udruženjima u Energetskoj zajednici, te izvršiti nabavku opreme i korisničkih programa neophodnih za članstvo u tim tijelima.

(3) Sredstva za nabavku opreme, programa i članarine u tijelima iz stavka 2. ovoga članka, osiguravaju se iz sredstava prikupljenih po osnovu naknade za obnovljive izvore energije.

POGLAVLJE VI.

MJERE PODSTICAJA ZA PROIZVODNJU I KORIŠTENJE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE

1. Mjere podsticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije

Članak 23.

(1) Proizvođač električne energije u novim postrojenjima iz obnovljivih izvora energije može ostvariti pravo na sljedeće vrste podsticaja:

1) pravo na pogodnosti prilikom priključenja na mrežu,

2) pravo na obavezan otkup proizvedene električne energije po zajamčenoj otkupnoj cijeni ili pravo na premiju za

prodaju na tržištu ili potrošnju za vlastite potrebe za mala postrojenja,

3) pravo na tržišnu premiju za električnu energiju koju prodaje na tržištu, utvrđenu u postupku aukcije za velika postrojenja.

(2) Proizvođač električne energije za istu količinu električne energije ne može ostvariti pravo na obavezan otkup po zajamčenoj otkupnoj cijeni i pravo na premiju.

Članak 24.

Pravo na podsticaj iz članka 23. stavak 1. t. 2) i 3) ovog zakona može ostvariti proizvođač ako:

1) proizvodi električnu energiju u malim i velikim postrojenjima,

2) količine električne energije, odnosno instalirani kapaciteti proizvodnih postrojenja ne prelaze tehnološke kvote za određenu godinu utvrđene Programom,

3) posjeduje sertifikat za proizvodno postrojenje,

4) u postrojenju nije ugrađena oprema koja je korištena.

Članak 25.

(1) Na vodotoku čija je dužina manja od 10 km, pravo na podsticaj može ostvariti samo jedno proizvodno postrojenje.

(2) Na vodotoku čija je dužina veća od 10 km, pravo na podsticaj može ostvariti postrojenje čiji su krajnji dijelovi – vodozahvat i mašinska zgrada udaljeni najmanje 5 km od krajnjih dijelova drugih proizvodnih postrojenja.

(3) U slučaju izgradnje više solarnih elektrana na istom objektu, sve izgrađene elektrane smatrat će se jednim postrojenjem u pogledu instalirane snage iz članka 8. ovog zakona, a u svrhu određivanja vrste i visine podsticaja novoizgrađene solarne elektrane.

Članak 26.

(1) Proizvođaču električne energije iz malog postrojenja koji je u periodu investiranja primao državnu pomoć srazmjerno se umanjuje zajamčena otkupna cijena ili premija.

(2) Proizvođaču električne energije iz velikog postrojenja koji je u periodu investiranja primao državnu pomoć srazmjerno se umanjuje tržišna premija ostvarena u postupku aukcije.

(3) Pod državnom pomoći iz st. 1. i 2. ovoga članka podrazumijeva se svaka direktna ili indirektna pomoć u vidu davanja u novcu, materijalu i opremi, subvencija i poreznih olakšica.

Članak 27.

Proizvođač koji u postrojenjima u eksploataciji, u kojima je izvršena rekonstrukcija, proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora energije ima pravo na obavezan otkup po zajamčenoj otkupnoj cijeni ili pravo na premiju za dio proizvedene električne energije koja je rezultat povećanja kapaciteta dobivenog rekonstrukcijom.

1.1. Pogodnosti prilikom priključenja na mrežu

Članak 28.

(1) Operater distributivnog sistema dužan je da svakom novom proizvođaču za malo postrojenje, koji zahtijeva priključenje na distributivnu mrežu, izradi i dostavi, o svom trošku, detaljnu analizu mogućnosti i uvjeta za priključenje, sa procjenom troškova priključenja i vremenskim okvirom za realizaciju predloženog načina priključenja.

(2) Operater distributivnog sistema, uz suglasnost Regulatorne komisije, donosi pravilnik kojim se preciznije propisuju način, uvjeti i postupak priključenja na mrežu, ostvarivanje pogodnosti, kriteriji za podjelu troškova priključenja i druga pitanja.

Članak 29.

Proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora energije priključuje se na prijenosnu mrežu u skladu sa propisima kojima se uređuje priključenje postrojenja na prijenosnu mrežu.

1.2. Pravo na obavezan otkup po zajamčenoj otkupnoj cijeni i pravo na premiju

Članak 30.

(1) Proizvođač električne energije iz malih postrojenja, koji ispunjava uvjete iz čl. 24. i 25. ovog zakona, ima pravo na jednu od sljedećih vrsta podsticaja:

1) pravo na obavezan otkup proizvedene električne energije u cijelosti ili djelimično po zajamčenoj otkupnoj cijeni, ili

2) pravo na premiju za proizvedenu električnu energiju koju prodaje na tržištu ili koju koristi za vlastite potrebe.

(2) Pravo na obavezan otkup električne energije po zajamčenoj otkupnoj cijeni ili pravo na premiju iz stavka 1. ovoga članka može se ostvariti u trajanju do 15 godina.

Članak 31.

(1) Zajamčenu otkupnu cijenu i premiju za mala postrojenja utvrđuje Regulatorna komisija u skladu sa metodologijom propisanom Pravilnikom o podsticaju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije.

(2) Na osnovu metodologije iz stavka 1. ovoga članka, Regulatorna komisija, uz suglasnost Vlade, donosi odluku o visini zajamčenih otkupnih cijena i premija za mala postrojenja.

(3) Zajamčena otkupna cijena je nepromjenljiva u periodu trajanja prava na podsticaj.

(4) Premija za mala postrojenja je promjenjiva i izračunava se kao razlika između zajamčene otkupne cijene za dato postrojenje i referentne tržišne cijene.

(5) Referentnu tržišnu cijenu utvrđuje Regulatorna komisija, najkasnije do 10. u mjesecu za prethodni kvartal, kao prosječnu ostvarenu veleprodajnu cijenu ostvarenu u prethodnom kvartalu u Bosni i Hercegovini i/ili na dvije berze u zemljama u okruženju.

(6) Regulatorna komisija najmanje jednom godišnje provjerava nivo zajamčenih otkupnih cijena i premija za mala postrojenja.

(7) Za potrebe utvrđivanja visine zajamčenih otkupnih cijena i premija iz stavka 2. ovoga članka, mala postrojenja dijele se na:

1) hidroelektrane instalirane snage zaključno sa 150 kW;

2) vjetroelektrane instalirane snage zaključno sa 150 kW;

3) solarne elektrane na zemlji instalirane snage zaključno sa 150 kW;

4) solarne elektrane na objektima:

1. instalirane snage zaključno sa 50 kW,

2. instalirane snage veće od 50 kW zaključno sa 500 kW;

5) elektrane na bio-masu i bio-plin, deponijski plin i plin iz postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda:

1. instalirane snage zaključno sa 50 kW,

2. instalirane snage veće od 50 kW zaključno sa 500 kW.

(8) Prilikom zaključivanja ugovora o obaveznom otkupu po zajamčenoj otkupnoj cijeni, odnosno ugovora o dodjeli premije za mala postrojenja, primjenjuju se zajamčene otkupne cijene iz odluke koja je na snazi u vrijeme zaključivanja ugovora.

(9) Izuzetno od stavka 5. ovoga članka, visina zajamčene otkupne cijene može se mijenjati u slučaju promjene:

1) kursa konvertibilne marke u odnosu na kurs eura u BiH u iznosu većem od 10%,

2) instalirane snage u slučaju iz članka 25. stavak 3. ovog zakona.

Članak 32.

Pravo na obavezan otkup po zajamčenoj otkupnoj cijeni ili pravo na premiju proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora u malim postrojenjima ostvaruje na osnovu rješenja, koje donosi Regulatorna komisija na zahtjev proizvođača, nakon izgradnje objekata i ispunjenja drugih uvjeta u skladu sa ovim zakonom.

Članak 33.

(1) Nosilac projekta koji gradi malo postrojenje može ostvariti preliminarno pravo na podsticaj obaveznog otkupa po zajamčenoj otkupnoj cijeni ili pravo na premiju ako ispunjava uvjete iz članka 24. stavak 1. t. 1) i 2), te ako je upisan u Registar projekata.

(2) Nosilac projekta iz stavka 1. ovoga članka uz zahtjev za sticanje preliminarnog prava prilaže sljedeće dokumente:

1) revidiran glavni projekat,

2) građevinsku dozvolu izdatu od nadležnog organa u skladu sa propisima koji uređuju oblast građenja.

(3) Rješenje o preliminarnom pravu na podsticaj za malo postrojenje donosi Regulatorna komisija.

(4) Period trajanja preliminarnog prava iz stavka 3. ovoga članka predstavlja maksimalni period u kojem je nosilac projekta dužan pribaviti upotrebnu dozvolu za malo postrojenje i on iznosi:

1) godinu dana za solarne elektrane,

2) dvije godine za ostale elektrane.

(5) Nosilac projekta dužan je da, najkasnije 30 dana od dana prijema rješenja iz stavka 3. ovoga članka, dostavi Operateru podsticaja zahtjev za zaključenje predugovora o pravu na podsticaj sa bankarskim jamstvom ili depozitom u visini od 2% od vrijednosti investicije iz glavnog projekta.

(6) Nosilac projekta koji je ostvario preliminarno pravo i Operater podsticaja dužni su da zaključe predugovor o preliminarnom pravu u roku od 60 dana od dana prijema rješenja iz stavka 3. ovoga članka, a u suprotnom prestaje važiti rješenje o preliminarnom pravu.

(7) Rješenjem iz stavka 3. ovoga članka, te potpisivanjem predugovora o preliminarnom pravu na podsticaj, u skladu sa ovim člankom, nosilac projekta rezervira količine za podsticaj i stiče mogućnost da ostvari pravo na podsticaj u periodu koji ne može biti duži od šest mjeseci od isteka roka iz stavka 4. ovoga članka.

Članak 34.

Regulatorna komisija, uz suglasnost Vlade, donosi pravilnik o podsticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora kojim se uređuju:

1) postupak za ostvarivanje prava na podsticaj i preciziraju uvjeti za ostvarivanje prava na podsticaj,

2) postupak za ostvarivanje prava na podsticaj za proizvodna postrojenja u eksploataciji koja su izvršila rekonstrukciju i preciziraju kriteriji za ostvarivanje prava na podsticaj za ta postrojenja,

3) kriteriji za umanjenje podsticajnih mjera za proizvodna postrojenja koja su u periodu investiranja primila državnu pomoć,

4) mjerenje, očitavanje i obračun električne energije za koju se ostvaruje pravo na podsticaj,

5) period na koji se ostvaruje pravo na podsticaj i zaključenje ugovora o podsticaju,

6) način utvrđivanja troškova rada Operatera podsticaja,

7) način provjere količina električne energije za podsticanje po tehnologijama (tehnoloških kvota) i izdavanje odgovarajućih potvrda za energiju za mala postrojenja od Operatera podsticaja,

8) način utvrđivanja iznosa sredstava potrebnih za funkcioniranje sistema podsticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora,

9) metodologija utvrđivanja zajamčene otkupne cijene, referentne tržišne cijene, premije za mala postrojenja i granični iznos premije za velika postrojenja,

10) druga pitanja od značaja za provođenje sistema podsticaja.

Članak 35.

(1) Proizvođač električne energije iz velikih postrojenja koji ispunjava uvjete iz čl. 24. i 25. ovog zakona ima pravo na tržišnu premiju za proizvedenu električnu energiju koju prodaje na tržištu.

(2) Tržišna premija iz stavka 1. ovoga članka je promjenljiva i izračunava se kao razlika između prodajne cijene električne energije ponuđača iz postupka aukcije i referentne tržišne cijene, utvrđene u skladu sa člankom 31. stavak 5. ovog zakona.

(3) Prodajna cijena električne energije ponuđača iz postupka aukcije je nepromjenljiva u periodu trajanja prava na podsticaj, osim u slučaju promjene kursa konvertibilne marke u odnosu na kurs eura u BiH, u iznosu većem od 10%.

(4) Pravo na tržišnu premiju ostvaruje se nakon provedenog postupka aukcije, izgradnje postrojenja i ispunjenja drugih uvjeta u skladu sa ovim zakonom.

(5) Proizvođač električne energije iz velikih postrojenja pravo na tržišnu premiju ostvaruje na period do 15 godina.

Članak 36.

(1) Aukcija je postupak javnog nadmetanja s ciljem prikupljanja ponuda za izgradnju postrojenja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora i ostvarjenja prava na podsticaj, pri čemu je predmet nadmetanja prodajna cijena električne energije proizvedene u velikim postrojenjima, po datoj tehnologiji i kapacitetu u skladu sa Programom.

(2) Aukcija može biti otvorena i lokacijska.

(3) Otvorena aukcija se provodi za određenu tehnologiju i utvrđene kapacitete, u kojoj mogu učestvovati svi zainteresirani ponuđači koji su za izgradnju objekta pribavili lokacijske uvjete i ekološku dozvolu.

(4) Na otvorenu aukciju mogu se prijaviti zainteresirani ponuđači i sa dijelom instaliranog kapaciteta postrojenja.

(5) Lokacijska aukcija se provodi za određenu tehnologiju i utvrđeni kapacitet na lokaciji koju je prethodno utvrdila Vlada i na kojoj će se graditi objekat za koji su pribavljeni lokacijski uvjeti i ekološka dozvola.

Članak 37.

Vlada, na prijedlog ministarstva nadležnog za energetiku (u daljem tekstu: Ministarstvo), svake dvije godine, donosi odluku o provođenju postupka aukcije, kojom se utvrđuju tehnološke kvote, koje su predmet aukcije za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora za velika postrojenja, a koja se objavljuje šest mjeseci prije provođenja aukcije.

Članak 38.

(1) Odlukom iz članka 37. ovog zakona uređuju se:

1) obim aukcije, odnosno maksimalni nivoi ukupnog instaliranog kapaciteta iz tehnologija obnovljivih izvora koje su predmet aukcije,

2) količine planirane električne energije koje su predmet podsticaja,

- 3) minimalni i maksimalni prag ponude,
- 4) način i uvjeti pod kojima se može mijenjati obim aukcije,
- 5) maksimalni period za početak rada postrojenja koje je predmet aukcije,

6) instrumenti osiguranja ponude u vidu bankarskog jamstva ili depozita, iskazani kao procenat od vrijednosti ukupne investicije projekta koji je predmet aukcije,

- 7) način izračunavanja promjenljive tržišne premije,
- 8) trenutna referentna tržišna cijena,
- 9) druga pitanja od značaja za predmetnu aukciju.

(2) Ukoliko provedena aukcija za određenu tehnologiju nije dovela do planiranog obima, razlika između planiranog i ostvarenog obima je predmet ponovljenog postupka aukcije za tu tehnologiju ili se, u slučaju da nije bilo dovoljno ponuda u dva postupka aukcije zaredom, razlika između planiranog i ukupnog obima ponuda dodaje obimu ponovljenih aukcija za druge tehnologije.

(3) Izmijenjeni obim aukcije iz stavka 2. ovoga članka ne može prelaziti ukupne tehnološke kvote predviđene odlukom o provođenju postupka aukcije, pri čemu ukupne kvote po tehnologijama iz Programa ne mogu biti prekoračene.

(4) U slučaju da se provodi lokacijska aukcija, pored elemenata iz stavka 1. ovoga članka, odluka sadrži i podatke o lokaciji i raspoloživoj dokumentaciji za planirani objekat.

Članak 39.

(1) Postupak aukcije provodi Operater podsticaja, na osnovu odluke Vlade iz članka 37. ovog zakona, u skladu sa pravilnikom o aukcijama.

(2) Maksimalnu prodajnu cijenu i referentnu tržišnu cijenu za potrebe aukcije utvrđuje Regulatorna komisija, u skladu sa metodologijom propisanom Pravilnikom o podsticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije.

(3) Maksimalna prodajna cijena se utvrđuje i objavljuje nakon isteka roka za dostavljanje ponuda u postupku aukcije, a prije njihovog otvaranja.

(4) Kriterij za izbor najpovoljnijeg ponuđača je najniža ponuđena prodajna cijena električne energije za datu tehnologiju, pri čemu se ponuda čija je cijena veća od maksimalne prodajne cijene iz stavka 3. ovoga članka odbacuje.

(5) Regulatorna komisija je nadležna da nadzire postupak aukcija, te u slučaju neusklađenosti nalaže Operateru podsticaja otklanjanje nepravilnosti.

Članak 40.

(1) Nakon provedenog postupka aukcije Operater podsticaja dostavlja Vladi izvještaj o provedenoj aukciji i prijedlog rješenja o izboru najpovoljnijeg ponuđača.

(2) Rješenje o izboru najpovoljnijeg ponuđača donosi Vlada.

(3) Rješenje iz stavka 2. ovoga članka sadrži:

- 1) naziv izabranog ponuđača,
- 2) osnovne tehničke podatke o postrojenju, uključujući primarni izvor energije, instaliranu snagu i planiranu godišnju proizvodnju električne energije,
- 3) visinu prodajne cijene proizvedene električne energije ostvarene u postupku aukcije,
- 4) način obračuna promjenljive tržišne premije,
- 5) rok za izgradnju objekta,
- 6) visinu jamstva za realizaciju projekta,
- 7) druge podatke od značaja za konkretnu aukciju.

(4) Protiv rješenja Vlade iz stavka 2. ovoga članka može se pokrenuti upravni spor.

(5) U slučaju da izabrani ponuđač ne pribavi upotrebnu dozvolu u roku za izgradnju objekata propisanih rješenjem

iz stavka 2. ovoga članka, izabranom ponuđaču se umanjuje ponuđena prodajna cijena električne energije u iznosu od 1% za svaki mjesec kašnjenja u realizaciji projekta, pri čemu maksimalno umanjenje može iznositi 12%.

Članak 41.

(1) Izabrani ponuđač iz članka 40. stavak 2. ovog zakona i Operater podsticaja dužni su da zaključe predugovor o premiji u roku od 30 dana od dana prijema rješenja Vlade o izboru najpovoljnijeg ponuđača, a u suprotnom prestaje važiti rješenje Vlade.

(2) Ako izabrani ponuđač ne zaključi predugovor, Operater podsticaja je dužan da, u roku od osam dana od dana isteka roka iz stavka 1. ovoga članka, obavijesti Vladu o tome.

(3) Maksimalno kašnjenje izabranog ponuđača iz članka 40. stavak 2. ovog zakona u realizaciji projekta, odnosno pribavljanju upotrebne dozvole iznosi godinu dana.

(4) Protekom roka iz stavka 3. ovoga članka prestaje važiti rješenje iz članka 40. stavak 2. ovog zakona i predugovor iz stavka 1. ovoga članka.

(5) U slučajevima isteka rokova iz st. 1. i 4. ovoga članka, Operater podsticaja, najkasnije u roku od osam dana od isteka datih rokova, aktivira bankarsko jamstvo.

(6) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka, Vlada može izabrati drugorangiranog ponuđača.

Članak 42.

Nakon izgradnje objekta i ispunjenja drugih uvjeta u skladu sa ovim zakonom, pravo na tržišnu premiju proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora u velikim postrojenjima ostvaruje na osnovu rješenja koje donosi Regulatorna komisija.

Članak 43.

Regulatorna komisija donosi pravilnik o aukcijama kojim se uređuje provođenje postupka aukcija, a naročito:

- 1) zadaci Operatera podsticaja i učesnika aukcija,
- 2) priprema procesa aukcije,
- 3) način raspisivanja javnog poziva za dostavu ponudu za aukciju,
- 4) sadržaj ponude i način dostavljanja ponuda,
- 5) instrumenti finansijskog osiguranja ponude,
- 6) provjera urednosti ponuda,
- 7) način ocjene i rangiranje ponuda,
- 8) način donošenja rješenja o izboru najpovoljnijeg ponuđača,
- 9) način obavještanja javnosti o postupku aukcije,
- 10) druga pitanja koja se odnose na postupak aukcije.

1.3. Predugovori i ugovori o podsticaju

Članak 44.

(1) Operater podsticaja izrađuje standardne obrasce predugovora i ugovora o podsticaju, ovisno o vrsti podsticaja, i to:

- 1) predugovor o obaveznom otkupu električne energije po zajamčenoj otkupnoj cijeni,
- 2) predugovor o premiji za proizvodnju električne energije iz malih postrojenja,
- 3) predugovor o premiji za proizvodnju električne energije iz velikih postrojenja,
- 4) ugovor o zajamčenom otkupu električne energije po zajamčenoj otkupnoj cijeni,
- 5) ugovor o premiji za proizvodnju električne energije iz malih postrojenja,
- 6) ugovor o premiji za proizvodnju električne energije iz velikih postrojenja.

(2) Operater podsticaja zaključuje predugovor ili ugovor o podsticaju na osnovu rješenja Regulatorne komisije ili na

osnovu rješenja Vlade o izboru najpovoljnijeg ponuđača u postupku aukcije.

(3) Proizvođač električne energije u malim postrojenjima, koji je ostvario preliminarno pravo na podsticaj u vidu obaveznog otkupa po zajamčenoj otkupnoj cijeni ili u vidu premije, u skladu sa ovim zakonom, dužan je da zaključi odgovarajući predugovor sa Operaterom podsticaja.

(4) Predugovor iz stavka 3. ovoga članka obavezno sadrži odredbe vezane za period trajanja predugovora, maksimalno dozvoljeno vrijeme izgradnje postrojenja, obaveze proizvođača, tehničke podatke o postrojenju i planiranoj proizvodnji i drugo.

(5) Proizvođač električne energije u velikim postrojenjima, koji je rješenjem Vlade izabran kao najpovoljniji ponuđač u postupku aukcije, dužan je da sa Operaterom podsticaja zaključi predugovor o premiji.

(6) Predugovor iz stavka 5. ovoga članka obavezno sadrži odredbe vezane za period trajanja predugovora, maksimalno dozvoljeno vrijeme izgradnje postrojenja, obaveze proizvođača, tehničke podatke o postrojenju, planiranoj proizvodnji, visinu prodajne cijene električne energije ostvarene u postupku aukcije, način izračunavanja promjenljive tržišne premije i drugo.

(7) Proizvođač električne energije u malim postrojenjima, koji je ostvario pravo na podsticaj u vidu obaveznog otkupa po zajamčenoj otkupnoj cijeni ili pravo na premiju, ima pravo da zaključi ugovor o obaveznom otkupu električne energije po zajamčenoj otkupnoj cijeni ili ugovor o premiji sa Operaterom podsticaja.

(8) Proizvođač električne energije u velikim postrojenjima, koji je ostvario pravo na podsticaj u vidu tržišne premije, ima pravo da zaključi ugovor o premiji sa Operaterom podsticaja.

(9) Ugovorima iz st. 7. i 8. ovoga članka obavezno se definišu premija, zajamčena otkupna cijena i prodajna cijena električne energije, period trajanja ugovora, tehnički podaci o postrojenju i planiranoj proizvodnji, kao i obaveze proizvođača u pogledu dostavljanja podataka Operateru podsticaja.

Članak 45.

(1) Proizvođaču koji je ostvario pravo na podsticaj to pravo prestaje u sljedećim slučajevima:

1) istekom vremena na koje je dato pravo na podsticaj, odnosno istekom ugovora o podsticaju,

2) ukidanjem rješenja o pravu na podsticaj,

3) poništenjem rješenja o pravu na podsticaj.

(2) Nakon prestanka prava na podsticaj u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka, proizvođač nema pravo da za isto postrojenje ponovo zatraži pravo na podsticaj.

(3) Regulatorna komisija može ukinuti rješenje o podsticaju u sljedećim slučajevima:

1) ako je istekao sertifikat za proizvodno postrojenje, a nije pokrenut postupak izdavanja novog sertifikata u skladu sa propisima,

2) ako proizvođač proizvodi električnu energiju suprotno uvjetima koji su utvrđeni rješenjem,

3) ako proizvođač ne izvršava obaveze iz ugovora ili predugovora o podsticaju,

4) na zahtjev proizvođača koji je ostvario pravo na podsticaj.

(4) Regulatorna komisija može poništiti rješenje o podsticaju u sljedećim slučajevima:

1) ako je rješenje doneseno na osnovu neistinitih podataka, uključujući podatke o starosti opreme i tehničkim i energetske parametrima elektrane,

2) u drugim slučajevima, u skladu sa zakonom.

(5) Poništenjem ili ukidanjem rješenja o podsticaju prestaje važiti ugovor o pravu na podsticaj.

1.4. Sredstva za podsticanje

Članak 46.

(1) Sredstva za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora osiguravaju se iz:

1) naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora,

2) prihoda od prodaje jamstava o porijeklu za električnu energiju iz sistema podsticaja,

3) prihoda po osnovu aktiviranja sredstava osiguranja za preliminarno pravo na podsticaj.

(2) Krajnji kupac električne energije u Republici obavezan je da plaća naknadu za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora kao dodatak na cijenu električne energije.

(3) Snabdjevač električnom energijom dužan je da na račun za utrošenu električnu energiju, koji dostavlja krajnjim kupcima, odvojeno iskaže naknadu za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora.

(4) Visinu naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora utvrđuje Regulatorna komisija odlukom, uz suglasnost Vlade.

Članak 47.

(1) Iz sredstava za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora osiguravaju se sredstva za:

1) premije za električnu energiju iz obnovljivih izvora,

2) dio troškova balansiranja,

3) troškove rada Operatera podsticaja,

4) dio troškova koji se odnose na funkcioniranje sistema izdavanja jamstava o porijeklu, u skladu sa člankom 22. stavak 3. ovog zakona,

5) unapređenje mjera energetske efikasnosti i promicanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora.

(2) Troškove rada Operatera podsticaja, na bazi opravdanih troškova, utvrđuje Regulatorna komisija u postupku utvrđivanja visine naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora.

(3) Fondu za zaštitu životne sredine i energetske efikasnosti Republike Srpske pripada 10% sredstava prikupljenih po osnovu naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora radi realizacije mjera iz stavka 1. točka 5) ovoga članka, a iz kojih se sufinansira i izgradnja elektrana za vlastite potrebe.

2. Mjere za podsticanje korištenja obnovljivih izvora energije za grijanje i hlađenje i u transportu

Članak 48.

(1) S ciljem ispunjenja obaveza propisanih Programom iz članka 4. ovog zakona koje se odnose na učešće obnovljivih izvora u proizvodnji energije za grijanje i hlađenje, Vlada može uvesti sljedeće podsticajne mjere:

1) subvencije i druge olakšice za domaću proizvodnju i nabavku opreme koja se koristi za potrebe grijanja i hlađenja upotrebom obnovljivih izvora energije (solarni kolektori za pripremu tople vode, toplotne pumpe za korištenje aerotermalne, geotermalne i hidrotermalne energije i drugo),

2) uvođenje obaveze velikim proizvođačima toplotne energije (industrijske i gradske toplane) da dio toplotne energije proizvode iz obnovljivih izvora energije,

3) druge podsticajne mjere.

(2) Pored podsticajnih mjera iz stavka 1. ovoga članka, jedinica lokalne samouprave može:

1) uvesti podsticajne mjere za proizvođače toplotne energije iz obnovljivih izvora energije,

2) propisati uvjete pod kojima je distributer toplotne energije dužan da priključi proizvođača toplotne energije iz

obnovljivih izvora energije na svoju distributivnu mrežu i da mu ponudi priključenje i otkup toplotne energije.

(3) Jedinica lokalne samouprave, najmanje jednom godišnje, obavještava Ministarstvo o planiranim i ostvarenim podsticajnim mjerama iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 49.

Vlada može uvesti određene mjere za razvoj tržišta goriva iz obnovljivih izvora energije u sektoru transporta i za razvoj odgovarajuće infrastrukture, a koje se odnose na:

- 1) podsticanje razvoja proizvodnje bio-goriva i drugih alternativnih goriva (vodonika i električne energije),
- 2) razvoj tržišta bio-goriva i drugih alternativnih goriva,
- 3) veće korištenje bio-goriva i drugih alternativnih goriva u okviru usluga javnog prijevoza,
- 4) razvoj infrastrukture za korištenje električne energije i drugih alternativnih goriva,
- 5) definiranje područja u kojim je obavezno osigurati infrastrukturu za punjenje električnih automobila.

Članak 50.

(1) S ciljem ispunjavanja obaveza u pogledu učešća obnovljivih izvora energije u transportu, Vlada donosi uredbu kojom se uređuje korištenje obnovljivih izvora i drugih alternativnih goriva.

(2) Uredbom iz stavka 1. ovoga članka propisuju se:

- 1) vidovi goriva iz obnovljivih izvora u transportu,
- 2) učešće bio-goriva, električne energije iz obnovljivih izvora i drugih alternativnih goriva u ukupnoj potrošnji goriva za transport,
- 3) mjere kojima se može podsticati postavljanje infrastrukture za alternativna goriva u sklopu usluga javnog prijevoza,
- 4) nadzor nad primjenom uredbe i druge mjere potrebne za ispunjenje ciljeva.

Članak 51.

Operater punionica ima pravo prioriteto kupovati električnu energiju od Operatera podsticaja po referentnoj tržišnoj cijeni, te za tu energiju dobiti jamstva o porijeklu električne energije koje koristi isključivo kao dokaz o porijeklu energije koju prodaje kupcima na javno dostupnim mjestima za punjenje.

3. Kupci-proizvođači i zajednice obnovljive energije

Članak 52.

(1) Krajnji kupac ima pravo da izgradi i priključi elektranu koja koristi obnovljive izvore energije na unutrašnje električne instalacije svog objekta za potrebe sopstvene potrošnje.

(2) Instalirana snaga elektrane, u slučaju primjene šeme neto mjerenja ili neto obračuna, ne može biti veća od odobrene priključne snage objekta krajnjeg kupca.

(3) Krajnji kupac stiče status kupca-proizvođača priključenjem elektrane iz stavka 1. ovoga članka na unutrašnje električne instalacije svog objekta, kao i pribavljanjem sertifikata za proizvodno postrojenje (elektranu) u skladu sa ovim zakonom, te ima prava i obaveze iz ovog zakona i zakona kojim je uređena oblast električne energije.

(4) Kupac-proizvođač ima prava da:

- 1) proizvodi električnu energiju za sopstvenu potrošnju,
- 2) skladišti električnu energiju,
- 3) višak proizvedene električne energije isporuči u mrežu.

(5) Elektranu u kojoj kupac-proizvođač proizvodi električnu energiju u skladu sa stavkom 1. ovoga članka smatra se unutrašnjom instalacijom kupca-proizvođača.

(6) Izgradnju elektrana kupca-proizvođača vrši pravno lice koje ima licencu za izvođenje elektroenergetskih postrojenja, koju izdaje ministarstvo nadležno za poslove gradnje, a priključenje na mrežu vrši nadležni operater distributivnog sistema na osnovu odgovarajuće potvrde o izvedenosti radova pravnog lica koje vrši izgradnju elektrane i uz ispunjenje ostalih uvjeta propisanih aktima o priključenju po pojednostavljenoj proceduri.

(7) Snabdjevač koji vrši snabdijevanje kupca-proizvođača primjenom šema neto mjerenja ili neto obračuna dužan je da preuzme višak proizvedene električne energije koji se isporuči u mrežu.

(8) Vlasnik elektrane za potrebe krajnjeg kupca može biti i treća strana, uz zaključenje posebnog sporazuma sa krajnjim kupcem za čije potrebe je elektranu izgrađena.

Članak 53.

(1) Operater distributivnog sistema vrši mjerenje količina predate i preuzete električne energije na mjestu priključenja kupca-proizvođača, kao i mjerenje količina proizvedene električne energije na mjestu priključenja elektrane za vlastite potrebe na unutrašnje instalacije kupca-proizvođača.

(2) Mjerenje na mjestu priključenja kupca-proizvođača vrši se dvosmjernim brojiлом aktivne električne energije.

(3) Operater distributivnog sistema na mjesečnom nivou dostavlja snabdjevaču podatke o obračunskim mjernim veličinama registriranim na mjestu priključenja kupca-proizvođača.

(4) Operater distributivnog sistema na godišnjem nivou dostavlja Regulatornoj komisiji i Operateru podsticaja podatke o ukupno proizvedenoj električnoj energiji kupaca-proizvođača.

Članak 54.

(1) Obračun više preuzete i predate proizvedene električne energije kupaca-proizvođača vrši se primjenom:

1) šeme neto mjerenja za elektrane instalirane snage do 10,8 kW (uključujući 10,8 kW),

2) šeme neto obračuna za elektrane instalirane snage u opsegu od 10,8 kW do 50 kW (uključujući 50 kW),

3) standardne šeme snabdijevanja za elektrane instalirane snage preko 50 kW.

(2) Snabdjevač ima balansnu odgovornost za mjerno mjesto kupca-proizvođača.

(3) Kupac-proizvođač čija instalirana snaga elektrane prelazi 150 kW dužan je prijavljivati dnevni raspored rada i snositi troškove debalansa.

Članak 55.

(1) Osnovica za obračun preuzete i predate električne energije kod primjene šeme neto mjerenja i neto obračuna je neto stanje dvosmjernog mjernog uređaja na mjestu priključenja kupca-proizvođača u obračunskom periodu, koji iznosi jedan mjesec.

(2) Ukoliko je tokom obračunskog perioda kupac-proizvođač preuzeo više električne energije nego što je predao u mrežu, kupac-proizvođač plaća razliku između preuzete i predate električne energije u skladu sa ugovorenom cijenom za snabdijevanje.

(3) Ukoliko je tokom obračunskog perioda kupac-proizvođač predao više električne energije u mrežu nego što je preuzeo, razlika između predate i preuzete električne energije prenosi se u naredni obračunski period u korist kupca-proizvođača, i to:

1) kod primjene šeme neto mjerenja u vidu energetskog kredita, izraženo u kWh ili

2) kod primjene šeme neto obračuna u vidu monetarnog kredita koji odgovara vrijednosti predate više proizvedene električne energije tokom obračunskog perioda.

(4) Monetarni kredit je proizvod energetskog kredita i jedinične cijene više proizvedene električne energije koja

odgovara jediničnoj cijeni komponente energije sadržane u maloprodajnoj cijeni snabdjevača umanjene za 5%.

(5) Energetski i monetarni kredit koriste se u obračunskim periodima kada je količina električne energije preuzete sa mreže veća od količine više proizvedene električne energije koju kupac-proizvođač preda u mrežu.

(6) Snabdjevač vrši finalni obračun količina predate i preuzete električne energije 1. travnja tekuće godine za prethodni dvanaestomjesečni period, pri čemu kupac-proizvođač nema pravo na nadoknadu viška predate električne energije koji preostane nakon finalnog godišnjeg obračuna.

(7) Obračun naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije, u slučaju primjene šeme neto mjerenja ili neto obračuna, vrši se za neto razliku preuzete i predate električne energije u toku obračunskog perioda.

Članak 56.

(1) U slučaju primjene standardne šeme snabdijevanja, obračun preuzete električne energije sa mreže i predate više proizvedene električne energije vrši se neovisno.

(2) Snabdjevač vrši obračun i izdaje fakturu kupcu-proizvođaču za preuzetu električnu energiju sa mreže primjenom ugovorene cijene snabdijevanja.

(3) Kupac-proizvođač vrši obračun i izdaje fakturu za predatu električnu energiju primjenom ugovorene cijene za više proizvedenu energiju.

(4) Kupac-proizvođač koji na godišnjem nivou u kontinuitetu ostvaruje višak proizvodnje u odnosu na potrošnju, a za kog se prema kriteriju instalirane snage postrojenja primjenjuje šema neto mjerenja ili neto obračuna, ima pravo na primjenu standardne šeme snabdijevanja.

(5) Obračun naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije, u slučaju primjene standardne šeme snabdijevanja, vrši se za ukupnu količinu električne energije koju kupac-proizvođač preuzme sa mreže.

Članak 57.

(1) Kupci iz kategorije domaćinstva i komercijalni kupci čiji su objekti locirani unutar iste zgrade ili stambenog kompleksa imaju pravo učešća u šemi zajedničke proizvodnje.

(2) Kupci koji učestvuju u šemi zajedničke proizvodnje ugovorom reguliraju međusobne odnose, uključujući pripadajući udio instalirane snage elektrane i proizvodnje svakog kupca pojedinačno, te imenuju zastupnika.

(3) Pojedinačni kupci-proizvođači koji djeluju zajednički ostvaruju pravo na primjenu komercijalne šeme obračuna u skladu sa iznosom pripadajuće instalirane snage elektrane tog kupca-proizvođača.

(4) Operater distributivnog sistema i zastupnik kupaca koji zajednički proizvode električnu energiju zaključuju ugovor kojim se uređuju pravila raspodjele električne energije i period za alokaciju energije.

(5) Kupci-proizvođači koji djeluju zajednički zadržavaju svoja prava i obaveze kao krajnji kupci, prema kojima se ne mogu primijeniti neopravdani ili diskriminatorni uvjeti i procedure koje sprečavaju njihovo učešće u šemi zajedničke proizvodnje.

Članak 58.

(1) Elektrana za sopstvene potrebe kupaca-proizvođača koji djeluju zajednički priključuje se preko zasebnog priključka sa pripadajućim obračunskim mjernim mjestom.

(2) Mjerna mjesta krajnjih kupaca koji učestvuju u šemi zajedničke proizvodnje i mjerno mjesto elektrane za sopstvene potrebe opremaju se pametnim mjernim uređajima.

(3) Operater distributivnog sistema vrši alokaciju proizvedene električne energije između učesnika u šemi zajedničke proizvodnje i utvrđuje količine:

- 1) ukupno proizvedene električne energije,
- 2) direktno utrošene proizvedene električne energije pojedinačnih kupaca-proizvođača koji zajednički djeluju,
- 3) utrošene električne energije sa mreže pojedinačnih kupaca-proizvođača koji zajednički djeluju,
- 4) više proizvedene električne energije koju su pojedinačni kupci-proizvođači isporučili u mrežu,
- 5) neto utrošene električne energije pojedinačnih kupaca-proizvođača za slučaj primjene šeme neto mjerenja ili neto obračuna.

Članak 59.

(1) Zajednica obnovljive energije (u daljem tekstu: Zajednica) je pravno lice osnovano u skladu sa propisima, s ciljem korištenja obnovljivih izvora energije za proizvodnju električne energije prvenstveno radi zadovoljenja energetskih potreba članova Zajednice, na način koji podrazumijeva ekološke, ekonomske i socijalne koristi za članove Zajednice i za društvo.

(2) Rad Zajednice zasniva se na otvorenom i dobrovoljnom učešću njenih članova koji imaju prebivalište ili sjedište u općini na kojoj se izvodi projekat ili u općini čija se teritorija graniči sa teritorijom općine na kojoj se izvodi projekat.

(3) Član Zajednice može biti fizičko ili pravno lice, javna preduzeća i institucije, uključujući i jedinice lokalne samouprave.

(4) Malo i srednje preduzeće ili preduzetnik može biti član Zajednice pod uvjetom da proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora ne predstavlja njegovu pretežnu (osnovnu) djelatnost.

(5) Član Zajednice zadržava status krajnjeg kupca, sa pravima i obavezama koje ima i prema njemu se ne mogu primijeniti neopravdani ili diskriminatorni uvjeti ili postupci koji bi spriječili njegovo učešće u Zajednici.

Članak 60.

(1) Zajednica ima pravo na:

1) proizvodnju, potrošnju, skladištenje i prodaju električne energije iz obnovljivih izvora, uzajamnu razmjenu električne energije proizvedene korištenjem obnovljivih izvora energije u postrojenjima u vlasništvu Zajednice između članova Zajednice,

2) pristup svim tržištima energije, direktno ili putem agregacije, na nediskriminatorni način,

3) podsticaje iz članka 23. ovog zakona u vidu premije za potrošnju za vlastite potrebe i pogodnosti prilikom priključenja na mrežu.

(2) Zajednica koja se bavi snabdijevanjem električnom energijom kao tržišnom djelatnošću ili osigurava uslugu objedinjenog djelovanja (agregaciju) ili obavlja druge energetske djelatnosti na komercijalnoj osnovi, te aktivnosti obavlja u skladu sa propisima za odgovarajuće djelatnosti.

Članak 61.

(1) Priključenje Zajednica vrši se:

1) preko zajedničkog priključka kompletne Zajednice sa pripadajućim obračunskim mjernim mjestom ili

2) preko zasebnih priključaka sa pripadajućim obračunskim mjernim mjestima pojedinačnih objekata članova Zajednice, elektrana, uređaja za skladištenje i drugih uređaja za potrebe Zajednice.

(2) Regulatorna komisija donosi pravilnik kojim definira opseg (perimetar) distributivne mreže unutar kojeg je dopušteno zasebno priključenje objekata koji čine Zajednicu putem pojedinačnih priključaka.

(3) Mjerna mjesta krajnjih kupaca i ostalih objekata koji čine Zajednicu opremaju se pametnim mjernim uređajima.

(4) Raspodjela proizvedene električne energije između članova Zajednice regulira se međusobnim ugovorom.

(5) Operater distributivnog sistema i Zajednica ugovorom reguliraju pitanja upravljanja i održavanja distributivne mreže unutar Zajednice, administracije šeme zajedničke proizvodnje, energetskog obračuna između članova Zajednice i druga pitanja od značaja za korištenje mreže i administriranje Zajednice.

Članak 62.

(1) Status zajednice utvrđuje se rješenjem Regulatorne komisije.

(2) Status se utvrđuje nakon provjere članova zajednice, lokacije elektrane, uvida u mjesto prebivališta ili sjedišta pojedinih članova, ispunjenosti uvjeta iz članka 59. ovog zakona i drugih uvjeta propisanih pravilnikom iz stavka 3. ovoga članka.

(3) Regulatorna komisija donosi pravilnik o kupcima-proizvođačima i zajednicama obnovljive energije kojim se uređuju način i uvjeti učešća na tržištu električne energije, primjena ograničenja instalirane snage elektrana za sopstvene potrebe, pojedinačno i na nivou sistema, primjena komercijalnih šema obračuna i način postupanja u slučaju promjene snabdjevača, zadatke operatera distributivnog sistema u realizaciji šema proizvodnje za sopstvene potrebe, kao uvjeti i postupak sticanja statusa zajednice obnovljive energije, prava i obaveze članova zajednice i druga pitanja.

4. Ostale mjere i informiranje

Članak 63.

(1) Pravo na obavezan otkup električne energije po referentnoj tržišnoj cijeni ima proizvođač električne energije u postrojenjima iz članka 8. ovog zakona koji je priključen na distributivnu mrežu, u periodu od prvog priključenja na mrežu do isteka šest mjeseci od dana dobivanja upotrebne dozvole.

(2) Proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora energije kojem je, u skladu sa propisima, isteklo pravo na obavezan otkup po zajamčenoj otkupnoj cijeni, ima pravo prodavati proizvedenu električnu energiju Operateru podsticaja po cijeni koja je 10% niža od referentne tržišne cijene, koju je utvrdila Regulatorna komisija.

Članak 64.

Ministarstvo, Regulatorna komisija i Operater podsticaja, u okviru svojih nadležnosti, razvijaju odgovarajuće edukativne programe, izrađuju brošure i druge vidove obuke, s ciljem informiranja javnosti o podsticajnim mjerama, kao i o prednostima proizvodnje i korištenja energije iz obnovljivih izvora energije.

POGLAVLJE VII.

IZGRADNJA ENERGETSKIH POSTROJENJA I VOĐENJE REGISTRA PROJEKATA

1. Izgradnja energetskih postrojenja

Članak 65.

Izgradnja energetskih postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije vrši se u skladu sa strateškim dokumentima i planovima razvoja energetskog sektora u Republici.

Članak 66.

(1) Za izgradnju energetskih postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije potrebno je prethodno pribaviti koncesiju u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast koncesija ili u skladu sa propisima kojima se uređuju drugi vidovi javno-privatnog partnerstva, kada je to uređeno posebnim propisom, osim u slučaju izgradnje:

1) energetskih postrojenja na bio-masu, bio-plin, depونيjski plin i plin iz postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda,

2) elektrane na depониjski plin i plin dobiven iz komunalnih otpadnih voda,

3) solarnih postrojenja sa fotonaponskim ćelijama instalirane snage zaključno sa 250 kW na zemlji i na objektima, neovisno o instaliranoj snazi.

(2) U slučaju kada se za izgradnju proizvodnog postrojenja provodi postupak lokacijske aukcije, sa izabranim ponuđačem zaključuje se ugovor o koncesiji bez provođenja javnog poziva, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast koncesija.

(3) Izgradnja energetskih postrojenja vrši se na osnovu građevinske dozvole pribavljene u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast građenja i zaštite životne sredine, osim u slučaju kada se na objektu koji ima građevinsku dozvolu u sklopu adaptacije objekta vrši izgradnja elektrane kupca-proizvođača koja koristi obnovljive izvore instalirane snage do 50 kW.

2. Registar projekata

Članak 67.

(1) Ministarstvo uspostavlja i vodi Registar projekata koji koriste obnovljive izvore energije.

(2) Registar projekata je jedinstvena evidencija o projektima iz obnovljivih izvora energije za proizvodnju električne energije, energije za grijanje i hlađenje i energije koja se koristi u transportu.

(3) Registar projekata sadrži podatke o vlasniku projekta i projektu, podatke o lokaciji i tipu postrojenja, tehničko-tehnološkim karakteristikama postrojenja, rokovima izgradnje, podsticajima, o pribavljenim dozvolama, uključujući i promjene navedenih podataka, te druge potrebne podatke.

(4) Ministarstvo vodi Registar projekata u pisanom i elektronskom obliku.

(5) Registar projekata je javno dostupan u elektronskoj formi i kontinuirano se ažurira.

(6) Podaci iz Registra u elektronskoj formi koriste se u postupcima koje vode druge institucije.

(7) Ministar donosi uputstvo o vođenju Registra projekata iz obnovljivih izvora energije, kojim se propisuju oblik, sadržaj i način vođenja Registra projekata.

Članak 68.

(1) Upis projekata u Registar projekata vrši Ministarstvo po službenoj dužnosti ili na osnovu podnesenog zahtjeva vlasnika projekta.

(2) Ministarstvo, po službenoj dužnosti, upisuje projekte u Registar projekata iz resorne nadležnosti Ministarstva za koje je zaključen ugovor o koncesiji.

(3) Vlasnik projekta za izgradnju energetskih postrojenja iz resorne nadležnosti drugih organa, koji je zaključio ugovor o koncesiji ili javno-privatnom partnerstvu, dužan je da u roku od 30 dana od dana zaključivanja ugovora podnese zahtjev Ministarstvu radi upisa projekta u Registar projekata.

(4) Za projekte za koje nije potrebno pribaviti ugovor o koncesiji ili ugovor o javno-privatnom partnerstvu, vlasnik projekta dužan je podnijeti zahtjev za upis projekta u Registar projekata u roku od 30 dana od dana pribavljanja odobrenja za građenje.

(5) Izuzetno od odredbe stavka 4. ovoga članka, Operater podsticaja dostavlja ministarstvu zahtjev za upis elektrane kupca-proizvođača u roku od 30 dana od dana priključenja.

(6) U slučaju promjene podataka iz članka 67. stavak 3. ovog zakona, vlasnik projekta dužan je Ministarstvu podnijeti zahtjev za upis promjene podataka u Registru projekata, u roku od 30 dana od dana nastale promjene podataka.

(7) Regulatorna komisija i Operater podsticaja dužni su Ministarstvu dostaviti rješenja o preliminarnom pravu, sertifikatu, podsticaju, te obavijest o zaključenim predugovorima i ugovorima o podsticanju, najkasnije osam dana od dana donošenja rješenja ili zaključenja ugovora.

(8) Ministarstvo, po službenoj dužnosti, unosi podatke iz stavka 6. ovoga članka u Registar projekata.

POGLAVLJE VIII. NADZOR I KAZNENE ODREDBE

Članak 69.

Upravni nadzor nad provođenjem odredaba ovog zakona i na osnovu njega donesenih propisa vrši Ministarstvo i Regulatorna komisija, u skladu sa ovlastima propisanim ovim zakonom.

Članak 70.

(1) Inspeksijski nadzor nad provođenjem odredaba ovog zakona vrši Republička uprava za inspeksijske poslove Republike Srpske posredstvom nadležnih inspektora, u skladu sa propisom kojim se uređuje postupak inspeksijskog nadzora, ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje obavljanje elektroenergetskih djelatnosti.

(2) Kontrolu izgradnje elektroenergetskih objekata, tehničke ispravnosti, pogonske sigurnosti elektroenergetskih objekata i postrojenja, sigurnosti ljudi u elektroenergetskim objektima, kao i uvid u tehničku i pogonsku dokumentaciju vrši nadležna inspekcija, u skladu sa posebnim zakonom.

(3) Inspeksijski nadzor obuhvaća nadzor nad primjenom ovog zakona, drugih propisa, standarda, tehničkih normativa i normi kvaliteta, koji se odnose na projektovanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i korištenje elektroenergetskih objekata, instalacija, postrojenja i opreme u tim objektima, kao i kvalitet isporuke električne energije i slično.

Članak 71.

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice:

1) Operater podsticaja ako ne zaključi ugovor o otkupu električne energije ili ugovor o premiji (članak 12. stavak 1. točka 7),

2) Operater podsticaja ako ne izradi i učini javno dostupnim godišnji izvještaj o isplaćenim sredstvima po proizvodnim postrojenjima (članak 12. stavak 1. točka 8),

3) Operater podsticaja ako ne raspiše javni poziv za prodaju električne energije (članak 12. stavak 1. točka 10),

4) proizvođač električne energije ako ne osigura Operateru podsticaja, Regulatornoj komisiji i operateru sistema slobodan pristup postrojenjima i podacima, kao i njihov nesmetan rad, u skladu sa ovim zakonom (članak 15. stavak 2),

5) snabdjevač krajnjih kupaca ako ne dostava izvještaje Operateru podsticaja o ukupno prodatoj električnoj energiji i ukupno obračunatom iznosu naknade (članak 16. stavak 1),

6) snabdjevač krajnjih kupaca ako ne ulati naknadu za obnovljive izvore na račun Operatera podsticaja (članak 16. stavak 2),

7) snabdjevač električne energije ako ne preuzme od Operatera podsticaja pripadajući udio električne energije (članak 16. stavak 3),

8) snabdjevač koji vrši snabdijevanje kupca-proizvođača ako ne preuzme višak proizvedene električne energije (članak 52. stavak 7),

9) operater distributivnog sistema ako ne izvrši alokaciju proizvedene električne energije između učesnika u šemi zajedničke proizvodnje (članak 58. stavak 3),

10) subjekt koji otpočne izgradnju energetskog postrojenja koje koristi obnovljive izvore energije suprotno odredbama članka 66. ovog zakona,

11) vlasnik projekta ako ne podnese zahtjev za upis projekta u Registar projekata (članak 68. st. 3, 4. i 6).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizičko lice i preduzetnik, novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM.

POGLAVLJE IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 72.

(1) Vlada, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donosi:

1) Program o korištenju obnovljivih izvora energije (članak 4. stavak 2),

2) Uredbu o bio-gorivu i drugim obnovljivim gorivima u transportu (članak 50. stavak 1).

(2) Vlada, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donosi Odluku o osnivanju Operatera podsticaja (članak 11. stavak 3).

(3) Ministar, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donosi Uputstvo o vođenju Registra projekata iz obnovljivih izvora energije (članak 67. stavak 7).

(4) Regulatorna komisija, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donosi:

1) Pravilnik o izdavanju sertifikata za proizvodno postrojenje koje proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora energije (članak 10. stavak 2),

2) Pravilnik o jamstvu porijekla za električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora energije (članak 20. stavak 5),

3) Pravilnik o podsticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora (članak 34),

4) Pravilnik o aukcijama (članak 43),

5) Pravilnik o kupcima-proizvođačima i zajednicama obnovljive energije (članak 62).

(5) Operater podsticaja, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, donosi:

1) Pravila rada Operatera podsticaja (članak 12. stavak 1. točka 13),

2) Uputstvo o radu balansne grupe obnovljivih izvora energije (članak 19. stavak 3).

(6) Do donošenja podzakonskih akata iz stavka 2, stavka 3. t. 1), 2) i 3), te iz stavka 4. točka 1) ovoga članka primjenjuju se podzakonski akti koji su važili na dan stupanja na snagu ovog zakona, ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Članak 73.

Operater podsticaja dužan je da uredi balansnu odgovornost balansne grupe obnovljivih izvora energije u skladu sa pravilima balansnog tržišta, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 74.

(1) Proizvođač koji je prije stupanja na snagu ovog zakona stekao pravo na podsticaj u vidu obaveznog otkupa po zajamčenoj otkupnoj cijeni, do isteka prava na podsticaj član je balansne grupe obnovljivih izvora energije, u skladu sa ovim zakonom.

(2) Proizvođač čija je ukupna instalirana snaga proizvodnih postrojenja manja ili jednaka 500 kW, koji je prije stupanja na snagu ovog zakona stekao pravo na podsticaj u vidu obaveznog otkupa po zajamčenoj otkupnoj cijeni, do isteka prava na podsticaj ne prijavljuje dnevni raspored rada Operateru podsticaja i ne snosi troškove balansiranja.

Članak 75.

(1) Postupci za ostvarivanje prava na podsticaj koji su započeti prije stupanja na snagu ovog zakona završit će se po odredbama Zakona o obnovljivim izvorima energije i efikasnoj kogeneraciji ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 39/13, 108/13, 79/15 i 26/19).

(2) Proizvođači električne energije iz postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije i u efikasnoj kogeneraciji,

koji su stekli preliminarno pravo na podsticaj po osnovu Zakona o obnovljivim izvorima energije u efikasnoj kogeneraciji ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 39/13, 108/13, 79/15 i 26/19), mogu produžiti preliminarno pravo, u skladu sa odredbama ovog zakona, ukoliko ispunjavaju uvjete iz ovog zakona i ako postoje slobodne količine za podsticanje.

(3) Proizvođači električne energije iz postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije i u efikasnoj kogeneraciji, koji su stekli preliminarno pravo na podsticaj i pribavili upotrebnu dozvolu za to postrojenje do 31. decembra 2021. godine, mogu ostvariti pravo na podsticaj po osnovu Zakona o obnovljivim izvorima energije u efikasnoj kogeneraciji ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 39/13, 108/13, 79/15 i 26/19), najkasnije do 30. lipnja 2022. godine.

Članak 76.

(1) Do uspostavljanja Operatera podsticaja, poslove iz članka 12. ovog zakona obavljat će Mješoviti holding "Elektroprivreda Republike Srpske" – Matično preduzeće a.d. Trebinje.

(2) Mješoviti holding "Elektroprivreda Republike Srpske" – Matično preduzeće a.d. Trebinje obavezno je da vodi odvojenu računovodstvenu evidenciju i poseban namjenski račun za kupoprodaju električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora za koju se ostvaruje pravo na podsticaj.

Članak 77.

Do uspostavljanja Operatera podsticaja, Mješoviti holding "Elektroprivreda Republike Srpske" - Matično preduzeće a.d. Trebinje i povezana privredna društva ne mogu učestvovati u postupku aukcija za velika postrojenja, u skladu sa ovim zakonom i pravilnikom o aukcijama.

Članak 78.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje važiti Zakon o obnovljivim izvorima energije u efikasnoj kogeneraciji ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 39/13, 108/13, 79/15 i 26/19).

Članak 79.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 02/1-021-127/22
10. veljače 2022. godine
Banjaluka

Predsjednik
Narodne skupštine,
Nedeljko Cubrilović, s.r.

307

Na osnovu članka 43. stavak 1. Zakona o Vladi Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 118/08), članka 5. stavak 2. Zakona o izmjeri i katastru Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 6/12, 110/16 i 62/18) i Zaključka u svezi sa Programom poslova izmjere i osnivanja katastra nepokretnosti za razdoblje 2021-2025. godine ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 17/21), Vlada Republike Srpske, na 156. sjednici, održanoj 10.2.2022. godine, d o n o s i

PLAN

POSLOVA IZMJERE I OSNIVANJA KATASTRA NEPOKRETNOSTI ZA 2022. GODINU

I.

1) Plan poslova izmjere i osnivanja katastra nepokretnosti za 2022. godinu (u daljnjem tekstu: Plan za 2022. godinu) izrađen je sukladno Programu poslova izmjere i osnivanja katastra nepokretnosti za razdoblje 2021–2025. godine (u daljnjem tekstu: Program).

2) Planom za 2022. godinu predviđeni su poslovi implementacije razvojnih programa za: osnovne geodetske radove, izmjeru i održavanje postojećih katastarskih evidencija i ka-

tastra komunalnih uređaja, kartografije, razvoj i održavanje informacijskog i geoinformacijskog sustava i infrastrukture geoprostornih podataka, imovinskopravne poslove, modernizaciju propisa iz oblasti izmjere, katastra i imovinskopravne oblasti, upravljanje ljudskim resursima, unutarnju i vanjsku komunikaciju, e-Upravu.

3) Plan za 2022. godinu je usuglašen sa Programom ekonomskih reformi Republike Srpske za razdoblje 2022–2024. godine (u daljnjem tekstu: ERP RS 2022-2024. godine), ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 121/21), u svezi sa Programom javnih investicija za razdoblje 2021-2023. godine ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 130/20).

II.

U 2022. godini izvršit će se sljedeći poslovi:

1) geodetsko-tehnički radovi i rješavanje imovinskopравnih odnosa u postupku izvlašćenja nepokretnosti za potrebe izgradnje kapitalnih objekata Republike Srpske;

2) vertikalni referentni sustav Republike Srpske;

3) mreža permanentnih stanica (SRPOS), održavanje i servisiranje funkcionalne mreže (softver) i hardver u vremenskom razdoblju 2021-2023. godine i postupak zaključivanja ugovora za 2022. godinu sukladno okvirnom sporazumu;

4) sukladno Planu iz 2021. godine i započetim radovima završetka nove izmjere nepremjerenih dijelova općina Republike Srpske, i to:

- Ljubinje (započeti radovi iz 2019. godine i završetak zadnje faze radova i plaćanje),

- Kalinovik (započeti radovi iz 2019. godine i završetak zadnje faze radova i plaćanje), kao i početak radova vlastitim resursima Uprave, i to:

- Nevesinje (pripreme radnje i početak radova za 1. i 2. fazu u 2022. godini, te nastavak i završetak radova 2. faze u 2023. godini);

5) osnivanje jedinstvene evidencije katastra nepokretnosti na teritoriju Republike Srpske na površini od 205.309 ha;

6) izrada privremenih baza podataka za potrebe osnivanja katastra nepokretnosti i kapitalnih investicija – poslovi od općeg interesa;

7) završetak osnivanja katastra nepokretnosti kao jedinstvene evidencije iz ranijeg razdoblja u ukupnoj površini 68.000 ha, sukladno Zakonu o izmjeri i katastru Republike Srpske;

8) revizija i provjera površina pod kulturom vrta na teritoriju Republike Srpske - revizija vrtova;

9) informacijsko-komunikacijske tehnologije, i to: jedinstveni informacijski i geoinformacijski sustav i održavanje postojećeg geoinformacijskog sustava i poslovnog informacijskog sustava;

10) uspostavljanje integriranog digitalnog arhiva Uprave;

11) konferencije i članstvo u međunarodnim geo-asocijacijama, publikacija informativnog biltena Uprave i izrada priručnika;

12) modernizacija rada i razvoja Uprave u vidu nabave suvremene opreme:

- geodetska oprema – niveliri - precizni, GPS uređaji i nabava totalnih stanica radi uspostavljanja vertikalnog referentnog sustava Republike Srpske i održavanja izmjere i katastarskih evidencija i

- nabava terenskih automobila;

13) ulaganje u strateške resurse Uprave - kadrove u vidu sveobuhvatne izobrazbe, razvoja, suvremenog stručnog usavršavanja, te posebne edukacije, prvenstveno u svrhu osnivanja katastra nepokretnosti i izmjere, kao i izobrazbu sa ciljem primjene nove suvremene geodetske opreme i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u svakodnevnom radu;

14) održavanje izmjere, katastra zemljišta i katastra nepokretnosti;

15) vršenje stručnog nadzora, pregled i prijam radova;

16) stvaranje neophodnih pretpostavki za nesmetan rad organizacijskih jedinica Uprave;

17) održavanje suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija;

18) izrada: strateških studija, akcionih planova, projekata i studija sukladno srednjoročnom programu.

III.

1) Utvrđuju se ukupna procijenjena potrebna sredstva za izvršenje Plana za 2022. godinu u iznosu od 18.080.222,00 KM iz redovitih vlastitih i namjenskih izvora financiranja.

2) Sredstva iz prethodne podtočke utvrđena su na osnovu cijena za izvođenje ovih radova, a osiguravaju se Zakonom o financiranju poslova izmjere i uspostavljanja katastra nepokretnosti ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 20/07 i 92/09) i Zakonom o naknadama za vršenje usluga izmjere i korištenje podataka katastra nepokretnosti i katastra zemljišta ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 92/09).

IV.

U Planu za 2022. godinu kao primarni strateški cilj od posebnog interesa za Republiku Srpsku utvrđeni su poslovi iz mjerodavnosti Uprave za potrebe izgradnje kapitalnih investicija, i to:

- izgradnje autoceste dionica Banja Luka – Prijedor,
- izgradnje autoceste koridor Vc kroz Republiku Srpsku,
- izgradnje autoceste i plinovoda dionice Vukosavlje-Brčko i Brčko-Rača,
- izgradnje dionice autoceste "9. januar" Banja Luka – Doboj – pristupni putovi i
- izgradnje aerodroma u Trebinju.

V.

1) U Planu za 2022. godinu kao jedan od prioritarnih strateških ciljeva utvrđeni su poslovi za potrebe osnivanja jedinstvene evidencije katastra nepokretnosti - poslovi proglašeni od općeg interesa za Republiku Srpsku u sveukupnom iznosu od 5.642.922,00 KM.

2) Za 2022. godinu utvrđena su sredstva iz vlastitih namjenskih prihoda Uprave u iznosu od 2.753.900,00 KM na ime izdataka i rashoda informacijsko-komunikacijskih tehnologija, kao i uspostavljanja jedinstvenog informacijskog sustava i održavanje postojećeg geoinformacijskog sustava i poslovnog informacijskog sustava, a sve sukladno Programu.

VI.

1) Općina ili grad na čijem se području vrše poslovi izmjere i uspostavljanja katastra nepokretnosti iz Plana za 2022. godinu osigurati će sredstva, sukladno Zakonu o financiranju poslova izmjere i uspostavljanja katastra nepokretnosti, za radove koji se izvode na njezinom području, i to:

- gradovi, odnosno razvijene općine u iznosu 14% od vrijednosti radova koji se izvode na njihovom području,
- srednje razvijene općine u iznosu 10% od vrijednosti radova koji se izvode na njihovom području,
- nerazvijene općine u iznosu 6% od vrijednosti radova koji se izvode na njihovom području i
- izrazito nerazvijene općine su oslobođene od obveze plaćanja sredstava.

2) Obračun sredstava iz podtočke 1) ove točke vršit će Uprava.

3) Sredstva iz podtočke 2) ove točke općina ili grad uplaćivat će na namjenski žiro-račun Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove.

VII.

1) Nezavršeni geodetski poslovi proizašli iz donesenog plana ranijeg razdoblja, kao i iz 2021. godine, prenose se u Plan za 2022. godinu, kao i završetak ranije započetog izlaganja na javni uvid podataka o nepokretnostima i utvrđivanje prava na nepokretnostima i rješavanje prigovora stavljenih u postupku izlaganja na teritoriju Republike Srpske.

2) Neutrošena novčana sredstva iz Plana 2021. godine u iznosu od 297.423,00 KM uvrštena su u Plan za 2022. godinu.

3) Planirano je u tekućoj godini održavanje mreže permanentnih stanica (SRPOS) - funkcionalne mreže softvera i hardvera u razdoblju 2021-2023. godine, a sve u svezi sa Programom.

4) Sredstva od naknada za usluge izmjere i korištenje podataka katastra nepokretnosti i katastra zemljišta, naplaćena po osnovu Zakona o naknadama za vršenje usluga izmjere i korištenje podataka katastra nepokretnosti i katastra zemljišta, koja se ne utroše u tekućoj godini prenose se u narednu godinu za istu namjenu.

VIII.

Izvršit će se nabava poslovnih prostora za potrebe organizacijskih jedinica Uprave, i to: Berkovići, Trnovo i Čajniče u sveukupnom iznosu 450.000,00 KM.

IX.

Planirani su i izdatci za investicijsko održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju poslovnih objekata i prostora organizacijskih jedinica Uprave.

X.

1) Završetak zadnje faze radova iz Plana 2021. godine, a započetih 2019. godine nove izmjere nepremjerenih dijelova općine: Kalinovik i Ljubinja.

2) Obvezuje se Uprava da planira i osigura sve neophodne vlastite resurse i započne pripreme radnje i počne geodetsko-tehničke radnje 1. faze i 2. faze poslova nove izmjere vlastitim resursima sukladno Zaključku Vlade o programu štednje za općinu Nevesinje u 2022. godini, te da planira nastavak i završetak radova u 2023. godini.

3) Općina Kalinovik kao izrazito nerazvijena jedinica lokalne samouprave oslobođena je od obveze plaćanja sredstava za financiranje poslova izmjere i uspostavljanja katastra nepokretnosti, a shodno tome obvezuje se Uprava da iz vlastitih namjenskih prihoda osigura cjelokupna novčana sredstva za naprijed narečene poslove.

4) Općine Nevesinje i Ljubinja kao nerazvijene jedinice lokalne samouprave, sukladno Zakonu o financiranju poslova izmjere i uspostavljanja katastra nepokretnosti, u obvezi su da osiguraju sudjelovanje u financiranju poslova izmjere i uspostavljanja katastra nepokretnosti u iznosu 6% od ukupnih sredstava na ime izmjere.

XI.

O izvršenju Plana za 2022. godinu starat će se Uprava, a sa izvršenjem utroška sredstava upoznat će Vladu Republike Srpske putom godišnjeg izvještaja o radu sukladno metodologiji izrade.

XII.

Sastavni dio Plana za 2022. godinu su tablični prikazi:

- 1) Plan poslova i sredstava za 2022. godinu i
- 2) Procjena prihoda za izvršenje Plana za 2022. godinu.

XIII.

Plan za 2022. godinu stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 04/1-012-2-370/22
10. veljače 2022. godine
Banjaluka

Predsjednik
Vlade,
Radovan Višković, s.r.

Tablični prikaz 1.

PLAN POSLOVA I SREDSTAVA ZA 2022. GODINU

A - KAPITALNI PROJEKTI REPUBLIKE SRPSKE					
Redni br.	Ekon. kod	u ha	OPIS I PODRUČJE IZVOĐENJA RADOVA	PLAN 2022. g.	u % od ukupno
1	2	3	4	5	6
A.1. GEODETSKO-TEHNIČKI RADOVI I RJEŠAVANJE IMOVINSKOPRAVNIH ODNOSA U POSTUPKU IZVLAŠĆENJA NEPOKRETNOSTI ZA IZGRADNJU KAPITALNIH PROJEKATA IZ PROGRAMA EKONOMSKIH REFORMI REPUBLIKE SRPSKE ZA 2022-2024. GODINU (autoceste, hidroelektrane, termoelektrane i drugo)					
1	412612		Geodetsko-tehnički radovi i rješavanje imovinskopravnih odnosa u postupku izvlašćenja kapitalnih projekata na području Republike Srpske iz Programa ekonomskih reformi za 2022-2024. godinu, u svezi sa Programom javnih investicija Republike Srpske za razdoblje 2021-2023. godine - rashodi smještaja i hrane	130,000.00	0.72%
			Ukupno: A.1.	130,000.00	0.72%
A.2. OSNOVNI GEODETSKI RADOVI I IZMJERA					
A.2.1. OSNOVNI GEODETSKI RADOVI - NOVI GEODETSKI REFERENTNI SUSTAV REPUBLIKE SRPSKE					
2	412700		Mreža permanentnih stanica (SRPOS); održavanje i servisiranje funkcionalne mreže (softver) i hardver u vremenskom razdoblju 2021-2023. godine i postupak zaključivanja ugovora za 2022. godinu (na osnovu okvirnog sporazuma 3. godine maksimalan iznos 750.000 KM)	250,000.00	1.38%
3	511712		Softverski paket za obradu podataka uspostavljanja vertikalnog referentnog sustava Republike Srpske	17,000.00	0.09%
			Ukupno: A.2.1.	267,000.00	1.48%
A.3. IZMJERA - NOVA IZMJERA NEPREMJERENIH DIJELOVA OPĆINE REPUBLIKE SRPSKE: NEVESINJE - VERTIKALNI REFERENTNI SUSTAV - RADOVE IZVODI UPRAVA					
4	412612	65,648	Početak radova 1. faze, te pripreme radnje za 2. fazu nove izmjere nepremjerenih dijelova općine Nevesinje i uspostavljanje vertikalnog referentnog sustava Republike Srpske - 1. faza rashodi po osnovu smještaja i hrane	70,000.00	0.39%
5	412755		Rashodi na ime aerofotogrametrijskog snimanja terena i izrada foto-materijala za potrebe izmjere nepremjerenih dijelova općine Nevesinje	150,000.00	0.83%
6	411261		Potporna projektima nove katastarske izmjere i uspostavljanje vertikalnog referentnog sustava Republike Srpske - rashodi po osnovu dnevnica	40,000.00	0.22%
		65,648	Ukupno: A.3.	260,000.00	1.44%
		65,648	SVEUKUPNO: A.	657,000.00	3.63%
B. OSNIVANJE KATASTRA NEPOKRETNOSTI KAO JEDINSTVENE EVIDENCIJE U 2022. GODINI - RADOVE IZVODI UPRAVA I VANJSKI ČLANOVI KOMISIJA ZA IZLAGANJE					
7	412930	515	Banja Luka, k.o. Banja Luka 6	161,130.00	
		515	Ukupno: Banja Luka	161,130.00	
8	412930	2,908	Berkovići, k.o. Gornja Poplat	3,742.00	
		2,881	Berkovići, k.o. Hatelji	9,761.00	
		5,789	Ukupno: Berkovići	13,503.00	
9	412930	1,580	Bijeljina, k.o. Balatun	19,682.00	
		663	Bijeljina, k.o. Banjica	12,946.00	
		1,555	Bijeljina, k.o. Brodac Gornji	16,222.00	
		1,919	Bijeljina, k.o. Brodac Donji	16,806.00	
		1,195	Bijeljina, k.o. Velino Selo	13,074.00	
		1,112	Bijeljina, k.o. Janja 3	31,979.00	
		8,024	Ukupno: Bijeljina	110,709.00	
10	412930	1,520	Bratunac, k.o. Kravica-Ježestica	24,593.00	
		2,091	Bratunac, k.o. Osamsko-Slapašnica	24,238.00	
		725	Bratunac, k.o. Podčauš	27,505.00	
		4,336	Ukupno: Bratunac	76,336.00	
11	412930	3439	Višegrad, k.o. Vardište	19,674.00	
		3,439	Ukupno: Višegrad	19,674.00	
12	412930	8,717	Vlasenica, k.o. Gobelje	7,690.00	
		1,668	Vlasenica, k.o. Donji Zalukovik	15,786.00	
		1,030	Vlasenica, k.o. Nedeljista	14,473.00	
		1,051	Vlasenica, k.o. Piskavice	21,149.00	
		1,474	Vlasenica, k.o. Podcrkvina	15,431.00	
		995	Vlasenica, k.o. Džemat	24,309.00	
		1,484	Vlasenica, k.o. Šadići	13,123.00	
		16,419	Ukupno: Vlasenica	111,961.00	

13	412930	519	Vukosavlje, k.o. Odžak	28,144.00
		519	Ukupno: Vukosavlje	28,144.00
14	412930	4,282	Gacko, k.o. Nadanići	4,904.00
		4,282	Ukupno: Gacko	4,904.00
15	412930	641	Gradiška, k.o. Jazovac	11,845.00
		1,469	Gradiška, k.o. Cerovljani	21,468.00
		2,110	Ukupno: Gradiška	33,313.00
16	412930	1,687	Derventa, k.o. Gornji Detlak	16,291.00
		1,687	Ukupno: Derventa	16,291.00
17	412930	2,791	Zvornik, k.o. Lokanj	43,698.00
		2,216	Zvornik, k.o. Pilica	47,082.00
		1,335	Zvornik, k.o. Rođević	40,154.00
		6,342	Ukupno: Zvornik	130,934.00
18	412930	1,160	Istočno Novo Sarajevo, k.o. Tvrdimići	10,083.00
		507	Istočno Novo Sarajevo, k.o. Toplik	24,626.00
		1,667	Ukupno: Istočno Novo Sarajevo	34,709.00
19	412930	4,526	Kneževo, k.o. Bregovi	5,485.00
		3,092	Kneževo, k.o. Javorani	13,655.00
		1,454	Kneževo, k.o. Šolaji	7,200.00
		9,072	Ukupno: Kneževo	26,340.00
20	412930	345	Kozarska Dubica, k.o. Verija	7,371.00
		332	Kozarska Dubica, k.o. Vrioci	12,094.00
		1,880	Kozarska Dubica, k.o. Demirovac	15,362.00
		1,933	Kozarska Dubica, k.o. Međeda	18,749.00
		466	Kozarska Dubica, k.o. Novoselci	8,081.00
		281	Kozarska Dubica, k.o. Parnice	8,578.00
		321	Kozarska Dubica, k.o. Hadžibajir	7,903.00
5,558	Ukupno: Kozarska Dubica	78,138.00		
21	412930	1,211	Kostajnica, k.o. Kalenderi	11,952.00
		1,211	Ukupno: Kostajnica	11,952.00
22	412930	722	Kotor Varoš, k.o. Donji Borci	14,224.00
		294	Kotor Varoš, k.o. Ravne	6,721.00
		1,016	Ukupno: Kotor Varoš	20,945.00
23	412930	1,443	Laktaši, k.o. Jablan	32,468.00
		1,252	Laktaši, k.o. Kadinjani	14,257.00
		959	Laktaši, k.o. Kosijerovo	7,836.00
		566	Laktaši, k.o. Maglajani Gornji	12,362.00
		854	Laktaši, k.o. Maglajani Donji	15,503.00
		884	Laktaši, k.o. Mrčevci	9,108.00
5,958	Ukupno: Laktaši	91,534.00		
24	412930	1,317	Milići, k.o. Zagrađe	4,494.00
		8,106	Milići, k.o. Zaklopača	9,608.00
		1,054	Milići, k.o. Koprivno	12,768.00
		384	Milići, k.o. Nedeljišta 2	8,578.00
		737	Milići, k.o. Podbirač 2	5,986.00
		5,169	Milići, k.o. Rupovo Brdo	15,716.00
		16,767	Ukupno: Milići	57,150.00
25	412930	1,778	Modriča, k.o. Garevac	66,230.00
		1,525	Modriča, k.o. Tolisa 1	17,846.00
		1,332	Modriča, k.o. Tolisa 2	12,271.00
		4,635	Ukupno: Modriča	96,347.00
26	412930	1,088	Mrkonjić Grad, k.o. Dabrac	9,218.00
		1,030	Mrkonjić Grad, k.o. Donji Barači	17,623.00
		1,762	Mrkonjić Grad, k.o. Podrašnica 2	22,960.00
		3,880	Ukupno: Mrkonjić Grad	49,801.00
27	412930	1,208	Nevesinje, k.o. Žiljevo	16,603.00
		2,467	Nevesinje, k.o. Bratač	19,764.00
		3,675	Ukupno: Nevesinje	36,367.00
28	412930	1,650	Novi Grad, k.o. Matavazi	21,326.00
		1,023	Novi Grad, k.o. Poljavnice	33,937.00
		2,673	Ukupno: Novi Grad	55,263.00

29	412930	2,768	Novo Goražde, k.o. Kopači	52,397.00
		1,911	Novo Goražde, k.o. Ustiprača	16,000.00
		4,679	Ukupno: Novo Goražde	68,397.00
30	412930	2,488	Pale, k.o. Mokro	21,313.00
		2,488	Ukupno: Pale	21,313.00
31	412930	819	Pelagićevo, k.o. Gornja Tramošnica	12,275.00
		1,225	Pelagićevo, k.o. Donja Tramošnica	12,275.00
		1,312	Pelagićevo, k.o. Turić	12,275.00
		3,356	Ukupno: Pelagićevo	36,825.00
32	412930	253	Petrovo, k.o. Petrovo	59,933.00
		253	Ukupno: Petrovo	59,933.00
33	412930	481	Istočna Ilidža, k.o. Vojkovići	77,772.00
		1,281	Istočna Ilidža, k.o. Kasindo	62,823.00
		1,859	Istočna Ilidža, k.o. Krupac	16,306.00
		3,621	Ukupno: Istočna Ilidža	156,901.00
34	412930	5	Trnovo, k.o. Dejčići	1,365.00
		237	Trnovo, k.o. Presjenica	3,230.00
		305	Trnovo, k.o. Trebečaj	12,615.00
		2,070	Trnovo, k.o. Turovi	2,478.00
		2,617	Ukupno: Trnovo	19,688.00
35	412930	1,105	Prijedor, k.o. Orlovci	45,369.00
		1,750	Prijedor, k.o. Prijedor 1	312,777.00
		399	Prijedor, k.o. Rakovčani	25,197.00
		473	Prijedor, k.o. Rizvanovići	27,256.00
		831	Prijedor, k.o. Čela	40,857.00
		4,558	Ukupno: Prijedor	451,456.00
36	412930	756	Prnjavor, k.o. Vršani	9,726.00
		2,797	Prnjavor, k.o. Gornji Smrtići	18,910.00
		684	Prnjavor, k.o. Donji Smrtići	8,897.00
		1,152	Prnjavor, k.o. Crkvena	12,273.00
		481	Prnjavor, k.o. Čivčije	6,915.00
		5,870	Ukupno: Prnjavor	56,721.00
37	412930	4,367	Ribnik, k.o. Vrbljani Gornji	12,188.00
		2,609	Ribnik, k.o. Rastoka	19,106.00
		6,976	Ukupno: Ribnik	31,294.00
38	412930	3,505	Rudo, k.o. Zubač	21,326.00
		2,158	Rudo, k.o. Sokolovići	17,171.00
		5,663	Ukupno: Rudo	38,497.00
39	412930	382	Srbac, k.o. Lilić	6,347.00
		493	Srbac, k.o. Prijebljezi	10,748.00
		1,188	Srbac, k.o. Razboj Lijevče	21,453.00
		2,063	Ukupno: Srbac	38,548.00
40	412930	4,647	Srebrenica, k.o. Podravanje	12,768.00
		318	Srebrenica, k.o. Potočari	46,958.00
		845	Srebrenica, k.o. Skelani	26,078.00
		5,810	Ukupno: Srebrenica	85,804.00
41	412930	1,307	Stanari, k.o. Dragalovci	22,084.00
		1,307	Ukupno: Stanari	22,084.00
42	412930	1,057	Teslić, k.o. Gomjenica	49,262.00
		2,612	Teslić, k.o. Gornja Vrućica	49,449.00
		684	Teslić, k.o. Stenjak	19,550.00
		2,048	Teslić, k.o. Teslić 1	47,706.00
		6,401	Ukupno: Teslić	165,967.00
43	412930	1,295	Trebinje, k.o. Dračevo	7,458.00
		211	Trebinje, k.o. Pridvorci 1	14,649.00
		112	Trebinje, k.o. Pridvorci 2	3,282.00
		1,618	Ukupno: Trebinje	25,389.00
44	412930	521	Ugljevik, k.o. Krčina Gornja	7,051.00
		391	Ugljevik, k.o. Krčina Donja	8,117.00
		912	Ukupno: Ugljevik	15,168.00

45	412930	1,528	Foča, k.o. Beleni	12,698.00	
		1,367	Foča, k.o. Jošanica	16,746.00	
		1,803	Foča, k.o. Mješaja	10,780.00	
		2,397	Foča, k.o. Slatina	13,762.00	
		1,483	Foča, k.o. Susječno	16,497.00	
		2,368	Foča, k.o. Hum	10,141.00	
		2,271	Foča, k.o. Čelikovo Polje	12,982.00	
		2,036	Foča, k.o. Škopalji	10,744.00	
		15,253	Ukupno: Foča	104,350.00	
46	412930	364	Čelinac, k.o. Kablovi	7,655.00	
		719	Čelinac, k.o. Lipovac	12,449.00	
		692	Čelinac, k.o. Popovac	12,378.00	
		1,775	Ukupno: Čelinac	32,482.00	
47	412930	848	Šamac, k.o. Donja Slatina	10,209.00	
		848	Ukupno: Šamac	10,209.00	
48	412930	1,476	Šekovići, k.o. Pobedarje	9,397.00	
		1,476	Ukupno: Šekovići	9,397.00	
49	412930	1,732	Šipovo, k.o. Babići	12,837.00	
		2,863	Šipovo, k.o. Grbavica	10,890.00	
		2,958	Šipovo, k.o. Ljubovo	10,198.00	
		1,384	Šipovo, k.o. Podobzir	5,938.00	
		5,143	Šipovo, k.o. Pribeljci	7,394.00	
		4,111	Šipovo, k.o. Strojice	9,797.00	
		18,191	Ukupno: Šipovo	57,054.00	
		205,309	Ukupno: B.	2,772,922.00	15.34%
50	412759		Privremeni zastupnici u postupku osnivanja katastra nepokretnosti	550,000.00	3.04%
51	412930		Izrada privremenih baza podataka katastra nepokretnosti za potrebe osnivanja katastra nepokretnosti na teritoriju Republike Srpske	1,400,000.00	7.74%
		205,309	SVEUKUPNO: B.	4,722,922.00	26.12%
B.1. OSNIVANJE KATASTRA NEPOKRETNOSTI KAO JEDINSTVENE EVIDENCIJE ZA KATASTARSKE OPĆINE KOJE NISU OBUHVACENE U PLANU B.					
52	412930	20,000	Osnivanje jedinstvene evidencije katastra nepokretnosti od općeg i posebnog značaja na teritoriju Republike Srpske	200,000.00	1.11%
		225,309	Ukupno: B. + B.1.	4,922,922.00	27.23%
B.2. DOVRŠENJE RANIJE ZAPOČETOG IZLAGANJA NA JAVNI UVID PODATAKA NA OSNOVU ZAKONA O IZMJERI I KATASTRU REPUBLIKE SRPSKE - RADOVE IZVODI UPRAVA I VANJSKI ČLANOVI KOMISIJA ZA IZLAGANJE ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 6/12, 110/16 i 62/18)					
53	412930	68,000	Završetak ranije započetog izlaganja na javni uvid podataka o nepokretnostima i utvrđivanje prava na nepokretnostima i rješavanje prigovora stavljenih u postupku izlaganja na teritoriju Republike Srpske	600,000.00	3.32%
		68,000	Ukupno: B.2.	600,000.00	3.32%
		293,309	SVEUKUPNO: B. + B.1. + B.2.	5,522,922.00	30.55%
B.3. EDUKACIJE, SLUŽBENA PUTOVANJA I SMJEŠTAJ U OSNIVANJU I ODRŽAVANJU KATASTRA NEPOKRETNOSTI REPUBLIKE SRPSKE					
54	412929		Stručna usavršavanja i edukacije u oblasti u imovinskopravnoj i geodetskoj oblasti u postupcima osnivanja i održavanja katastra nepokretnosti (zaposleni u Upravi, eksterni stručnjaci i sudionici u edukacijama)	50,000.00	0.28%
55	412612		Potpota projektima osnivanja katastra nepokretnosti Republike Srpske - rashodi po osnovu smještaja	40,000.00	0.22%
56	411261		Rashodi po osnovu dnevnica u oblasti u imovinskopravnoj i geodetskoj oblasti u postupcima osnivanja i održavanja katastra nepokretnosti	30,000.00	0.17%
			Ukupno: B.3.	120,000.00	0.66%
		293,309	SVEUKUPNO: B-B.3.	5,642,922.00	31.21%
V. PROVJERA POVRŠINA POD KULTUROM VRTA - REVIZIJA VRTOVA					
57	411261		Revizija i provjera površina pod kulturom vrta na teritoriju Republike Srpske i poslovi katastarskog klasiranja zemljišta izmjere Nevesinja - rashodi po osnovu dnevnica	15,000.00	0.08%
			Ukupno: V.	15,000.00	0.08%
G. INFORMACIJSKO-KOMUNIKACIJSKE TEHNOLOGIJE: INFORMACIJSKI SUSTAV I GEOINFORMACIJSKI SUSTAV - IZDATCI I ODRŽAVANJE POSTOJEĆEG INFORMACIJSKOG SUSTAVA KATASTRA NEPOKRETNOSTI, ZEMLJIŠNOKNJIZNE EVIDENCIJE					
58	412700		Rashodi nabave antivirusnog softvera i sigurnosnih (antivirus, anti-spam, firewall...)	35,000.00	0.19%

59	412771		Rashodi na ime održavanja poslovnog informacijskog sustava i pisarnice	77,688.00	0.43%
60	412771		Sinkronizacija sa referentnim registrima i uspostavljanje mehanizma za automatsko prostiranje promjena	40,000.00	0.22%
61	412771		Održavanje aplikativnog rješenja knjige uloženi ugovora	26,950.00	0.15%
62	412530		Rashodi tekućeg održavanja računalne, mrežne opreme i opreme za skeniranje za potrebe održavanja digitalnog arhiva	150,000.00	0.83%
63	412771		Održavanje aplikativnih rješenja za Registar cijena i Adresni registar	80,000.00	0.44%
64	412230		Rashodi telekomunikacijskih usluga	175,000.00	0.97%
65	412771		Održavanje aplikativnog rješenja geodetske licencije	6,950.00	0.04%
66	511712		Izdanci na ime nabave aplikativnog rješenja Registar hipoteka, web registri: objekata, načina korištenja zemljišta i prirodnih resursa	90,000.00	0.50%
67	412771		Održavanje i proširenje (integracija sa drugim sustavima) aplikativnog rješenja e-Katastar	50,000.00	0.28%
68	412771		Održavanje i potpora DMS	100,000.00	0.55%
69	511434		Izrada i rekonstrukcija LAN mreža u PJ i ojačavanje WAN kapaciteta, potpora IP telefoniji	50,000.00	0.28%
70	412771		Održavanje aplikativnog rješenja za vođenje IT opreme	10,862.00	0.06%
71	412771		Uspostavljanje komunikacijskih kanala i protokola za razmjenu informacija i podataka sa drugim institucijama	30,000.00	0.17%
72	412771		Održavanje aplikativnog rješenja e-Gruntovnica	17,550.00	0.10%
73	412771		Održavanje aplikativnog rješenja za digitalni arhiv	50,000.00	0.28%
74	412771		Opremanje i nadogradnja data centra i disaster recovery lokacije i procedura oporavka sustava od katastrofa	100,000.00	0.55%
75	511712		Uspostavljanje printing sustava u dijelu organizacijskih jedinica Uprave	100,000.00	0.55%
76	412771		Održavanje aplikativnog rješenja javni uvid u RCN	6,950.00	0.04%
77	412771		Održavanje aplikativnog rješenja e-Status predmeta	6,950.00	0.04%
78	412771		Sigurnost i monitoring podataka	30,000.00	0.17%
79	412771		Održavanje neprekidnih napajanja u data centru i backup - disaster recovery lokacije	20,000.00	0.11%
80	511712		Izdanci na ime nabavi uslužnog softvera	30,000.00	0.17%
81	513712		Izdanci na ime nabave softverskih i licencija za hardver	120,000.00	0.66%
			Ukupno: G.	1,403,900.00	7.76%
G.1. NABAVA IKT ZA: POSLOVE USPOSTAVLJANJA DIGITALNOG ARHIVA REPUBLIKE SRPSKE, A ZA POTREBE OSNIVANJA KATASTRA NEPOKRETNOSTI I KAPITALNIH INVESTICIJA - POSLOVI OD OPĆEG INTERESA					
82	511330		Izdanci za nabavu računalne i mrežne opreme (zamjena dotrajale opreme u dijelu organizacijskih jedinica Uprave i za potrebe komisija za izlaganje, izmjere i kapitalnih investicija za skeniranje za potrebe uspostavljanja digitalnog arhiva	300,000.00	1.66%
			Ukupno: G.1.	300,000.00	1.66%
G.2. SKENIRANJE ARHIVSKE DOKUMENTACIJE U SVRHU USPOSTAVLJANJA DIGITALNOG ARHIVA					
83	412930		Nastavak skeniranja arhivske dokumentacije u organizacijskim jedinicama izvan sjedišta Uprave u sklopu uspostavljanja digitalnog arhiva - rashodi izvan radnog odnosa	1,050,000.00	5.81%
			Ukupno: G.2.	1,050,000.00	5.81%
			SVEUKUPNO: G. + G.1. + G.2.	2,753,900.00	15.23%
D. POSEBNE IZOBRAZBE I STRUČNO USAVRŠAVANJE, IZRADA STRUČNIH DOKUMENATA, KONFERENCIJE I ČLANSTVO U MEĐUNARODNIM ASOCIJACIJAMA, TISAK I PUBLIKOVANJE INFORMATIVNOG BILTENA UPRAVE I IZRADA PRIRUČNIKA					
84	412333		Nabava stručne literature u svrhu edukacije zaposlenih	20,000.00	0.11%
85	412920		Stručno usavršavanje zaposlenih - posebne izobrazbe	35,000.00	0.19%
86	411262		Potpura pri realizaciji međunarodnih projekata - rashodi po osnovu dnevnic	6,000.00	0.03%
87	412992		Članstvo u geomeđunarodnim asocijacijama	13,400.00	0.07%
			Ukupno: D.	74,400.00	0.41%
Đ. IZDATCI ZA NABAVU SUVREMENE GEODETSKE OPREME, TERENSKIH AUTOMOBILA ZA POTREBE OSNIVANJA KATASTRA NEPOKRETNOSTI, UREDSKOG NAMJEŠTAJA, GRIJNE, PROTUPOŽARNE OPREME, TEKUĆE ODRŽAVANJE, OSIGURANJE I ZAŠTITA					
88	511300		Geodetska oprema - nabava više kompleta preciznih nivelira, GPS uređaji i totalnih stanica radi uspostavljanja vertikalnog referentnog sustava Republike Srpske i održavanja izmjere i katastarskih evidencija	350,000.00	1.94%
89	511301		Nabava dodatnog geodetskog pribora i pričuvnih dijelova	17,000.00	0.09%
90	412700		Rashodi za praćenje vozila GPS uređajima	29,000.00	0.16%
91	412537		Tekuće održavanje specijalne opreme – geodetski instrumenti i geodetska oprema	27,000.00	0.15%

92	511321		Nabava namještaja za potrebe organizacijskih jedinica, komisija za izlaganje i digitalnog arhiva	45,000.00	0.25%
93	511311		Nabava terenskih automobila za potrebe organizacijskih jedinica Uprave u svrhu osnivanja katastra nepokretnosti, završetka nove izmjere i izvlačenja za potrebe kapitalnih projekata Republike Srpske	350,000.00	1.94%
94	511340		Izdatci za nabavu grijne, rashladne i zaštitne opreme u organizacijskim jedinicama Uprave	45,000.00	0.25%
95	511347		Izdatci za nabavu ostale opreme grijne, rashladne i zaštitne opreme	4,000.00	0.02%
96	511342		Izdatci za nabavu opreme za protupožarnu zaštitu	6,900.00	0.04%
97	412519		Rashodi za ostale usluge zajednice etažnih vlasnika	157,000.00	0.87%
98	412534		Rashodi za tekuće održavanje grijne, rashladne i zaštitne opreme u svim organizacijskim jedinicama Uprave	76,000.00	0.42%
99	516143		Izdatci za zalihe HTZ odjeće i obuće za potrebe: izmjere, osnivanja katastra nepokretnosti i kapitalnih projekata	90,000.00	0.50%
100	511300		Nabava ostale opreme i postrojenja za potrebe osnivanja i zaštite katastarskih evidencija i digitalnog arhiva	25,000.00	0.14%
			Ukupno: D.	1,221,900.00	6.76%
E. RASHODI U UPRAVNIM PRIJEPORIMA					
101	412750		Rashodi za pravne i administrativne usluge u upravnim prijeporima	20,000.00	0.11%
			Ukupno: E.	20,000.00	0.11%
Ž. TEKUĆI RASHODI ZA POTREBE IZMJERE, OSNIVANJA I ODRŽAVANJA IZMJERE I KATASTRA NEPOKRETNOSTI U ORGANIZACIJSKIM JEDINICAMA UPRAVE, ZAKUP POSLOVNIH PROSTORIJA ZA RAD ORG. JEDINICA I KOMISIJA ZA IZLAGANJE					
102	411100		Rashodi za bruto naknade troškova i ostalih osobnih primanja zaposlenih po osnovu prekovremenog rada - kapitalni projekti od posebnog interesa za Republiku Srpsku	440,000.00	2.43%
103	412110		Rashodi za zakup zgrada i građevinskih objekata	490,000.00	2.71%
104	412210		Rashodi po osnovu utroška energije	550,000.00	3.04%
105	412220		Rashodi za komunalne usluge	560,000.00	3.10%
106	412230		Rashodi za komunikacijske usluge	1,801,950.00	9.97%
107	412240		Rashodi za usluge prijevoza i premještaja	2,000.00	0.01%
108	412310		Rashodi za uredski materijal	390,000.00	2.16%
109	412320		Rashodi za materijal za održavanje čistoće	70,000.00	0.39%
110	412330		Rashodi za stručnu literaturu, časopise i dnevni tisak	14,500.00	0.08%
111	412490		Rashodi za ostali materijal za posebne namjene	30,000.00	0.17%
112	412499		Rashodi za ostali materijal za potrebe izvođenja terenskih geodetsko-tehničkih radova	50,000.00	0.28%
113	412510		Rashodi za tekuće održavanje zgrada	65,000.00	0.36%
114	412530		Rashodi za tekuće održavanje opreme	39,000.00	0.22%
115	412610		Rashodi po osnovu putovanja i smještaja u zemlji	90,000.00	0.50%
116	411261		Rashodi po osnovu dnevnica za službena putovanja u zemlji	60,000.00	0.33%
117	412620		Rashodi po osnovu putovanja i smještaja u inozemstvu	3,300.00	0.02%
118	411262		Rashodi po osnovu dnevnica za službena putovanja u inozemstvu	2,900.00	0.02%
119	412630		Rashodi po osnovu utroška goriva	142,000.00	0.79%
120	412710		Rashodi za usluge finansijskog posredovanja	6,600.00	0.04%
121	412720		Rashodi za usluge osiguranja	62,000.00	0.34%
122	412730		Rashodi za usluge informiranja i medija	71,000.00	0.39%
123	412730		Rashodi za pravne i administrativne usluge	620,000.00	3.43%
124	412760		Rashodi za usluge procjene i vještačenja	5,000.00	0.03%
125	412790		Rashodi za ostale stručne usluge	42,000.00	0.23%
126	412930		Rashodi za bruto naknade za rad izvan radnog odnosa na ime rada organizacijskih jedinica	630,000.00	3.48%
127	412970		Rashodi po osnovu poreza i doprinosa i neporeznih naknada na teret poslodavca	16,000.00	0.09%
128	412940		Rashodi po osnovu reprezentacije	27,000.00	0.15%
129	412900		Ostali nepomenuti rashodi	12,000.00	0.07%
			Ukupno: Ž.	6,292,250.00	34.80%
Z. IZDATCI ZA NABAVU, INVESTICIJSKO ODRŽAVANJE, REKONSTRUKCIJU I ADAPTACIJU POSLOVNIH PROSTORA ZA POTREBE ORGANIZACIJSKIH JEDINICA UPRAVE: IZMJERE, KOMISIJA ZA OSNIVANJA JEDINSTVENE EVIDENCIJE KATASTRA NEPOKRETNOSTI I KAPITALNIH PROJEKATA REPUBLIKE SRPSKE					
130	511121		Izdatci na ime nabave poslovnih prostora: Berkovići, Trnovo i Čajniče	450,000.00	2.49%
131	511220		Izdatci za investicijsko održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju poslovnih objekata sveukupno	95,000.00	0.53%

132	511200		Izdanci za investicijsko održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata	2,000.00	0.01%
133	516100		Izdanci za zalihe materijala, robe i sitnog inventara, ambalaže i sl.	11,000.00	0.06%
134	511380		Izdanci za nabavu proizvodno-uslužne opreme, alata i inventara	20,000.00	0.11%
Ukupno: Z.				578,000.00	3.20%
I. ZAVRŠETAK GEODETSKIH RADOVA SUKLADNO PLANU IZ 2021. GODINE					
135	412755	67,642	Završetak nove izmjere nepremjerenih dijelova općine: Kalinovik sveukupno 1.729.260 KM (završetak radova započetih u 2019. godini i plaćanje)	345,150.00	1.91%
136	412755	30,864	Završetak nove izmjere nepremjerenih dijelova općine: Ljubinje sveukupno 1.053.000 KM (završetak radova započetih u 2019. godini i plaćanje)	479,700.00	2.65%
98,506 Ukupno: I.				824,850.00	4.56%
457,463 SVEUKUPNO: A. - I.				18,080,222.00	100%

Tablični prikaz 2.

PROCJENA PRIHODA ZA IZVRŠENJE PLANA ZA 2022. GODINU

	Ekon. kod	IZVOR FINANCIRANJA	SVRHA KORIŠTENJA	IZNOS U KM	u % od ukupno
1	121200	Prenesena novčana sredstva gotovina iz prethodne godine	Za namjenu utvrđenu Planom radova za 2022. godinu	297,423.00	1.65%
2	722466	Prihodi od naknada i usluga za financiranje poslova izmjere i osnivanja katastra nepokretnosti	Za vršenje i održavanje izmjere, izradu karata, osnivanje katastra nepokretnosti i katastra komunalnih uređaja, nabava opreme i pokriće troškova usluga	15,232,799.00	84.25%
3	722466	Prihodi od elektroničkog poslovanja i e-servisa od naknada i usluga za financiranje poslova izmjere i osnivanja katastra nepokretnosti	Za namjenu utvrđenu Planom radova za 2022. godinu	200,000.00	1.11%
4	722466	Prihodi od općina na čijem području se izvode radovi iz Plana do 14% od vrijednosti radova	Za izmjeru i osnivanje katastra nepokretnosti i rješavanje imovinskopravnih odnosa	60,000.00	0.33%
5	722466	Prihodi od doprinosa u iznosu 0,3% od predračunske vrijednosti građevinskih radova	Za izmjeru i osnivanje katastra nepokretnosti i rješavanje imovinskopravnih odnosa	2,290,000.00	12.66%
6		UKUPNO PROCJENA REDOVITI NAMJENSKI PRIHODI u 2022. godini		17,782,799.00	98.35%
7	121200	Prenesena novčana sredstva gotovina iz prethodne godine (bankovni računi na dan 1.1.2022. godine)	Za namjenu utvrđenu Planom radova za 2022. godinu	297,423.00	1.65%
		UKUPNO NAMJENSKI PRIHODI + PRENESENA NOVČANA SREDSTVA		18,080,222.00	100.00%

308

Na osnovu članka 54. stavak 3. Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21 i 65/21) i članka 76. stavak 2. Zakona o republičkoj upravi ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 115/18 i 111/21), ministar za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju, 7. veljače 2022. godine, d o n o s i

P R A V I L N I K O UPRAVLJANJU OTPADNIM GUMAMA

Članak 1.

Ovim se pravilnikom propisuju način i postupak upravljanja otpadnim gumama.

Članak 2.

(1) Odredbe ovoga pravilnika primjenjuju se na otpadne gume svih veličina i masa, neovisno o vremenu kada su stavljene u promet kao samostalan proizvod, sastavni dio drugog proizvoda ili kompleta kotača.

(2) Kategorije proizvoda i popis proizvoda koji pripadaju tim kategorijama, a gume su sastavni dio tih proizvoda, utvrđene su u listama iz Privitka ovoga pravilnika, koji čini njegov sastavni dio.

Članak 3.

Cilj ovoga pravilnika je uspostavljanje sustava upravljanja otpadnim gumama na način da se odvojenim sakupljanjem i tretmanom spriječi ili smanji štetni utjecaj na zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Članak 4.

Izrazi rabljeni u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:

1) guma je svaki proizvod koji se stavlja u promet kao samostalni proizvod ili sastavni dio drugog proizvoda ili kompleta kotača, sukladno Privtku ovoga pravilnika,

2) gume za motorna vozila su proizvodi koji obuhvaćaju nove i polovne gume kao poseban proizvod (gume za automobile, autobuse, kamione, motocikle, poljoprivredne i građevinske strojeve, prikolice, letjelice, vučne strojeve i druge strojeve i uređaje) i gume koje su sastavni dio automobila, autobusa, teretnih vozila i prikolica, radnih, građevinskih i poljoprivrednih strojeva, dostavnih vozila, traktora, vučnih strojeva, aviona i drugih letjelica, transportnih sredstava i kompleta kotača (guma i naplatak),

3) dokumentacija o kretanju otpada su obrasci dokumentata o kretanju otpada na teritoriju Republike Srpske,

4) krajnji korisnik je osoba koja je koristila, koristi ili namjerava koristiti gume ili opremu čiji su sastavni dio gume ili osoba kod koje zbog obavljanja registrirane djelatnosti nastaju otpadne gume, a krajnji korisnik može biti fizička osoba, pravna osoba ili poduzetnik,

5) osoba ovlaštena za protektiranje je pravna osoba ili poduzetnik koji ima dozvolu za obavljanje djelatnosti protektiranja guma,

6) osoba ovlaštena za sakupljanje je pravna osoba ili poduzetnik koji ima dozvolu za sakupljanje otpadnih guma,

7) osoba ovlaštena za tretman je pravna osoba ili poduzetnik koji ima dozvolu za tretman otpadnih guma,

8) otpadne gume su uništene, istrošene ili odbačene gume čiji je rok uporabe istekao zbog oštećenja, starosti ili drugih razloga i koje se svrstavaju u otpad sa indeksnim brojem 16 01 03 iz Kataloga otpada,

9) ponovna uporaba je svaki postupak kojim se omogućava ponovno korištenje proizvoda ili dijelova proizvoda, koji nisu otpad, u istu svrhu za koju su izvorno načinjeni,

10) proizvođač je pravna osoba ili poduzetnik koji gume proizvodi i stavlja u promet na teritoriju Republike Srpske, bez obzira na način prodaje i sjedište poslovanja, kao i pravna osoba i poduzetnik koji vrši protektiranje otpadnih guma, te stavlja u promet takve gume na teritoriju Republike Srpske,

11) protektiranje otpadnih guma je proces reciklaže kojim se nakon tretmana protektiranja gume koriste za istu svrhu za koju su namijenjene i gdje se protektirane gume ne drže otpadom,

12) reciklaža otpadnih guma je prerada otpadnih guma u proizvodnom procesu, za prvobitnu ili drugu namjenu, osim u energetske svrhe,

13) reciklažno dvorište u smislu ovoga pravilnika je mjesto namijenjeno za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada iz kućanstva pogodnih za reciklažu,

14) sakupljanje otpadnih guma je djelatnost koja obuhvaća prikupljanje, razvrstavanje, skladištenje, pripremu i transport otpadnih guma do mjesta tretmana,

15) serviser je pravna osoba ili poduzetnik koji pruža uslugu popravke i zamjene guma,

16) trgovac je pravna osoba ili poduzetnik koji gume stavlja u promet na teritoriju Republike Srpske, a trgovac može biti i proizvođač i/ili uvoznik,

17) tretman podrazumijeva aktivnost upravljanja otpadnim gumama koji će omogućiti njihovo dalje korištenje, dobivanje sirovina iz gume i zbrinjavanje ostataka poslije tretmana,

18) uvoznik je svaka pravna osoba ili poduzetnik koji gume uvozi i stavlja u promet na teritoriju Republike Srpske, bez obzira na način prodaje i sjedište poslovanja.

Članak 5.

Sudionici u sustavu upravljanja otpadnim gumama su:

1) Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju (u daljnjem tekstu: Ministarstvo),

2) Fond za zaštitu životne sredine i energetska efikasnost Republike Srpske (u daljnjem tekstu: Fond),

3) jedinica lokalne samouprave,

4) proizvođač,

5) uvoznik,

6) trgovac,

7) serviser,

8) krajnji korisnik,

9) pravna osoba ili poduzetnik koji posjeduje dozvolu za upravljanje otpadom,

10) mjerodavni inspeksijski organi.

Članak 6.

(1) Upravljanje otpadnim gumama je skup mjera koje obuhvaćaju sakupljanje, razvrstavanje, transport, skladište-

nje i tretman otpadnih guma, kao i upravljanje ostacima poslije tretmana.

(2) Upravljanje otpadnim gumama provodi se na način koji neće predstavljati rizik od zagađenja vode, zemljišta ili zraka radi zaštite zdravlja ljudi i životne sredine.

(3) S ciljem smanjenja negativnog utjecaja otpadnih guma na zdravlje ljudi i životnu sredinu, kao i s ciljem iskorištenja uporabljivih sastavnica iz otpadnih guma, neophodno je osigurati odvojeno sakupljanje i tretman svih otpadnih guma na način definiran Zakonom o upravljanju otpadom (u daljnjem tekstu: Zakon) i ovim pravilnikom.

(4) Pravo obavljanja djelatnosti upravljanja otpadnim gumama stječe se na osnovu dozvole za upravljanje otpadom koja se dobija na način definiran Zakonom.

(5) Proizvođač guma upravlja otpadom iz procesa proizvodnje sukladno ekološkoj dozvoli koja se dobija na način definiran Zakonom o zaštiti životne sredine ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 71/12, 79/15 i 70/20).

(6) Sve sakupljene otpadne gume potrebno je tretirati.

(7) Svako kretanje otpadnih guma prati odgovarajuća dokumentacija o kretanju otpada sukladno Zakonu i Pravilniku o Obrascu Dokumenta o kretanju otpada i Napatku za njegovo popunjavanje ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 21/15).

Članak 7.

Proizvođači, uvoznici i trgovci na ambalaži ili pratećoj dokumentaciji, uz isporučenu gumu, moraju da istaknu informaciju o obvezi odvojenog sakupljanja otpadnih guma, te da navedu napatke o načinu postupanja sa otpadnim gumama.

Članak 8.

(1) Proizvođači, uvoznici i trgovci koji stavljaju gume za motorna vozila u promet na teritoriju Republike Srpske plaćaju Naknadu za opterećivanje životne sredine posebnim kategorijama otpada – otpadnim gumama (u daljnjem tekstu: Naknada), sukladno Zakonu.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka, sukladno Zakonu i rješenju Fonda, uplaćuju Naknadu Fondu, a srazmjerno količini guma za motorna vozila koju su stavili u promet na teritoriju Republike Srpske.

(3) Proizvođači, uvoznici i trgovci dostavljaju izvještaj Fondu sa podacima o količini guma za motorna vozila koje stavljaju u promet na teritoriju Republike Srpske, kao i o količini guma za motorna vozila, koje se kao zaseban proizvod ili sastavni dio drugog proizvoda izvoze iz Republike Srpske.

(4) Izvještaj iz stavka 3. ovoga članka podnosi se sukladno Zakonu i Pravilniku o obrascima izvještaja o upravljanju posebnim kategorijama otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 87/20).

Članak 9.

(1) Tretman otpadnih guma vrši se u postrojenju koje ispunja uvjete utvrđene Zakonom i drugim propisima.

(2) Tretman otpadnih guma obuhvaća reciklažu i korištenje otpadnih guma u energetske svrhe.

(3) Odlaganje otpadnih guma nije dopušteno.

(4) Izvoze se otpadne gume za čiji tretman nema tehničkih i tehnoloških uvjeta u Republici Srpskoj.

Članak 10.

Sa ostacima koji nastanu nakon postupka tretmana otpadnih guma postupa se sukladno Zakonu.

Članak 11.

(1) Reciklažno dvorište bez naknade preuzima otpadne gume od fizičke osobe, kao krajnjeg korisnika.

(2) U reciklažnom dvorištu na vidnom mjestu obvezno se postavlja obavijest o mogućnosti predaje, odnosno o obvezi

preuzimanja otpadnih guma oznakom sadržaja "PREUZIMAMO OTPADNE GUME", te na zahtjev krajnjeg korisnika pruža se informacija o načinu i uvjetima preuzimanja.

(3) Reciklažno dvorište sve preuzete otpadne gume predaje osobi ovlaštenoj za sakupljanje ili osobi ovlaštenoj za tretman.

(4) Odgovorna osoba reciklažnog dvorišta vodi evidenciju o količinama preuzetih i predanih otpadnih guma i uredno o tome izvještava Fond sukladno Pravilniku o metodologiji prikupljanja podataka o otpadu i njihovoj evidenciji ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 71/15).

Članak 12.

(1) Serviser, prigodom zamjene guma, bez naknade preuzima otpadne gume od fizičke osobe, kao krajnjeg korisnika.

(2) Serviser na mjestu poslovanja postavlja obavijest o mogućnosti predaje, odnosno o obvezi preuzimanja otpadnih guma oznakom sadržaja "PREUZIMAMO OTPADNE GUME", te na zahtjev krajnjeg korisnika obavještava ga o načinu i uvjetima preuzimanja.

(3) Serviser preuzete otpadne gume predaje osobi ovlaštenoj za sakupljanje.

(4) Serviser vodi evidenciju o količinama preuzetih i predanih otpadnih guma i o tome izvještava Fond sukladno Pravilniku o metodologiji prikupljanja podataka o otpadu i njihovoj evidenciji ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 71/15).

Članak 13.

Krajnji korisnik otpadne gume odvaja od miješanog komunalnog otpada i ostalih vrsta otpada, te ih odvojene predaje osobi ovlaštenoj za sakupljanje, u reciklažno dvorište ili serviseru prigodom zamjene guma.

Članak 14.

(1) Fond organizira sustav upravljanja otpadnim gumama sukladno članku 52. stavak 4. Zakona.

(2) Financijska sredstva za obavljanje usluge sakupljanja i tretmana dodjeljuju se na osnovu javnog poziva, koji raspisuje Fond, sukladno Zakonu.

(3) Na javni poziv mogu se prijaviti samo osobe koje posjeduju dozvolu za upravljanje otpadnim gumama, te koje su registrirane u Republici Srpskoj.

(4) Fond dodjeljuje finansijska sredstva samo za količine koje su sakupljene na teritoriju Republike Srpske, predane na tretman ili izvezene.

(5) Osoba ovlaštena za sakupljanje koja ima zaključen ugovor sa Fondom preuzima otpadne gume od krajnjeg korisnika bez troškova i predaje ih na tretman.

(6) Osoba ovlaštena za tretman preuzima otpadne gume od osobe ovlaštene za sakupljanje.

(7) Radi ostvarivanja prava na finansijska sredstva Fonda, osobe ovlaštene za sakupljanje i/ili tretman koje su zaključile ugovor sa Fondom dostavljaju Fondu, do kraja tekućeg mjeseca za prethodni mjesec, dokumentaciju o kretanju otpada sa podacima o količinama otpadnih guma koje su sakupljene i predane na tretman.

(8) Ukoliko osoba ovlaštena za sakupljanje koja ima zaključen ugovor sa Fondom izvozi otpadne gume, dostavlja Fondu dokaz o izvršenom izvozu, odnosno dokumentaciju o prekograničnom kretanju otpada sukladno Zakonu i Uredbi o listama otpada i dokumentima za prekogranično kretanje otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 86/15).

Članak 15.

(1) Fond vodi i održava Informacijski sustav za registriranje podataka o upravljanju otpadom putem kojeg se prikupljaju podatci o količini guma koje su stavljenе u promet na teritoriju Republike Srpske, količini sakupljenih i tretiranih otpadnih guma i o količini otpadnih guma koje se izvoze.

(2) Fond, sukladno Zakonu, najkasnije do 31. svibnja tekuće godine, Ministarstvu podnosi godišnji Izvještaj o upravljanju otpadnim gumama, koji sadrži:

1) pregled prijavljenih proizvođača, uvoznika i trgovaca koji stavljaju gume u promet na teritoriju Republike Srpske, kao i količine guma stavljenih u promet na teritoriju Republike Srpske,

2) pregled podataka o količinama sakupljenih, tretiranih i izvezenih otpadnih guma,

3) finansijski izvještaj sa podacima o prihodu od Naknade, iznosu isplaćenih finansijskih sredstava za sakupljanje, tretman i izvoz otpadnih guma u prethodnoj kalendarskoj godini, te podacima o korisnicima finansijskih sredstava, količinama za koje su isplaćena finansijska sredstva i ulaganjima u infrastrukturu upravljanja otpadom,

4) pregled aktivnosti na promidžbi sustava upravljanja otpadnim gumama.

(3) U sklopu aktivnosti na promidžbi sustava upravljanja otpadnim gumama Fond na godišnjoj osnovi organizira informativne kampanje za sudionike u sustavu upravljanja otpadnim gumama i programe izobrazbe za pravilnu primjenu ovoga pravilnika.

Članak 16.

Stupanjem na snagu ovoga pravilnika prestaje važiti Pravilnik o načinu upravljanja otpadnim gumama ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 20/12).

Članak 17.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 15.04-020-3320/21
7. veljače 2022. godine
Banjaluka

Ministar,
Srebrenka Golić, s.r.

PRILOG

LISTA 1.

Kategorije proizvoda

1. Manja teretna i putnička te priključna vozila,
2. teretna i putnička te priključna vozila,
3. osobna i pripadajuća priključna vozila,
4. viljuškari,
5. radni strojevi,
6. traktori,
7. kolica,
8. bicikli,
9. motocikli,
10. avioni.

LISTA 2.

Popis proizvoda koji pripadaju kategorijama iz Liste 1.

1. Manja teretna i putnička te priključna vozila:
 - motorna vozila za prijevoz tereta do 3,5 t nosivosti,
 - motorno vozilo za prijevoz osoba do 5 t nosivosti,
 - prikolice i poluprikolice nosivosti od 750 kg do 3,5 t,
 - ostala slična motorna vozila nosivosti do 3,5 t.
2. Teretna i putnička te priključna vozila:
 - motorna vozila za prijevoz tereta nosivosti preko 3,5 t,
 - autobusi nosivosti preko 5 t,
 - prikolice i poluprikolice nosivosti preko 3,5 t,
 - ostala slična motorna vozila nosivosti preko 3,5 t.
3. Osobna i pripadajuća priključna vozila:
 - motorna vozila za prijevoz osoba,
 - motorno vozilo sa tri kotača,
 - prikolice i poluprikolice nosivosti do 750 kg,

- ostala slična motorna vozila.
- 4. Viljuškari:
 - viljuškar na vlastiti pogon.
- 5. Radni strojevi:
 - strojevi i uređaji kojima je osnovna namjena obavljanje radova vlastitim uređajima i opremom.
- 6. Traktori
- 7. Kolica:
 - građevinska kolica,
 - radna kolica,
 - transportna kolica,
 - skladišna kolica,
 - ručni viljuškar,
 - medicinska i invalidska kolica,
 - prikolice i poluprikolice nosivosti do 750 kg,
 - ostala kolica.
- 8. Bicikli:
 - bicikl,
 - romobil,
 - tricikl,
 - četvorocikl,
 - ostala slična vozila.
- 9. Motocikli:
 - motocikl,
 - moped,
 - motorni četvorocikl,
 - ostala slična vozila.
- 10. Avioni:
 - avion,
 - helikopter,
 - ostale slične letjelice.

Republički zavod za standardizaciju i metrologiju

Na osnovu članka 14. stavak 2. Zakona o mjeriteljstvu u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 33/16 i 18/20) i članka 82. stavak 3. Zakona o republickoj upravi ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 115/18 i 111/21), ravnatelj Republičkog zavoda za standardizaciju i metrologiju, uz suglasnost ministra gospodarstva i poduzetništva, d o n o s i

PRAVILNIK

O MJERILIMA BRZINE VOZILA U PROMETU

Članak 1.

Ovim se pravilnikom propisuju metrološki i tehnički zahtjevi za mjerila brzine vozila u prometu, način provjere usuglašenosti metroloških i radnih značajki mjerila brzine sa propisanim zahtjevima, način označavanja i verifikacija mjerila brzine radi stavljanja na tržište ili u uporabu.

Članak 2.

Ovaj pravilnik primjenjuje se na mjerila brzine vozila u cestovnom prometu, a koja se koriste u funkciji kontrole i sigurnosti prometa.

Članak 3.

(1) Pojmovi rabljeni u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:

- 1) mjerilo brzine vozila u prometu (u daljnjem tekstu: mjerilo) je uređaj koji mjeri brzinu vozila koje se kreće u prometu,
- 2) kontrolirano vozilo je vozilo kojem se mjeri brzina kretanja u prometu,
- 3) rukovatelj mjerila je službena osoba koja koristi mjerilo sukladno nalogu za uporabu, a na način kojim se osigura-

va propisana točnost mjerenja i tehnička ispravnost mjerila, sukladno zakonu kojim se uređuje mjeriteljstvo,

4) simulatori signala su uređaji koji generišu impulse ili odgovarajuće signale za testove simulacije brzine, rastojanja ili neke druge veličine,

5) efekat kosinusa ugla je odstupanje između brzine kojom se kontrolirano vozilo kreće duž posmatranog puta i brzine izmjerene mjerilom koje se nalazi pod uglom u odnosu na pravac tog puta,

6) softver čine programi, podatci i parametri koji su sastavni dio mjerila i koji određuju ili izvršavaju funkcije koje su predmet zakonske kontrole mjerila,

7) naputak za uporabu je pisani dokument koji je izdao proizvođač mjerila i koji je pregledan i odobren u postupku pribavljanja rješenja, odnosno drugog akta o odobrenju tipa.

(2) Ostali pojmovi rabljeni u ovom pravilniku imaju značenje koje je propisano u zakonima i podzakonskim aktima kojima se uređuju oblast mjeriteljstva i sigurnost prometa na putovima.

Članak 4.

(1) Mjerila se dijela na:

1) radarska mjerila, koja brzinu kontroliranog vozila određuju na osnovu razlike frekvencija u mikrotalasnom frekvencijskom području između emitiranog signala i signala reflektovanog od kontroliranog vozila (Doplerov efekat),

2) laserska mjerila, koja rastojanje i brzinu kontroliranog vozila određuju na osnovu mjerenja vremena prostiranja laserskih impulsa reflektovanih od kontroliranog vozila,

3) senzorska mjerila, koja brzinu kontroliranog vozila određuju mjerenjem vremena prolaza kontroliranog vozila između najmanje dva čvrsto postavljena senzora na poznatom rastojanju.

(2) Prema načinu uporabe, radarska mjerila mogu biti:

- 1) ručni radari,
- 2) radari ugrađeni iznad ili pored puta,
- 3) radari ugrađeni u vozila.

Članak 5.

(1) Mjerenje brzine vozila vrši se primjenom jedne od sljedećih metoda mjerenja:

- 1) metode stacionarnog mjerenja,
- 2) metode pokretnog mjerenja.

(2) Stacionarno mjerenje brzine vozila je mjerenje koje se vrši pomoću mjerila stabilno postavljenog na stalak ili na prikladan pribor za njegovo učvršćivanje na podlogu ili u vozilo koje se ne kreće, odnosno pomoću mjerila čvrsto ugrađenog u put, iznad ili pored puta.

(3) Pokretno mjerenje brzine vozila je mjerenje koje se vrši mjerilima koja su ugrađena u vozila koja se kreću.

(4) Za metod stacionarnog mjerenja brzine vozila koriste se radarska, laserska i senzorska mjerila.

(5) Za metod pokretnog mjerenja brzine vozila koriste se radari ugrađeni u vozila.

Članak 6.

(1) Prigodom mjerenja brzine vozila metodom stacionarnog mjerenja ručni radari i laserska mjerila postavljaju se na stalak ili prikladan pribor ili na odgovarajući nosač u unutarnjosti vozila koje se ne kreće, tako da se ta mjerila ne pomjeraju tokom mjerenja.

(2) Ručni radari i laserska mjerila mogu se koristiti i iz ruke ako je to predviđeno nalogom proizvođača tog mjerila i ukoliko rukovatelj mjerila osigura da se to mjerilo ne pomjera tokom mjerenja.

Članak 7.

(1) Radar ugrađen iznad ili pored puta mjeri brzinu vozila metodom stacionarnog mjerenja, automatski sa nadzorom ili bez nadzora.

(2) Radari iz stavka 1. ovoga članka mogu da se nalaze u jednom ili više kućišta.

Članak 8.

(1) Radar ugrađen u vozilo ima antenu za određivanje brzine kontroliranog vozila i antenu za određivanje brzine vozila u koje je ugrađen.

(2) Radar iz stavka 1. ovoga članka može mjeriti brzinu kontroliranog vozila:

1) metodom stacionarnog mjerenja, kada vozila u koja su ugrađeni miruju,

2) metodom pokretnog mjerenja, kada se vozila u koja su ugrađeni kreću.

Članak 9.

(1) Senzorska mjerila mjere brzinu metodom stacionarnog mjerenja, automatski sa nadzorom ili bez nadzora.

(2) Senzorsku jedinicu čine najmanje dva senzora koja su ugrađena u put u jednoj prometnoj traci na točno određenom rastojanju.

(3) Senzorska jedinica je podzemnim kablom povezana sa ostalim dijelovima senzorskog mjerila koji su postavljeni u kućište na stub pored puta.

Članak 10.

(1) Prema položaju mjerila u odnosu na pravac kretanja kontroliranog vozila, mjerila mogu biti konstruirana tako da prigodom mjerenja:

1) uzimaju u obzir kosinusni efekat,

2) ne uzimaju u obzir kosinusni efekat.

(2) Mjerila koja prigodom mjerenja uzimaju u obzir kosinusni efekat ne mogu da se rabe za mjerenje brzine iz ruke.

(3) Mjerilo može imati mogućnost evidentiranja prolaska vozila kroz crveno svjetlo na semaforu.

Članak 11.

(1) Rezultat mjerenja mjerilom izražava se u kilometrima na sat (km/h).

(2) Rastojanje izmjereno mjerilom izražava se u metrima (m).

(3) Mjerni opseg mjerila obvezno je u rasponu koji podrazumijeva da donja granica mjerenja ne može biti veća od 30 km/h, a gornja granica mjerenja ne može biti manja od 150 km/h.

(4) Mjerenje brzine vozila može se vršiti u oba smjera, u odlasku i dolasku.

(5) Najveći mjerni podjeljak pri mjerenju brzine je 1 km/h.

(6) Najveći mjerni podjeljak pri mjerenju rastojanja je 0,1 m.

Članak 12.

Radni uvjeti za uporabu mjerila su:

1) temperatura okoline: od $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$ do $+50\text{ }^{\circ}\text{C}$,

2) napon napajanja: $D_{\text{nom}} \pm 20\%$ (pri čemu je D_{nom} – nominalni električni napon).

Članak 13.

(1) Mjerilo obvezno sadrži pokazni uređaj koji rezultate mjerenja prikazuje točno i nedvosmisleno, na način da budu dostupni korisnicima mjerila i vozaču kontroliranog vozila.

(2) Kada su rezultati mjerenja dostupni samo na digitalnom izlaznom konektoru mjerila, proizvođač u napatku za uporabu daje opis načina prijenosa podataka, odnosno pri-

kupljanja podataka na spoljašnji memorijski uređaj ili spoljašnji pokazni uređaj.

(3) Računalo i program koji se koriste za prijenos podataka iz stavka 2. ovoga članka obvezno se jedinstveno identificiraju.

(4) Mjerilo ima, kao dodatni ili integralni dio, uređaj koji dokumentira izmjerenu brzinu kontroliranog vozila pomoću fotografije, video-zapisa ili nekog drugog zapisa.

(5) Kod mjerila koja imaju foto-zapis ili video-zapis rezultat mjerenja brzine prikazuje se na jednom ili više zapisa koji su napravljeni samostalno ili su dio jednog kontinuiranog video-snimka.

(6) Mjerila iz stavka 5. ovoga članka obvezno registrišu najmanje sljedeće:

1) razvidno vidljiv registarski broj kontroliranog vozila, ako se registarska tablica nalazi na vozilu,

2) datum i vrijeme mjerenja brzine,

3) izmjerenu brzinu kontroliranog vozila.

Članak 14.

(1) Svi elementi mjerila obvezno su zaštićeni od mehaničkih oštećenja, elektromagnetnih smetnji i drugih spoljašnjih utjecaja.

(2) Mjerilo se postavlja i rabi sukladno rješenju, odnosno drugim aktom o odobrenju tipa i napatkom za uporabu.

(3) Dodatni, odnosno vanjski dijelovi i pribor mjerila koji se na njega priključuju navode se u rješenju, odnosno drugom aktu o odobrenju tipa.

(4) Mjerila obvezno imaju ugrađenu funkciju samotestiranja kod svakog uključivanja mjerila.

(5) Mjerilo koje radi bez rukovatelja obvezno ima uređaj koji omogućava njegovo automatsko isključivanje, ako su radni uvjeti izvan opsega propisanih ovim pravilnikom.

(6) Mjerilo obvezno ima ugrađenu funkciju obavještavanja rukovatelja u slučaju registriranja kvara na samom uređaju.

(7) Svi elementi mjerila koji utječu na metrološke značajke, koji obračunavaju ili čuvaju podatke, obvezno su zaštićeni od namjerne ili slučajne zlouporabe.

Članak 15.

(1) Programski dijelovi i podaci koji čine softver, koji je sastavni dio mjerila, podliježu kontroli i odobravanju tipa mjerila za koji se u rješenju, odnosno drugom aktu o odobrenju navode identifikacijska verzija softvera i način identifikacije.

(2) Softver iz stavka 1. ovoga članka kontrolira se u dijelu parametara koji utječu na rezultate mjerenja.

(3) Softver se osigurava od slučajne ili namjerne zlouporabe i modifikacija, sukladno napatku za uporabu.

(4) Ponovno instalirana ista verzija softvera drži se popravkom mjerila i takvo mjerilo podliježe izvanrednoj verifikaciji mjerila, sukladno propisima kojim se uređuje mjeriteljstvo.

(5) Ažuriranje softvera jednog mjerila drži se modifikacijom mjerila zbog promjene softvera u odnosu na odobrenu verziju i takav tip mjerila podliježe djelomičnom ispitivanju tipa mjerila, sukladno propisima kojima se uređuje mjeriteljstvo.

Članak 16.

(1) Proizvođač mjerila sačinjava tehničku dokumentaciju koja omogućava utvrđivanje ispunjenosti zahtjeva iz ovoga pravilnika.

(2) Tehnička dokumentacija iz stavka 1. ovoga članka sadrži podatke o:

1) vrsti mjerila,

2) sastavnim dijelovima mjerila i načinu njihovog funkcioniranja,

3) montaži mjerila i nominalnom naponu napajanja, odnosno U_{nom} ,

4) principu rada mjerila i različitim načinima rada (modovima), ako postoje sa opisom registriranja podataka,

5) mjernom opsegu,

6) radnim uvjetima,

7) uvjetima za pravilno čuvanje, skladištenje i transport mjerila,

8) načinu postavljanja, kao i položaju mjerila i osobe koja vrši mjerenje u odnosu na kontrolirano vozilo,

9) načinu samotestiranja,

10) pravilnom korištenju mjerila i ograničenjima u korištenju,

11) mogućim problemima u toku rada i postupcima za njihovo rješavanje,

12) dijelovima mjerila koji se mogu mijenjati, sa tehničkom specifikacijom njihovih dijelova,

13) tehničkoj specifikaciji različitih napajanja i kablova, ako je primjenjivo.

Članak 17.

(1) Na mjerilu se obavezno postavljaju sljedeći natpisi i oznake:

- 1) naziv mjerila,
- 2) poslovno ime, odnosno naziv proizvođača,
- 3) oznaka tipa mjerila,
- 4) službena oznaka tipa mjerila,
- 5) opseg mjerenja brzine vozila,
- 6) serijski broj,
- 7) godina proizvodnje.

(2) Ako se mjerilo sastoji od nekoliko sastavnih dijelova, svaki dio se pored oznaka iz stavka 1. ovoga članka označava i nazivom tog sastavnog dijela i oznakom koja ga povezuje sa tim mjerilom.

(3) Natpisi i oznake iz st. 1. i 2. ovoga članka postavljaju se tako da budu vidljivi, čitljivi i neizbrisivi, odnosno da ih nije moguće ukloniti bez trajnog oštećenja.

(4) Natpisi i oznake iz st. 1. i 2. ovoga članka obavezno su na jednom od jezika i pisama u službenoj uporabi u Republici Srpskoj.

Članak 18.

Za ispitivanje i verifikaciju mjerila koriste se etaloni i mjerni uređaji, odnosno oprema čija proširena mjerna nesigurnost ne prelazi jednu trećinu najveće dozvoljene greške mjerila za veličinu koja se ispituje.

Članak 19.

Ispitivanje tipa mjerila u svrhu pribavljanja rješenja o odobrenju tipa mjerila obuhvaća ispitivanje mjerila glede:

- 1) funkcionalnosti;
- 2) točnosti mjerenja brzine;
- 3) provjere registriranja podataka;
- 4) ambijentalnih smetnji;
- 5) utjecaja promjene uvjeta okoline;
- 6) značajki radarskog snopa ako mjerilo radi na ovom principu, pri čemu:

1. dozvoljeno odstupanje frekvencije signala koju emitira radarsko mjerilo brzine je $\pm 0,15\%$ od vrijednosti koju je utvrdio proizvođač mjerila,

2. izmjerena horizontalna i vertikalna širina radarskog snopa antene ne može da odstupa više od $\pm 10\%$ od vrijednosti koju je utvrdio proizvođač mjerila,

3. smjer radarskog snopa mjerila ne može da odstupa više od $\pm 1^\circ$ od smjera koji je utvrdio proizvođač mjerila;

7) značajka laserskog snopa ako mjerilo radi na ovom principu, pri čemu:

1. dozvoljeno odstupanje frekvencije impulsa laserskog mjerila je $\pm 1\%$ od vrijednosti koju je utvrdio proizvođač mjerila,

2. izmjerena horizontalna i vertikalna širina laserskog snopa mjerila ne može da odstupa više od $\pm 10\%$ od vrijednosti koju je utvrdio proizvođač mjerila,

3. smjer laserskog snopa mjerila ne može da odstupa više od $\pm 1^\circ$ od smjera koji je utvrdio proizvođač mjerila,

8) mjerenja udaljenosti, ukoliko je primjenjivo, i u tom slučaju ako mjerilo prikazuje udaljenost od mjerila do kontroliranog vozila, najveća dozvoljena greška mjerenja udaljenosti ne može da bude veća od $\pm 0,2$ m.

Članak 20.

Prigodom prve, periodične i izvanredne verifikacije najveća dozvoljena greška mjerila brzine u referentnim i radnim uvjetima, odnosno u laboratoriji i na terenu ne može biti veća od:

- 1) ± 3 km/h za brzine ≤ 100 km/h,
- 2) $\pm 3\%$ od izmjerene vrijednosti za brzine > 100 km/h.

Članak 21.

(1) Verifikacija mjerila obuhvaća:

1) vizualni pregled i provjeru funkcionalnosti, koja obuhvaća provjeru da li mjerilo pokazuje identifikaciju verzije ugrađenog softvera, daje indikaciju napona napajanja, kao i da li pravilno vrši samotestiranje,

2) ispitivanje značajki radarskog snopa, ako je primjenjivo,

3) ispitivanje značajki laserskog snopa, ako je primjenjivo,

4) ispitivanje točnosti mjerenja brzine,

5) ispitivanje mjerenja rastojanja, ako je primjenjivo,

6) provjeru registriranja podataka.

(2) Ispitivanje mjerila vrši se u opsegu koji osigurava utvrđivanje ispunjanja njegovih metroloških i tehničkih zahtjeva.

(3) Rezultati ispitivanja upisuju se u zapisnik, koji se obavezno vodi prigodom ispitivanja mjerila.

(4) Mjerila se verificiraju pojedinačno.

(5) Mjerila koja ispunjavaju uvjete iz ovoga pravilnika ži-gošu se republičkim žigom.

Članak 22.

(1) Ispitivanja točnosti mjerenja brzine na terenu vrše se na odgovarajućoj pisti ili putu na kojem se na siguran način mogu ostvariti brzine u opsegu uporabe mjerila.

(2) Prije otpočinjanja pregleda i ispitivanja mjerila na terenu provjerava se da li su uvjeti okoline u okviru opsega za radne uvjete iz članka 12. ovoga pravilnika.

(3) Ispitivanja mjerila se izvode:

1) test vozilom sa ugrađenim tempomatom i montiranim etalonom brzine,

2) anaprijed zadanom brzinom testnog vozila koja se održava konstantnom pomoću tempomata,

3) na minimalno tri različite brzine koje su optimalno raspoređene u mjernom opsegu i koje uzimaju u obzir lokaciju buduće ili trenutačne uporabe mjerila u kontroli brzine,

4) u oba smjera kretanja test vozila, u odlasku i dolasku u svakoj nadziranoj traci,

5) u svim modovima ovisno o načinu korištenja mjerila, odnosno da li je mjerilo u stacionarnom režimu mjerenja ili pokretnom (presrećač u pokretu),

6) postavljanjem mjerila što bliže centru puta zbog smanjenja kosinusnog efekta.

(4) Opseg zadanih brzina može se povećati samo do granica voznih značajki test vozila, kao i sigurnosnih mogućnosti piste ili puta na kojem se vrši ispitivanje.

(5) U postupku ispitivanja i pregleda senzorskih mjerila na terenu provode se sljedeća ispitivanja:

- 1) ispitivanja mjerenja brzine,
- 2) provjera registriranja podataka.

Članak 23.

(1) Ako se ispitivanje točnosti mjerenja brzine vrši u laboratoriji, potrebno je osigurati referentne uvjete.

(2) Referentni uvjeti za pregled mjerila iz stavka 1. ovoga članka su:

- 1) temperatura: $23\text{ °C} \pm 3\text{ °C}$,
- 2) relativna vlažnost: $50\% \pm 20\%$,
- 3) napon napajanja: $U_{\text{nom}} \pm 5\%$ (pri čemu je U_{nom} – nominalni električni napon).

(3) Ispitivanja točnosti mjerenja brzine u laboratoriji vrše se pomoću simulatora brzine.

(4) Mjerenje se vrši na svakih 10 km/h u cijelom mjerinom opsegu mjerila.

(5) Granica dozvoljene prosječne greške treba da bude u granici najveće dozvoljene greške.

Članak 24.

(1) Iznimno od članka 13. st. 4. do 6. ovoga pravilnika, obveza registriranja podataka pomoću fotografije ili video-zapisa ne primjenjuje se na mjerila koja su na dan stupanja na snagu ovoga pravilnika bila u uporabi, a koja, sukladno odobrenju tipa, nemaju mogućnost registriranja podataka pomoću fotografije ili video-zapisa.

(2) Mjerila koja na dan stupanja na snagu ovoga pravilnika imaju izdano rješenje, odnosno akt o odobrenju tipa, a koja nemaju mogućnost registriranja podataka fotografijom ili video-zapisom, mogu da se podnose na verifikaciju do 31. decembra 2022. godine.

Članak 25.

(1) Stupanjem na snagu ovoga pravilnika prestaje da se primjenjuje Metrološki napatuk za pregled Doplerovih radara ("Glasnik Saveznog zavoda za mjere i dragocene kovine", broj 1/85).

(2) Stupanjem na snagu ovoga pravilnika prestaju važiti Pravilnik o metrološkim uvjetima za mjerila brzine vozila u prometu ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 63/12 i 17/13) i Metrološki napatuk za pregled laserskih uređaja za mjerenje brzine vozila u prometu ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 43/09).

Članak 26.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 18/1.00/39-66/22
4. veljače 2022. godine
Banjaluka

V.d. ravnatelj,
Simo Babić, s.r.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 1870/20**, rješavajući apelaciju **Safeta Varke**, na temelju članka VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b), članka 59. st. (1) i (2) i članka 62. stavak (1) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine - prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj 94/14), u sastavu:

- Mato Tadić, predsjednik,
- Miodrag Simović, dopredsjednik,
- Mirsad Čeman, dopredsjednik,
- Valerija Galić, sutkinja,
- Seada Palavrić, sutkinja,
- Zlatko M. Knežević, sudac,

na sjednici održanoj 9. veljače 2022. godine, donio je

ODLUKU

O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Usvaja se apelacija Safeta Varke.

Utvrđuje se povreda prava na pravično suđenje iz članka II/3. (e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Ukida se Presuda Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 49 0 P 038755 18 Gž od 9. listopada 2018. godine.

Predmet se vraća Kantonalnom sudu u Novom Travniku koji je dužan po hitnom postupku donijeti novu odluku, u skladu sa člankom II/3. (e) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Nalaže se Kantonalnom sudu u Novom Travniku da, u skladu sa člankom 72. stavak (5) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od 90 dana od dana dostave ove odluke obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o poduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

Obrazloženje

I. Uvod

1. Safet Varka (u daljnjem tekstu: apelant) iz Fojnice, kojeg zastupa Zahid Hadžić, odvjetnik iz Visokog, podnio je 29. svibnja 2020. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Kantonalnog suda u Novom Travniku (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) broj 49 0 P 038755 18 Gž od 9. listopada 2018. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Odlukom Ustavnog suda broj AP 183/19 (vidi Ustavni sud, Odluka broj AP 183/19 od 13. veljače 2019. godine, dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba) odbačena je kao preuranjena apelacija podnesena protiv presude Kantonalnog suda iz prethodne točke ove odluke jer je utvrđeno da je apelant protiv osporene presude izjavio reviziju Vrhovnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud).

3. Na temelju članka 23. Pravila Ustavnog suda, od Kantonalnog suda, Općinskog suda u Kiseljaku (u daljnjem tekstu: Općinski sud) i punomoćnika tužitelja Mersada Buharalije (u daljnjem tekstu: tužitelj) zatraženo je 29. rujna 2021. godine da dostave odgovor na apelaciju.

4. Kantonalni sud, Općinski sud i tužitelj punomoćnik su dostavili odgovore na apelaciju 7. i 8. listopada 2021. godine.

5. Apelantovom punomoćniku odgovori sudionika u postupku dostavljeni su 14. siječnja 2022. godine radi izjašnjenja. Apelantov punomoćnik je dostavio izjašnjenje 18. siječnja 2022. godine.

III. Činjenično stanje

6. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelacijskih navoda i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

7. Općinski sud je Presudom broj 49 0 P 038755 17 P od 28. veljače 2018. godine utvrdio da nekretnine pobilže označene u izreci presude, u naravi livada i nekategorizirani put (u daljnjem tekstu: sporne nekretnine), čine izvanbračnu stečevinu umrle H. B. (tužiteljva tetka) i apelanta, te je naloženo apelantu da dozvoli da se u zemljišnim i katastarskim knjigama upiše tužitelj kao suvlasnik i suposjednik na spornim nekretninama. Apelant je obvezan tužitelju naknaditi troškove parničnog postupka u preciziranom novčanom iznosu (sve preciznije navedeno u izreci presude).

8. Iz raspoloživih dokumenata proizlazi da je predmetni parnični postupak tužitelj pokrenuo 15. ožujka 2017. godine radi utvrđenja izvanbračne imovine umrle tetke H. B. i apelanta. Razlog za pokretanje tužbe leži u činjenici što je tužitelj rješenjem o nasljeđivanju Općinskog suda od 19. prosinca 2014. godine proglašen testamentarnim nasljednikom očeve sestre H. B., koja je umrla 24. listopada 2014. godine, a tijekom te izvanbračne zajednice, koja je trajala neprekidno dulji niz godina, sve do smrti H. B., zajedničkim radom stečena je imovina koja se samo formalno vodi na apelantu, a zapravo se radi o izvanbračnoj stečevini. Prema navodima tužbe, radi se o imovini koja je stečena na temelju kupoprodajnog ugovora zaključenog 4. travnja 2014. godine između apelanta (kupac) i A. B. (prodavac). Kako je tužitelj proglašen jedinim testamentarnim nasljednikom umrle H. B., koja je svoju pokretnu i nepokretnu imovinu testamentom ostavila tužitelju, po tužiteljevim tvrdnjama, on ima pravni interes (članak 5. u svezi sa člankom 162. [novog] Zakona o nasljeđivanju) tražiti da sud utvrdi izvanbračnu stečevinu, i to svakom po 1/2.

9. U odgovoru na tužbu apelant je istaknuo prigovor nedostatka aktivne legitimacije jer je tužiteljeva pravna prednica H. B. za života tijekom trajanja izvanbračne zajednice propustila da se upiše kao (su) vlasnik spornih nekretnina budući da je bila upoznata s predmetnom kupovinom, te da tužitelj kao testamentarni nasljednik nema pravo podnijeti tužbu jer to pravo pripada samo zakonskim nasljednicima koji su u vrijeme smrti H. B. i ovog postupka bili živi. Istaknut je prigovor nedostatka pasivne legitimacije jer sporne nekretnine koje su bile predmet kupoprodaje nisu uknjižene u zemljišnim knjigama, niti je apelant upisan kao vlasnik spornih nekretnina u zemljišnim knjigama. U odgovoru na tužbu apelant je istaknuo da je tužiteljeva pravna prednica od 2008. godine bila teško bolesna i da je svu brigu oko nje i njezinog zdravstvenog stanja vodio apelant, bez ičije pomoći, tako da stjecanje spornih nekretnina nije rezultat zajedničkog rada i doprinosa izvanbračnih partnera. Osim toga, apelant je istaknuo da je notar prilikom zaključenja kupoprodajnog ugovora konstatirao da apelant kupuje sporne nekretnine iz svojih posebnih sredstava, što ukazuje da se radi o apelantovoj posebnoj imovini, a ne o izvanbračnoj stečevini, zbog čega je tužbeni zahtjev neutemeljen.

10. Ocjenom provedenih dokaza (koji su taksativno navedeni na str. 3. i 4. obrazloženja presude), u smislu članka 8. Zakona o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP), Općinski sud je utvrdio da su svi apelantovi izneseni prigovori neutemeljeni.

11. U svezi s tužiteljevom aktivnom legitimacijom, Općinski sud je imao u vidu odredbe članka 5. stavak (1) Zakona o nasljeđivanju ("Službene novine FBiH", broj 80/14; u daljnjem tekstu: ZON) koje propisuju da umrlu fizičku osobu (ostavitelj) nasljeđuje onaj koji je njezinom smrću stekao nasljedno pravo (nasljednik), a stavkom (5) istog članka je propisano "tko je naslijedio ostavitelja njegov je sveopći sljednik". Člankom 162. ZON-a propisano je da ostavina umrle osobe po sili zakona prelazi na njezine nasljednike u trenutku njezine smrti. Kako iz rješenja o nasljeđivanju za umrle H. B. proizlazi da je tužitelj kao bratić ostaviteljice testamentarni nasljednik na zaostavštini umrle H. B., Općinski sud je zaključio da tužitelj ima aktivnu legitimaciju za vođenje predmetnog postupka.

12. Prigovor nedostatka pasivne legitimacije na strani apelanta, odnosno tvrdnje da nije upisan u zemljišne knjige na spornim nekretninama Općinski sud je ocijenio neutemeljenim jer zemljišne knjige u Fojnici, nakon stupanja na snagu novog premjera, nisu predane sudu i u funkciji je samo katastar nekretnina, što je poznato apelantovom punomoćniku.

13. Općinski sud je ocijenio činjenicu da je izvanbračna zajednica trajala neprekidno 16 godina, da su tužiteljeva prednica i apelant imali ista primanja, minimalne penzije, da su sporne nekretnine jedina imovina koju su izvanbračni partneri stekli tijekom trajanja zajednice života i da one čine njihovu zajedničku imovinu na koju se primjenjuju odredbe Obiteljskog zakona FBiH (u daljnjem tekstu: OZ), i to čl. 3. i 252., u svezi sa člankom 263. OZ-a. Općinski sud je naglasio da je zakonska pretpostavka da su udjeli supružnika, pa i izvanbračnih partnera, u stjecanju zajedničke imovine jednaki.

14. Presudom Kantonalnog suda broj 49 0 P 038755 18 Gž od 9. listopada 2018. godine apelantova žalba je odbijena, te je potvrđena prvostupanijska presuda.

15. Kantonalni sud je kao pravilan prihvatio zaključak prvostupanijskog suda da je testamentarnim nasljednikom na zaostavštini umrle proglašen tužitelj (ostaviteljčin bratić), te da je tužitelj stoga aktivno legitimiran u ovoj pravnoj stvari. Istina, kako je Kantonalni sud naveo, opravdan je apelantov prigovor da su se u konkretnom slučaju trebale primijeniti relevantne odredbe ranijeg ZON-a ("Službeni list SRBiH", br. 70/80 i 15/80), ali da to nije utjecalo na pravilnost i zakonitost donesene odluke. U svezi s tim, Kantonalni sud je naveo da je i prema odredbama ranijeg ZON-a u članku 6. bilo propisano da se naslijediti može na temelju zakona i testamenta, dok je odredbom članka 126. tog zakona propisano da zaostavština na nasljednike prelazi u času smrti ostavitelja, i što se u bitnom sadržajno ne razlikuje od odredaba čl. 5. i 162. novog ZON-a, koje je (pogrešno) primijenio prvostupanijski sud. Kada se ima u vidu da je tužiteljeva prednica testamentom raspolagala svojom cjelokupnom imovinom, kod takvog stanja stvari tužitelj kao testamentarni nasljednik, prema mišljenju Kantonalnog suda, jest aktivno legitimiran za podnošenje predmetne tužbe.

16. Kantonalni sud je prihvatio kao pravilan zaključak u pogledu apelantove pasivne legitimacije kada je uvidom u ugovor o kupoprodaji spornih nekretnina prvostupanijski sud utvrdio da je apelant upisan kao vlasnik predmetnih nekretnina u određenim dijelovima i samim tim pasivno legitimiran u konkretnom slučaju.

17. Kantonalni sud je naveo da su neutemeljeni apelantovi navodi da se pitanje sporne imovine trebalo raspraviti isključivo u ostavinskom postupku s pozivom na odredbu članka 240. ZON-a jer

se radi o imovinskopravnom zahtjevu po osnovi testamenta, koji se treba raspraviti u parničnom postupku. Kantonalni sud je pravilnim prihvatio i utvrđenje prvostupanijskog suda da je bračna zajednica apelanta i tužiteljeve umrle prednice trajala od 1998. godine do 2014. godine, te da iz ugovora o kupoprodaji predmetnih nekretnina proizlazi da se radi o kupoprodajnom ugovoru u kojem je apelant kupac i da je on te nekretnine pribavio u vrijeme trajanja izvanbračne zajednice. Kantonalni sud je naveo da, sve i da su točni apelantovi navodi da mu je snaha platila iznos kupoprodajne cijene, ne može se prihvatiti da je to njegova posebna imovina zbog stajališta sudske prakse da pokloni trećih osoba ulaze u bračnu stečevinu, bez obzira na to koji ga je bračni partner primio i od koga, ukoliko se ne dokaže da je taj poklon učinjen samo jednom bračnom partneru (Presuda Vrhovnog suda FBiH broj 58 0 P 900294 08 Rev od 9. veljače 2010. godine). Ako treći nešto poklanja nekom od članova izvanbračne zajednice, to mora učiniti na jasan i nedvosmislen način, da taj poklon ulazi u posebnu imovinu tog člana izvanbračne zajednice, što u ovom slučaju nije utvrđeno. Slijedom navedenog, Kantonalni sud je ocijenio neutemeljenim apelantove navode da je sud odredbu citiranog ugovora u kojoj je navedena izjava kupca, tj. apelanta da kupuje predmetnu nekretninu iz svojih posebnih sredstava trebalo u danom slučaju primijeniti upravo kako glasi, tj. u smislu odredbe članka 99. Zakona o obligacijskim odnosima. Kantonalni sud je ukazao da se navedena odredba može primijeniti samo između ugovornih strana, pa kako apelant izvedenim dokazima nije uvjerio sud da je predmetna imovina stečena iz apelantovih sredstava i koja bi se mogla smatrati posebnom imovinom, u smislu odredbi članka 254. Obiteljskog zakona FBiH, primjenom pravila tereta dokazivanja Kantonalni sud nalazi da su apelantovi navodi istaknuti u ovom pravcu, kao i u pogledu prigovora zajedničke namjere tužiteljeve prednice i apelanta za stjecanje vlasništva nad njima bez utjecaja na drugačiju odluku suda.

18. Odlučujući o apelantovoj reviziji, Vrhovni sud je Rješenjem broj 49 0 P 038755 18 Rev od 27. veljače 2020. godine reviziju odbacio kao nedopuštenu, prije svega zbog činjenice da imovinski cenzus kao kriterij uvjeta za dopuštenost revizije, u smislu članka 237. stavak (2) ZPP-a, nije ostvaren. U svezi s mogućnošću izuzetne dopustivosti, u smislu članka 237. st. (3) i (4) ZPP-a, Vrhovni sud je ocijenio da takvi uvjeti ne postoje.

19. U svezi s postavljenim pravnim pitanjem "može li testamentarni nasljednik prema ranijem ZON-u pokrenuti postupak za utvrđivanje izvanbračne stečevine nakon smrti ostavitelja kada postoje zakonski nasljednici i kada ostavitelj za života nije pokrenuo postupak utvrđivanja izvanbračne stečevine", Vrhovni sud je naglasio da to pitanje nije važno za osiguranje jedinstvene primjene prava ni ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni. Navedeno iz razloga, kako je naglasio Vrhovni sud, što rješenje tog pravnog pitanja ovisi o činjenicama svakog konkretnog predmeta, odnosno ovisi o sadržaju testamenta, jer testamentarni nasljednik može imati pravni interes za podnošenje tužbe za utvrđenje da je određena imovina pripadala testatoru samo ako je ona obuhvaćena testamentom.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

20. Apelant se poziva na kršenje prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija) i pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. U tom kontekstu, apelant je naglasio da ne osporava odluku Vrhovnog suda, već isključivo presude nižestupanijskih sudova i da u svemu ostaje pri navodima koje je istaknuo u apelaciji broj AP 183/19. Prilikom ocjene prigovora o nedostatku aktivne i pasivne legitimacije načinjena je povreda odredaba parničnog postupka. U svezi s tim, apelant navodi da je drugostupanijski sud prihvatio neutemeljenost istaknutih prigovora, iako utvrđuje da je prvostupanijski sud pogrešno primijenio odredbe novog ZON-a, odnosno da je trebalo primijeniti odredbe ranijeg ZON-a. Prema tome, kod takvog zaključka o pogrešnoj primjeni materijalnog prava potpuno je proizvoljna ocjena drugostupanijskog suda da to nije utjecalo na pravilnost i zakonitost donesene odluke. U svezi s tim, apelant je istaknuo da odredbe ranijeg ZON-a ne sadrže odredbu da "tko je naslijedio ostavitelja njegov je sveopći pravni sljednik", na čemu je prvostupanijski sud zasnivao neutemeljenost istaknutog prigovora nedostatka aktivne legitimacije na strani tužitelja, tako da se odluka o tom prigovoru ne može temeljiti na odredbi članka 5. novog ZON-a. Apelant dalje navodi da je pogrešno utvrđenje Kantonalnog suda da se odredbe čl. 6. i 126. ranijeg ZON-a sadržajno bitno ne razlikuju od odredaba novog ZON-a koje je primijenio prvostupanijski sud. U konkretnom slučaju nije sporno da je tužitelj testamentarni nasljednik, a iz provedenih dokaza tijekom postupka proizašlo je da ostaviteljica ima zakonske nasljednike - braću koja su u vrijeme pokre-

tanja postupka živa, pa u situaciji kada postoje živi zakonski nasljednici tužitelj kao testamentarni nasljednik nije ovlašten voditi parnicu za utvrđenje izvanbračne imovine ostaviteljice i apelanta jer to mogu učiniti samo zakonski nasljednici. Apelant smatra da za neutemeljenost prigovora nedostatka pasivne legitimacije na strani tužitelja Kantonalni sud nije dao relevantno obrazloženje.

21. Nadalje, apelant smatra da ni prigovor pasivne legitimacije nije raspravljen na zakonit način i uz pravilnu primjenu prava budući da je i taj prigovor utemeljen, i to za dio zahtjeva koji se odnosi na uknjižbu u zemljišne knjige navodne izvanbračne imovine jer apelant nije upisan kao vlasnik u zemljišnim knjigama. Apelacijom se ukazuje i na proizvoljnu primjenu članka 252., članka 3. i članka 263. OZ-a prilikom odlučivanja da se radi o izvanbračnoj imovini jer je apelant tijekom postupka ponudio dokaze za suprotan zaključak. Prema navodima apelacije, proizvoljno je utvrđenje Kantonalnog suda da je prvostupanjski sud pravilno ocijenio dokaze na način kako to propisuje članak 8. ZPP-a, zbog čega je pravilno utvrdio činjenično stanje, te pravilnom primjenom pravila o teretu dokazivanja odlučio kao u izreci presude. Apelant smatra da je osporena presuda utemeljena na pogrešnoj primjeni članka 8. i članka 191. stavak 4. ZPP-a jer je Kantonalni sud propustio izvršiti pravilnu ocjenu dokaza i u obrazloženju presude dati objašnjenje i valjane razloge za činjenične navode koje je apelant isticao tijekom postupka, pa takva odluka ne zadovoljava zahtjeve pravičnog suđenja jer nema ocjene dokaza niti odgovora na apelantove stavove, nema jasnih, obrazloženih i logičnih razloga o odlučnim činjenicama, pa je takvo postupanje nezakonito i arbitrarno. Apelant je predložio da se apelacija usvoji, utvrdi kršenje prava na pravično suđenje i imovinu, da se osporena presuda Kantonalnog suda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje, u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine i Europskom konvencijom.

b) Odgovor na apelaciju

22. Kantonalni sud i Općinski sud su u svemu ostali pri stavovima iznesenim u osporenim odlukama smatrajući da njima nisu povrijeđena prava iz Ustava Bosne i Hercegovine i Europske konvencije na koja se apelant neutemeljeno pozvao u apelaciji.

23. Tužitelj se u odgovoru na apelaciju osvrnuo na dopustivost apelacije jer se, prema njegovoj ocjeni, apelant ne može pozivati na apelaciju broj AP 183/19 koju je Ustavni sud odbacio, zbog čega smatra da je predmetna apelacija nedopustiva. Opreza radi, tužitelj je naveo da u postupku donošenja osporenih odluka nije pogrešno primijenjeno materijalno pravo niti je zbog toga bilo uvjeta da se izjavi revizija.

24. U objašnjenju na odgovore sudionika u postupku apelantov punomoćnik je sve primjedbe ocijenio neutemeljenim naglasivši da oni ne mogu utjecati na utemeljenost apelacije.

V. Relevantni propisi

25. Zakon o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 80/14, 32/19 - odluka USFBiH i 94/20 - rješenje USFBiH) u relevantnom dijelu glasi:

Pozivanje na nasljedstvo

Članak 5.

(1) Umrlo fizičku osobu (ostavitelja) nasljeđuje onaj koji je njezinom smrću stekao nasljedno pravo (nasljednik).

(2) Svaka osoba sposobna je naslijediti ako zakonom nije što drugo određeno.

(3) Nasljedno pravo stječe se po odredbama ovoga zakona, a na temelju ugovora o nasljeđivanju, oporuke ili zakona.

(4) Nasljedno pravo stječe se u trenutku ostaviteljeve smrti. Stjecatelj nasljednog prava može ga se po odredbama ovoga zakona odreći, pa će se uzeti kao da ga nikada nije niti stekao.

(5) Tko je naslijedio ostavitelja, njegov je sveopći pravni sljednik.

B. STJECANJE OSTAVINE I ODRICANJE OD NASLJEDA

Prelazak ostavine na nasljednike

Članak 162.

Ostavina umrle osobe prelazi po sili zakona na njegove nasljednike u trenutku njegove smrti.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 269. stavak (1)

Prava stranaka u svezi s nasljeđivanjem cijenit će se po zakonu koji se primjenjivao u trenutku otvaranja nasljedstva.

Članak 277.

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH", a počet će se primjenjivati nakon tri mjeseca od dana stupanja na snagu.

26. Zakon o nasljeđivanju ("Službeni list SRBiH", br. 7/80 i 15/80 - ispravak). Za potrebe ove odluke koristi se tekst propisa kako je objavljen u službenim glasilima jer nije objavljen na svim službenim jezicima i pismima, a koji u relevantnom dijelu glasi:

Osnovi pozivanja na nasljeđe

Član 6.

Naslijediti se može na osnovu zakona i na osnovu testamenta.

V - PRELAZAK ZAOSTAVŠTINE NA NASLJEDNIKE

A. OTVARANJE NASLJEĐA

Smrt i proglašenje lica za umrlo

Član 126.

Smrću lica otvara se njegovo nasljeđe.

Isto dejstvo ima i proglašenje lica za umrlo.

27. Zakon o parničnom postupku ("Službene novine FBiH", br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15). Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu BiH koji u relevantnom dijelu glasi:

2. Tužba za utvrđenje

Članak 54. st. (1) i (2)

(1) Tužitelj može u tužbi tražiti da sud samo ustanovi postojanje, odnosno nepostojanje kojeg prava ili pravnog odnosa, povredu prava osobnosti ili istinitost, odnosno neistinitost koje isprave.

(2) Takva se tužba može podići kad je to posebnim propisima predviđeno ili, kad tužitelj ima pravni interes da sud ustanovi postojanje, odnosno nepostojanje kojeg prava ili pravnog odnosa ili istinitost, odnosno neistinitost koje isprave prije dospjeća zahtjeva za činidbu iz istog odnosa.

XI - STRANKE I NJIHOVI ZAKONSKI ZASTUPNICI

Članak 291. stavak (1)

(1) Stranka u postupku može biti svaka fizička i pravna osoba.

28. Obiteljski zakon Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 35/05, 41/05 - ispravak, 31/14, 32/19 - odluka USFBiH i 94/20 - rješenje USFBiH) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 3.

Izvanbračna zajednica u smislu ovog zakona je zajednica života žene i muškarca koji nisu u braku ili izvanbračnoj zajednici s drugom osobom, koja traje najmanje tri godine ili kraće ako je u njoj rođeno zajedničko dijete.

Članak 252.

(1) Bračni partneri su u jednakim dijelovima suvlasnici u bračnoj stečevini ako nisu drukčije ugovorili.

(2) Budući bračni partneri, odnosno bračni partneri mogu bračnim ugovorom drukčije urediti svoje odnose vezane za bračnu stečevinu.

(3) Ukoliko je u zemljišne knjige kao vlasnik stečevine upisan jedan bračni partner, drugi bračni partner može zahtijevati ispravku upisa, sukladno Zakonu o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine upisa, u skladu sa Zakonom o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine.

B. IMOVINSKI ODNOSI IZVANBRAČNIH PARTNERA

Članak 263.

(1) Imovina koju su izvanbračni partneri stekli radom u izvanbračnoj zajednici koja ispunjava uvjete iz članka 3. ovog zakona smatra se njihovom izvanbračnom stečevinom.

(2) Na imovinu iz stavka 1. ovog članka se primjenjuju odredbe ovog zakona o bračnoj stečevini.

VI. Dopustivost

29. U skladu sa člankom VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacijsku nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom Ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

30. U skladu sa člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako je podnesena u roku od 60 dana od dana kada je podnositelj apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku koji je koristio.

31. Pravilo iscrpljivanja pravnih lijekova iz članka 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda zahtijeva da apelant dođe do konačne odluke. Konačna odluka predstavlja odgovor na posljednji pravni lijek koji je djelotvoran i adekvatan da ispita nižestupanjsku odluku kako u činjeničnom tako i u pravnom pogledu. Pri tome apelant

odlučuje hoće li koristiti pravni lijek bez obzira na to radi li se o redovnom ili izvanrednom pravnom lijeku. Odluka kojom je pravni lijek odbačen zato što apelant nije ispoštovao formalne zahtjeve pravnog lijeka (rok, plaćanje pristojbi, forma ili ispunjenje drugih zakonskih uvjeta) ne može se smatrati konačnom. Korištenje takvog pravnog lijeka ne prekida rok od 60 dana propisan člankom 16. stavak (1) Pravila Ustavnog suda (vidi Rješenje Ustavnog suda broj U 15/01 od 4. i 5. svibnja 2001. godine).

32. Ustavni sud je odlukom od 13. veljače 2019. godine odbacio kao preuranjenu apelaciju broj AP 183/19 koju je apelant podnio Ustavnom sudu 11. siječnja 2019. godine jer je u tijeku bio postupak povodom revizije pred Vrhovnim sudom. S obzirom na to da je Rješenjem Vrhovnog suda broj 49 0 P 038755 18 Rev od 27. veljače 2020. godine apelantova revizija odbačena kao nedopuštena zbog formalnih razloga, konačnu odluku u ovom predmetu predstavlja Presuda Kantonalnog suda broj 49 0 P 038755 18 Gž od 9. listopada 2018. godine, protiv koje nema drugih djelotvornih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. U skladu sa svojom praksom, Ustavni sud u ovakvim slučajevima kao relevantan datum podnošenja apelacije uzima datum podnošenja apelacije koja je odbačena kao preuranjena, pa je, s obzirom na to da je apelant predmetnu presudu, prema navodima apelacije, primio 14. studenog 2018. godine, apelacija protiv te presude podnesena u roku od 60 dana, kako je propisano člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda (vidi Ustavni sud, Odluka broj AP 18/20 od 20. listopada 2021. godine, točka 23., dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba). Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz članka 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda jer nije očigledno (prima facie) neutemeljena, niti postoji neki drugi formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva.

VII. Meritum

33. Apelant pobija presudu Kantonalnog suda tvrdeći da je tom presudom povrijeđeno njegovo pravo iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije i članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

Pravo na pravično suđenje

34. Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka, stavak 2 što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima, i druga prava vezana za krivične postupke.

35. Članak 6. stavak 1. Europske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1. Prilikom utvrđivanja njegovih građanskih prava i obveza ili kaznene optužbe protiv njega, svatko ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim sudom ustanovljenim zakonom.

36. U konkretnom slučaju radi se o predmetu građanskopravne prirode (tužba za utvrđenje izvanbračne imovine), pa nije sporno da je članak 6. stavak 1. Europske konvencije u konkretnom slučaju primjenjiv.

37. Ustavni sud zapaža da apelant iznosi brojne prigovore kojima osporava presudu Kantonalnog suda, ali ključni prigovor se odnosi na prigovor nedostatka aktivne legitimacije kod tužitelja za vođenje predmetne parnice. U tom pravcu, apelant ističe da je ovaj prigovor raspravljen proizvoljnom primjenom prava jer tužitelj kao testamentarni nasljednik, u smislu odredaba ranijeg ZON-a, nema aktivnu legitimaciju tražiti da se utvrdi da sporne nekretnine čine izvanbračnu imovinu njegove umrle tetke i apelanta. Apelant, također, tvrdi da odluka Kantonalnog suda ne zadovoljava standarde prava na obrazloženu odluku.

38. Stoga, Ustavni sud smatra svrsishodnim da, prije svega, ispita apelantov prigovor koji se odnosi na nedostatak aktivne legitimacije, odnosno postojanje pravnog interesa na strani tužitelja za podizanje tužbe radi utvrđenja iz članka 54. stavak 2. ZPP-a.

39. Ustavni sud podsjeća da se pravo na vođenje parnice priznaje i osobama koje nisu subjekti određenog materijalnopravnog odnosa, ali samo u slučaju ako dokažu postojanje svog neposrednog pravnog interesa. Pravni interes može imati onaj tko opravdano smatra da je neko njegovo pravo dovedeno u pitanje, odnosno da mu treba pružiti zaštitu njegovog povrijeđenog ili ugroženog subjektivnog građanskog prava.

40. Pravo na podnošenje tužbe radi utvrđivanja "građanskih prava i obveza" je pravo koje je zaštićeno pravom na pravično suđenje iz članka 6. stavak 1. Europske konvencije. S druge strane, to pravo ne obuhvaća (i) zaštitu od "nepodnošenja tužbe". Ipak, Ustavni sud je ovlašten ispitati koristi li se pravo na podnošenje tužbe u skladu sa zakonom, u smislu standarda prava na pravično suđenje iz članka 6. stavak 1. Europske

konvencije, ukoliko je pravo na podnošenje tužbe ograničeno domaćim propisima, kao što je, na primjer, u konkretnom slučaju pravo na podnošenje tužbe radi utvrđenja ograničeno dokazivanjem postojanja pravnog interesa. U svezi s navedenim, naglašava se da, u tekstu članka 54. stavak 2. ZPP-a, stoji formulacija koja u relevantnom dijelu glasi: "...ovakva tužba..." (misli se na tužbu radi utvrđenja) "...može se podići... kad tužitelj ima pravni interes da sud utvrdi postojanje, odnosno nepostojanje nekog prava ili pravnog odnosa ili istinitost, odnosno neistinitost neke isprave...". Stoga, s obzirom na to da, u konkretnom slučaju, pitanje postojanja aktivne legitimacije ovisi o dokazivanju pravnog interesa za podnošenje tužbe iz članka 54. stavak 2. ZPP-a, Ustavni sud smatra da je ovo relevantno pitanje koje od redovnih sudova zahtijeva relevantno ispitivanje (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP 2321/18 od 11. ožujka 2020. godine, točka 57., dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba).

41. U konkretnom slučaju, Ustavni sud zapaža da su redovni sudovi bili suglasni da je prigovor o nedostatku aktivne legitimacije na strani tužitelja neutemeljen, ali nisu imali identičan stav o tome na odredbama kojeg ZON-a je takav stav trebalo utemeljiti. U svezi s tim, Ustavni sud zapaža da je prvostupanjski sud, imajući u vidu odredbe čl. 5. i 162. novog ZON-a, i to posebno stavak (5) članka 5. "tko je naslijedio ostavitelja, njegov je sveopći pravni sljednik" u svezi sa člankom 162. koji glasi "ostavina umrle osobe prelazi po sili zakona na njezine nasljednike u trenutku njezine smrti" u kontekstu činjenice da je tužitelj rješenjem o nasljeđivanju proglašen testamentarnim nasljednikom iza umrle tetke H. B., zaključio da je tužitelj aktivno legitimiran za podnošenje predmetne utvrđujuće tužbe (vidi točku 11. ove odluke). Ukazujući na pogrešnu primjenu materijalnog prava, apelant je u žalbi ukazao da je prvostupanjski sud proizvoljno primijenio odredbe novog ZON-a jer su, prema čl. 269. i 277. novog ZON-a, s obzirom na vrijeme otvaranja nasljeđa, u konkretnom slučaju relevantne odredbe ranijeg ZON-a, te se stoga neutemeljenost prigovora ne može temeljiti na odredbama čl. 5. i 162. novog ZON-a. Ustavni sud zapaža da je Kantonalni sud prihvatio utemeljenost apelantovih žalbenih prigovora da su se u konkretnom slučaju trebale primijeniti odredbe ranijeg ZON-a, ali je iznio stav da to suštinski ne utječe na zaključak prvostupanjskog suda o neutemeljenosti prigovora jer odredbe ranijeg ZON-a (čl. 6. i 126.) koje propisuju "da se smrću osobe otvara njezino nasljeđe" bitno sadržajno ne odstupaju od onih koje je primijenio prvostupanjski sud (čl. 5. i 162. novog ZON-a) i da je i prema mišljenju tog suda prigovor nedostatka aktivne legitimacije na strani tužitelja neutemeljen. U svezi s danim obrazloženjem, Ustavni sud naglašava da će se razlozi navedeni u obrazloženju odluke u pravilu smatrati relevantnim ako jasno upućuju na to da sudovi nisu proveli procjenu na proizvoljan način, da nisu učinili neku drugu očiglednu pogrešku u prosuđivanju, pogrešno ocijenili postojanje nekog važnog čimbenika ili propustili razmotriti sve relevantne čimbenike, odnosno propustili uzeti u obzir sve činjenične i pravne elemente koji su objektivno relevantni za donošenje odluke, da nisu odbili provesti dokaze koji bi mogli dovesti do drugačije odluke itd. Dakle, razlozi navedeni u obrazloženju odluke moraju obuhvatiti sve važne aspekte konkretnog slučaja koji su mogli utjecati na konačnu odluku (mjerilo relevantnosti, vidi, između ostalih, Europski sud, Ruiz Torija protiv Španjolske, presuda od 9. prosinca 1994. godine, serija A, broj 303-A, točka 29., Kuznetsov i dr. protiv Rusije, presuda od 11. siječnja 2007. godine, aplikacija broj 184/02, točka 83. s daljnjim referencama, Ajdarić protiv Hrvatske, presuda od 13. prosinca 2011. godine, aplikacija broj 20883/09, točka 34. i Ustavni sud, npr. odluke o dopustivosti i meritumu broj AP 2478/06 od 17. rujna 2008. godine, stavak 22. s daljnjim referencama i AP 3174/17 od 19. rujna 2019. godine, stavak 36, objavljene na www.ustavnisud.ba).

42. Vraćajući se na konkretan predmet, Ustavni sud podsjeća da je testament (oporuka) jednostrana izjava posljednje volje testatora u propisanoj formi, kojom on raspolaze svojom imovinom za slučaj smrti. U slučaju da testator nije raspolagao svojom zaostavštinom u cijelosti, ostatak pripada zakonskim nasljednicima. Navedeno upućuje na zaključak da bi aktivna legitimacija za utvrđivanje naknadno pronađene imovine pripadala samo zakonskim nasljednicima. U konkretnom slučaju, tužitelj utvrđujućom tužbom traži da se utvrdi izvanbračna imovina koja je stečena zajedničkim radom H. B. i apelanta, koja se u javnim evidencijama vodi na apelantu. Ustavni sud zapaža da je tužitelj aktivnu legitimaciju temeljio na pozivanju na odredbe novog ZON-a, i to čl. 5. i 162. Iz obrazloženja osporenih presuda nije vidljivo da je tužitelj aktivnu legitimaciju temeljio i na činjenici da je imovina za koju tužbom traži utvrđenje da se radi o izvanbračnoj imovini njegove tetke i apelanta obuhvaćena testamentom. U svezi s tim, Ustavni sud zapaža da je Vrhovni sud, odlučujući o apelantovoj reviziji (vidi točku 19. ove odluke), iznio stav da sporno pitanje koje je apelant postavio koje se tiče tužiteljeve aktivne legitimacije za pod-

nošenje tužbe po odredbama ranijeg ZON-a, prije svega, ovisi o činjenicama svakog predmeta i o sadržaju testamenta jer testamentarni nasljednik može imati pravni interes za podnošenje tužbe za utvrđenje samo ako je imovina koja je predmet tužbe obuhvaćena testamentom. Prema stavu Vrhovnog suda, koje dijeli i Ustavni sud, pitanje aktivne legitimacije u konkretnom slučaju bi prije bilo pitanje činjenica svakog predmeta, a ne primjene materijalnog prava. Iz obrazloženja osporenih presuda nije vidljivo da su se redovni sudovi bavili sadržajem testamenta, u smislu utvrđenja da je sporna imovina sadržana u njemu, niti su u tom pravcu bilo što naveli redovni sudovi, niti tužitelj. Ustavni sud zapaža da odredbe ranijeg ZON-a u članku 6. propisuju "da se može naslijediti po zakonu i na temelju testamenta" i u članku 126. ranijeg ZON-a "da se smrću osobe otvara njegovo nasljeđe". Citirane odredbe propisuju isključivo način na koji se imovina ostavite-lja može naslijediti i da se smrću ostavite-lja otvara njegovo nasljeđe. Ustavni sud smatra da citirane odredbe ne pružaju materijalno-pravnu osnovu za tužiteljevu aktivnu legitimaciju u konkretnom slučaju. Ustavni sud naglašava da razlozi navedeni u obrazloženju presude moraju obuhvatiti sve važne aspekte konkretnog slučaja koji mogu utjecati na konačnu odluku (mjerilo relevantnosti). U konkretnom slučaju, iz obrazloženja osporenih presuda nije vidljivo da su se redovni sudovi prilikom razmatranja prigovora nedostatka aktivne legitimacije na strani tužitelja bavili sadržajem testamenta kako bi utvrdili je li imovina koja je predmet tužbenog zahtjeva sadržana u njemu. U takvim okolnostima Ustavni sud smatra da obrazloženje Kantonalnog suda koji je neutemeljenost prigovora nedostatka aktivne legitimacije zasnovao na odredbama čl. 6. i 126. ranijeg ZON-a koje ne pružaju materijalno-pravnu osnovu za tužiteljevu aktivnu legitimaciju ne sadrži sve važne aspekte konkretnog slučaja bitne za odlučivanje (mjerilo relevantnosti). Ustavni sud, shodno tome, zaključuje da obrazloženje Kantonalnog suda ne zadovoljava standarde prava iz članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

43. Dakle, imajući u vidu prethodno izneseno, Ustavni sud zaključuje da je u konkretnom slučaju došlo do kršenja apelantovog prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak (1) Europske konvencije.

Ostali prigovori

44. U odnosu na ostale apelantove prigovore, Ustavni sud navodi da ih neće ispitivati s obzirom na zaključak Ustavnog suda da je od Kantonalnog suda izostalo logično i uvjerljivo obrazloženje u svezi sa primjenom čl. 6. i 126. ranijeg ZON-a o apelantovom prigovoru o nedostatku aktivne legitimacije u svezi s postojanjem pravnog interesa na strani tužitelja za podnošenje tužbe radi utvrđenja izvanbračne imovine, a to pitanje će Kantonalni sud ponovno ispitati u svjetlu ove

odluke uvažavajući i stav Vrhovnog suda. Prema ocjeni Ustavnog suda, pravilno razrješenje tog pitanja je od presudnog značaja, a svi drugi prigovori bi se mogli ispitivati tek nakon toga.

VIII. Zaključak

45. Ustavni sud zaključuje da postoji kršenje apelantovog prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije u situaciji kada je Kantonalni sud propustio apelantov prigovor u svezi s nedostatkom aktivne legitimacije na strani tužitelja ispitati u skladu sa standardima prava na pravično suđenje koji su ga obvezivali da prilikom odlučivanja uzme u obzir sve relevantne okolnosti bitne za odlučivanje jer iz osporenih odluka nije vidljivo da su se redovni sudovi prilikom odbijanja prigovora o nedostatku aktivne legitimacije na strani tužitelja bavili sadržajem testamenta jer je pitanje aktivne legitimacije, prije svega, činjenično pitanje svakog predmeta, a ne pitanje primjene materijalnog prava na čemu su redovni sudovi u konkretnom slučaju ustrajavali.

46. Na temelju članka 59. st. (1) i (2) i članka 62. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

47. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda BiH,
Mato Tadić, v.r.

Nakon uvida u tekst Pravilnika o izmjeni i dopuni Pravilnika o tehničkim značajkama računalnog sustava za nadzor nad priređivanjem igara na sreću, koji je objavljen u "Službenom glasniku Republike Srpske", broj 14/22, od 22. veljače 2022. godine, uočena je tehnička greška, te se d a j e

ISPRAVAK

Pravilnika o tehničkim značajkama računalnog sustava za nadzor nad priređivanjem igara na sreću

1. U Pravilniku o tehničkim značajkama računalnog sustava za nadzor nad priređivanjem igara na sreću ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 45/20, 80/20 i 14/22) u članku 12. u točki 2) u podtočki 3. umjesto broja: "1" treba stojati broj: "0,50".

2. Ovaj ispravak objavit će se u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 06.05/020-458-1/22
23. veljače 2022. godine
Banjaluka

Tajnik,
Slavoljub Štojanović, s.r.

KAZALO

NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRPSKE

306 Zakon o obnovljivim izvorima energije..... 1

VLADA REPUBLIKE SRPSKE

307 Plan poslova izmjere i osnivanja katastra nepokretnosti za 2022. godinu 14

MINISTARSTVO ZA PROSTORNO UREĐENJE, GRAĐEVINARSTVO I EKOLOGIJU

308 Pravilnik o upravljanju otpadnim gumama 22

REPUBLIČKI ZAVOD ZA STANDARDIZACIJU I METROLOGIJU

Pravilnik o mjerilima brzine vozila u prometu 25

USTAVNI SUD BiH

Odluka o dopustivosti i meritumu, broj: AP 1870/20 28

Ispravak Pravilnika o tehničkim značajkama računalnog sustava za nadzor nad priređivanjem igara na sreću 32

OGLASNI DIO 8 stranica

